İŞKUR

2013

GÜMÜŞHANE

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

GÜMÜŞHANE ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU

(2013)

Raporu Hazırlayanlar:

Handan EMİN - İş ve Meslek Danışmanı

Musa ŞİBİL - Memur

SUNUŞ

Tüm dünyada gelişmişlik düzeyi ne olursa olsun ülkelerin en önemli sorunlarının başında işsizlik gelmektedir. Toplumdaki aile yapısı, eğitim düzeyleri, yoksulluk ve suç oranları başta olmak üzere işsizlik, gerek nedenleri gerekse sonuçları bakımından birçok konu ile yakından ilgilidir. Bu nedenle istihdam artırıcı yatırım ve politikalara ağırlık vermek birçok kamu politikasında öncelik haline gelmiştir. Bu bakımdan ülkemizde de istihdamın arttırılabilmesi için ciddi atılımlar yapılmıştır. Bu süreci daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla işgücü piyasasının talep ve isteklerini detaylı bir şekilde inceleme gerekliliği de kaçınılmazdır. Bu amaçla yerel düzeyde oluşturulan istihdam politikası uygulamalarının etkin olması bir zorunluluk halini almıştır.

İŞKUR İl Müdürlüğü 2010 yılından bu yana yerel düzeyde uygulanacak aktif işgücü piyasası politikalarını etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla işverenlerimizin görüşlerine başvurmaktadır. İşverenlerimizin işgücü talepleri doğrultusunda kamu istihdam hizmetlerinin yürütülmesi hedeflenmektedir. İşverenlerimizin nitelikli işgücüne daha hızlı ulaşabilmesi amacıyla İŞKUR kendi bünyesinde olan işsizleri işgücü uyum programlarına tabi tutarak yetiştirmektedir. Yani işverenin nitelikli işgücü talebi karşılanırken aynı zamanda işsizlerimize meslek kazandırılmakta ve onlara yeni iş kapıları açılmaktadır.

Başkanlığını yürüttüğüm İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulunun en önemli görevi il düzeyinde istihdamı koruyucu, geliştirici ve işsizliği önleyici tedbirleri belirlemek ve gereği için ilgili kurum ve kuruluşlara bildirmektir. Bu görevin yerine getirilebilmesi için halen istihdam edilen ve gelecekte ihtiyaç duyulacak işgücünün tespit edilmesi büyük önem arz etmektedir.

Bu amaç ışığında hazırlanan Gümüşhane ili İşgücü Piyasası Analiz Raporunun tüm taraflarla paylaşılarak, aranan mesleklerde eğitim/programların düzenlenmesi ve işsizliğin azaltılması hedeflenmiştir.

Bu çalışmada emeği geçen Gümüşhane Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğümüz personeli ile katkı veren işveren/işveren vekillerine teşekkür eder, ilimiz İşgücü Piyasası Analiz Raporunun tüm taraflara hayırlı ve yararlı olmasını diliyorum.

Dr. Yusuf MAYDA

Gümüşhane Valisi

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil, sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

Bu noktadan hareketle 2013 yılı Mayıs-Haziran aylarında, Türkiye genelinde Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile belirlenen 10 ve daha fazla kişi istihdam eden 100 bin 852 işyerine, kurum personelimiz işveren veya işveren temsilcisi ile görüşme gerçekleştirmeye çalışmıştır. Bu kapsamda ulaşılan işyeri sayısı 87 bin 719'dur. İlimizde bu kapsamda 178 işyeri tespit edilmiş ve 160 işyerine ulaşılmıştır.

Türkiye Geneli ve il düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler derlenmiştir.

Bu çerçevede hazırlanan 2013 yılı I. dönem "Türkiye İşgücü Piyasası Analizi" raporu hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız sorumluluğunda ve Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır. 81 il için ayrı ayrı il düzeyindeki verilerin analiz edildiği raporların da kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır.

Bu vesileyle Türkiye İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize, emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Dilek Şehnaz AŞICI

İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ ii
TABLOLAR LİSTESİ v
GRAFİK LİSTESİ vi
KISALTMALAR viii
YÖNETİCİ ÖZETİ 1
GİRİŞ 5
BİRİNCİ BÖLÜM 6
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 6
İŞGÜCÜ PiYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN 6
1.1) EKONOMİK VERİLER 6
1.2) NÜFUS GÖSTERGELERİ 11
1.3) EĞiTiM GÖSTERGELERİ 15
1.4) GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 16
1.4.1) İŞGÜCÜ 18
1.4.2) İSTİHDAM 20
1.4.3) İŞSİZLİK 23
1.4.4) İŞGÜCÜNE DAHİL OLMAYANLAR 25
1.5) İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 26
İKİNCİ BÖLÜM 37
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 37
2.1) AMAÇ VE YÖNTEM 37
2.2) İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 40
2.3) AÇIK İŞLER 45
2.4) TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 49
2.5) GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 53
2.5.1) İstihdam Artışı Beklenen Meslekler 54
2.5.2) İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler 55
SONUÇ 56
KAYNAKÇA 58
EKLER 59
Ek 1: İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu 59
Ek 2- A : Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi 62
Ek 2- B : Tahmin ve Notasyonlar 62
Ek 2- C : Tamsayım ve Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2012) 64
Ek 2- D : Tamsayım ve Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2013) 65
Ek 3 –A: Tanım ve Kavramlar Sözlüğü 66
Ek 3 –B: Nüfus ve Konut Araştırmasına Göre İl Düzeyinde İşgücü Piyasası Göstergeleri 71

Ek 4- Diğer Tablolar 75
Ek 4-A: Türkiye Geneli İPTA Alan Uygulama Sonuçları 75
Ek 4-B: İl Geneli İPTA Alan Uygulama Sonuçları GÜMÜŞHANE 76
Ek 4-C :İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması (Sege-2011) 77
Ek 4-D: Yatırım Teşvikleri 2012 80
Ek 4-E: Kamu yatırımları 2013, (Bin TL) 81
..... 82

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1 : Ana Sektörlerin Gayri Safi Katma Değer İçindeki Payları, TR90, 2004-2010,(%),..... 7
Tablo 2: Kişi Başına Düşen Gayri Safi Katma Değer, TR90, 2005-2010, ... 8
Tablo 3: Kişi Başına Düşen GSKD' in Bir Önceki Yıla Göre Değişim Oranları , TR90, 2005-2010,(%) ... 8
Tablo 4: 2001-2012 Yılları Arası Düzenlenen Yatırım Teşvikleri. 9
Tablo 5: Sektör Bazında Yatırım Teşvikleri, Gümüşhane,2012,..... 9
Tablo 6: Kurulan, Tasfiye Edilen, Kapanan İşyerleri Sayıları (Adet)..... 11
Tablo 7: Yerleşim Yerleri ve Cinsiyete Göre Nüfus Dağılımı, Gümüşhane, (Kişi), ... 11
Tablo 8: Yaş Gruplarına ve Cinsiyete Göre Nüfus , Gümüşhane , (2012), (Kişi), ... 12
Tablo 9: Eğitim Düzeyine Göre Nüfus, Gümüşhane,(15+ yaş),2012, (Kişi), ... 14
Tablo 10: Net Göç ve Net Göç Hızı, Gümüşhane 15
Tablo 11: En Fazla Göç Alınan ve Göç Verilen İller, Gümüşhane,2012,..... 15
Tablo 12: Eğitim Seviyesine Göre Okullaşma Oranı, Gümüşhane,2012-2013,(%) 16
Tablo 13: Orta Öğretime Kayıtlı Toplam Öğrenci Sayısı, Gümüşhane,2012-2013, (Kişi), ... 16
Tablo 14: Yıllara Göre İşgücüne Katılım, İstihdam, İşsizlik Oranları, (15+ yaş),TR90, TÜRKİYE..... 17
Tablo 15: İşgücüne Katılım, İstihdam, İşsizlik Oranı, Gümüşhane,2012,(%)..... 17
Tablo 16: Geniş yaş grubuna ve Eğitim durumuna göre işgücü durumu,(15+ yaş), 2012, TR90,(bin) 19
Tablo 17: Eğitim Durumlarına Göre İŞKUR'a Başvurular, Gümüşhane, (Kişi)..... 27
Tablo 18: En Fazla Başvuru Alınan İlk 10 Meslek, Gümüşhane, Türkiye (Kişi)..... 27
Tablo 19: En Fazla Kayıtlı İşsizin Bulunduğu İlk 10 Meslek, Gümüşhane, Türkiye, 2012 28
Tablo 20: Yaş Gruplarına Göre Kayıtlı İşsiz Sayıları, Gümüşhane, 2012 29
Tablo 21: En Fazla Açık İş Bulunan İlk 10 Meslek, Gümüşhane, Türkiye,2012, (Kişi), ... 31
Tablo 22: Açık İşlerin Sektörlere Göre Dağılımı,Gümüşhane,Türkiye,2012,(%) 32
Tablo 23: Eğitim Durumlarına Göre İşe Yerleştirme Sayıları, Gümüşhane, 2012, (Kişi) 33
Tablo 24: En Fazla İşe Yerleştirme Yapılan İlk 10 Meslek, Gümüşhane, Türkiye, 2012, ... 34
Tablo 25: Sektörlere Göre İşe Yerleştirmelerin Dağılımı Gümüşhane,2012..... 35
Tablo 26: Cinsiyete göre Kurslar ve Kursiyer Göstergeleri, Gümüşhane,2012 36
Tablo 27: İşsizlik ödeneği hak edenler, Gümüşhane, 2012 36
Tablo 28 : İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları (2007-2012)..... 38
Tablo 29: Çalışanların Mesleklere ve Cinsiyete Göre Dağılım Oranları, Gümüşhane, Türkiye, 2013 44
Tablo 30: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı, Gümüşhane, Türkiye,2013,(%),..... 47
Tablo 31: İşyeri Sayısı ve Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Meslek Oranları,2013,(%).... 50
Tablo 32: Kişi Sayısı ve Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Meslek Oranları, 2013 51
Tablo 33: Mesleklere Göre Temininde Güçlük Dağılımı, Gümüşhane, Türkiye, 2013, (%) 52
Tablo 34: Sektörlere Göre Beklenen Net İstihdam Değişim Oranları, Gümüşhane, 2013-2014,(%) . 53
Tablo 35: Meslek Gruplarına Göre Beklenen Net İstihdam Değişimi Oranları,2013-2014(%)..... 54
Tablo 36: İstihdam Artışı Beklenen Meslekler, Gümüşhane..... 54
Tablo 37: İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler, Gümüşhane 55

GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1 : Ana Sektörlere Göre Bölgesel Paylar, TR 90, 2004-2010,(%)..... 7
Grafik 2 : Kamu Yatırımlarının Sektörlere Göre Dağılımı, Gümüşhane, 2013,(%),..... 10
Grafik 3: Kamu Yatırımlarında İlin Türkiye İle Karşılaştırılması,2013,(%) 10
Grafik 4: Geniş Yaş Gruplarına Göre Nüfus Dağılımı, Gümüşhane ,(%), ... 12
Grafik 5:Yaş Bağımlılık Oranları, Gümüşhane,2012 (%) 13
Grafik 6: Yıllara Göre Yaş Bağımlılık Oranları, Gümüşhane, 2012(%) 13
Grafik 7: Eğitim Düzeyine Göre Nüfus Oranları, Gümüşhane, Türkiye,(15+yaş), 2012 ,(%) 14
Grafik 8: Eğitim Durumuna Göre Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus Oranları,(15+ yaş) TR90, 2012, (%) 17
Grafik 9: Yıllar ve Cinsiyete Göre İşgücüne Katılım Oranları,(15+ yaş),TR90,(%), ... 18
Grafik 10: Geniş Yaş Grubuna ve Cinsiyete Göre İşgücüne Katılım Oranları,TR90, 2012, (%) 18
Grafik 11: Eğitim Durumlarına ve Cinsiyet Ayrımına Göre İşgücüne Katılım Oranları, TR90,2012,(%) 19
Grafik 12: Yıllar ve Cinsiyete Göre İstihdam Oranları,TR90,2012, (%) 20
Grafik 13: Geniş Yaş Grubuna Göre İstihdam Oranları,(15+ yaş),TR90, 2012, (%)..... 20
Grafik 14: Eğitim Durumlarına Göre İstihdam Oranları,(15+yaş), TR90, 2012, (%)..... 21
Grafik 15: İstihdam Edilenlerin Yıllar ve İktisadi Faaliyet Kollarına Göre Dağılımı,(15+ yaş), TR90,(%) 21
Grafik 16: İstihdam Edilenlerin Yıllar ve Cinsiyete Göre İşteki Durumu ,(15+ yaş),TR90,2012 (%) ... 22
Grafik 17: Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılığa, Cinsiyete ve Eğitim Durumuna Göre İstihdam Edilenlerin Oranları, (15+ yaş),TR90,2012,(%) 23
Grafik 18: Yıllar ve Cinsiyete Göre İşsizlik Oranları,(15+ yaş),TR90,(%), ... 23
Grafik 19: Geniş Yaş Grubu ve Cinsiyet Ayrımına Göre İşsizlik Oranları,(15+ yaş), TR90, 2012,(%) .. 24
Grafik 20: Eğitim Durumlarına ve Cinsiyete Göre İşsizlik,(15+ yaş),TR90,2012,(%) 24
Grafik 21: Yıllara Göre İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus, ,(15+ yaş),TR90, (Bin) 25
Grafik 22: İşgücüne Dahil Olmayanların Nedenlerine Göre Dağılımı (15+ yaş),TR90, 2012, (%) 25
Grafik 23: 2008-2012 Arasında İŞKUR'a Başvurular, Gümüşhane, (Kişi)..... 26
Grafik 24: 2008-2012 Yılları Arasında Kayıtlı İşsiz Sayısının Değişimi, Gümüşhane, (Kişi)..... 28
Grafik 25: Bekleme Sürelerine Göre İşsizlerin Dağılımı, Gümüşhane, 2012,(%)..... 29
Grafik 26: Kayıtlı İşsizlerin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı, Gümüşhane, 2012 30
Grafik 27: Yıllara Göre Açık İş Sayıları,Gümüşhane, (Adet) 30
Grafik 28: Ana Meslek Guruplarına Göre Açık İşlerin Dağılımı,Gümüşhane,Türkiye, 2012, (%)..... 31
Grafik 29: 2008-2012 Yıları Arası İşe Yerleştirme Miktarları, Gümüşhane,(Kişi) 33
Grafik 30: Ana Meslek Gruplarına Göre İşe Yerleştirme, Gümüşhane, Türkiye, 2012, (%) 34
Grafik 31: Sektörlere Göre İşyeri Oranları, Gümüşhane, Türkiye,2013,(%) 40
Grafik 32: Sektörlere Göre Çalışanların Dağılımı, Gümüşhane,2013,(%) 41
Grafik 33: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışanların Dağılımı, Gümüşhane, 2013, (%) 41
Grafik 34: Meslek Gruplarına Göre Çalışanların Dağılımı, Gümüşhane, Türkiye, 2013,(%)..... 42
Grafik 35: Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayılarının Dağılımı, Gümüşhane, 2013(%)43
Grafik 36: Sektörlere Göre Açık İş Veren İşyeri Dağılımı, Gümüşhane, Türkiye,2013,(%)..... 45
Grafik 37: Sektörlere Göre Açık İş Oranları, Gümüşhane, Türkiye,2013,(%)..... 46
Grafik 38: Açık İşlerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı, Gümüşhane, Türkiye, 2013,(%)..... 47
Grafik 39: Açık İşlerin Talep Edilen Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı, Gümüşhane, 2013,(%) 48
Grafik 40: Açık İşlerde Talep Edilen Beceriler, Gümüşhane,2013,(%)..... 48
Grafik 41: Açık İşlerin Aranma Kanallarına Göre Oranları, Gümüşhane, Türkiye,2013,(%)..... 49

Grafik 42: Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı,2013, ... 51
Grafik 43: Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri, Gümüşhane, Türkiye,2013,(%) 53

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

***Bk.* :** Bakınız

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İO: işsizlik oranı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

İPTA: İşgücü Piyasası Talep Araştırması

GSKD: Gayri Safi Katma Değer

YÖNETİCİ ÖZETİ

2012 yılı itibariyle "Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi"ne göre Gümüşhane ilinin toplam nüfusu 135.216 kişidir. Nüfusun %50,6'sı erkek , % 49,4'ü kadınlardan oluşmaktadır. İldeki toplam nüfusun %49,9'u il veya ilçe merkezlerinde, % 50,1'i ise belde veya köylerde yaşamaktadır.

2009 yılında net göç hızı binde -13,37 iken 2010 yılında binde -9,83, 2011 yılında binde 10,92 ve 2012 yılında ise binde 16,14'dür. Bu verilere göre Gümüşhane ili 2009 ve 2010 yılında göç veren bir il iken 2011 ve 2012 yılında göç alan bir il olmuştur. Göç sayılarına baktığımızda ise 2012 yılında 11.166 kişi Gümüşhane'ye göç ederken, 9.001 kişi ise ilden ayrılmıştır.

Gümüşhane ilinde 2012 yılı Çalışma yaşındaki nüfus (15-64 yaş aralığı) toplam nüfusun %67'sidir. Çalışma yaşındaki nüfusun % 51,8 'ini erkekler % 48,2'sini kadınlar oluşturmaktadır. Çalışma yaşının dışında kalan; 65 yaş üstü nüfus toplam nüfusun % 11,5'i, 0-14 yaş ise toplam nüfusun % 21,6'sıdır. İlin yaş bağımlılık oranı incelendiğinde çocuk bağımlılık oranı % 32,2, yaşlı bağımlılık oranı % 17,1 ve genel bağımlılık oranı % 49,3'tür. Çalışma yaşı nüfusun büyük bölümünü % 25,7'lik oranla ilkokul mezunları oluşturmaktadır. İlkokul mezunlarını % 23,2 ile lise veya dengi okul mezunları, % 19,4 ile İlköğretim mezunları takip etmektedir. Okuma yazma bilmeyenlerin oranı %6,1'dir.

2012-2013 MEB İstatistikleri verilerine göre Gümüşhane'de ortaöğretime kayıtlı öğrenci sayısı 13.636'dır. Bu sayının % 64,5'i genel ortaöğretim okullarında, %35,5'i meslek ve teknik öğretim okullarında öğrenim görmektedir. Ortaöğretimde kayıtlı toplam öğrencilerin % 49,9'u erkek, % 50,1'i kadındır.

Genel ortaöğretimde öğrenim görenlerin % 98,5 şehir yerleşkelerinde % 1,6'sı köy yerleşkelerinde öğrenim görmektedir. Meslek ve teknik okullarda öğrenim görenlerin ise tamamı şehir yerleşkelerinde öğrenim görmektedir.

Gümüşhane ilinin içerisinde yer aldığı TR90 bölgesinde genel ekonomik duruma bakıldığında, sektörlere göre Gayri Safi Katma Değer (GSKD) 2004-2010 yılları itibariyle incelendiğinde ilk sırada Hizmetler sektörü gelmektedir. Bunu Sanayi ve Tarım sektörleri izlemektedir. Bu durum Türkiye'deki sektörlere göre GSKD dağılımı ile benzer şekildedir. Bölgede kişi başına GSKD'in bir önceki yıla göre değişim oranı 2010 yılında %13,1 iken Türkiye'de bu oran %11,7'dir.

Gümüşhane ili sosyo-gelişmişlik sıralamasında (SEGE-2011) 62. sırada bulunmaktadır. İlin yatırım teşviklerinden aldığı pay açısından, 2012 yılında sabit yatırımlara göre Gümüşhane ili Türkiye genelinde 81. sırada yer almaktadır. Kamu yatırımları açısından ise il 2013 yılında Türkiye genelinde 71. sırada bulunmaktadır. Kamu yatırımlarından aldığı pay ülke genelindeki kamu yatırımlarının %0,2'sine denk gelmektedir.

İlde kurulan kapanan işyeri istatistikleri incelendiğinde 2012 yılında kurulan toplam işyeri sayısında 2011 yılına göre % 21,2 artış olmuştur. 2012 yılında kapanan toplam işyeri sayıları ise 2011 yılına göre % 9,4 azalmıştır.

İşgücü arzına ilişkin temel göstergelere ait veriler genellikle TR90 bölgesine ait verilerdir. 2012 yılı için (15+ yaş) kurumsal olmayan sivil nüfusta TR90 bölgesinde işgücüne katılma oranı %55,5 ile %50 olan Türkiye ortalamasının üzerindedir. İstihdam oranı da aynı şekilde %52'lik oranla, %45,4 olan Türkiye ortalamasının üzerindedir. Bölgenin işsizlik oranı incelendiğinde 2012 yılında % 6,3 ile %9,2 olan Türkiye ortalamasının altında olduğu görülmektedir.

TR90 bölgesinde İşgücüne katılım, erkeklerde %68,9 iken kadınlarda % 43,1'dir. İşgücüne katılım oranları yaş gruplarına göre incelendiğinde erkeklerde en fazla % 88,9 ile 25-34 yaş grubunda, kadınlarda ise % 58,8 ile 35-54 yaş grubundadır. Erkeklerde eğitim düzeyi arttıkça işgücüne katılım oranı da artmaktadır. Kadınlarda en yüksek işgücüne katılım oranı yükseköğretim mezunlarında olup onu lise altı eğitimliler, lise ve dengi meslek okulu mezunları izlemektedir. Bu oran okuma yazma bilmeyenlerde en düşüktür.

2 Ekim 2011 tarihli Nüfus Konut Araştırmasına göre 2011 yılı Gümüşhane ili için temel işgücü göstergeleri incelendiğinde İşgücüne katılım oranının % 45, istihdam oranının % 41,2 ve işsizlik oranının % 8,5 olduğu görülmektedir. 2012 yıllık il bazında veriler henüz yayınlanmamıştır.

2012 yılında TR90 bölgesinde istihdam oranı %52'dir. Bölgedeki 15+ yaş erkeklerin % 63,5'i kadınların %41,4' ü çalışmaktadır. Bölgede istihdamın en yüksek olduğu yaş grubu hem kadınlarda hem de erkeklerde 35 -54 yaş grubudur. İstihdam edilen erkeklerde eğitim düzeyine paralel olarak istihdam oranında arttığı görülmektedir. Kadınlarda ise istihdam oranı % 59'luk oranla yükseköğretim mezunlarında en yüksektir. Bunu % 44 ile lise altı eğitimliler, %36,7 ile okuma yazma bilmeyen, % 31,6 ile lise ve dengi meslek okulu mezunları izlemektedir.

Gümüşhane ilinin içinde bulunduğu düzey 2 TR90 bölgesinde 2012 yılında istihdam edilenlerin % 55,2'si Tarım sektöründe, 31,4'ü Hizmet sektöründe, % 13,4'ü Sanayi sektöründe çalışmaktadır. Bölgede yıllar itibariyle sektörler arası değişim incelendiğinde 2004 yılından 2007 yılına kadar istihdam edilenlerin oranında Tarım sektöründen Sanayi ve Hizmetler sektörüne doğru geçişler olduğu görülmüştür. Son yıllardaki değişime bakıldığında ise 2012 yılında bir önceki yıla göre Tarım sektöründe istihdam edilenlerin oranı artarken Sanayi ve Hizmet sektöründe azalmıştır.

İstihdam edilenler işteki durumlarına göre incelendiğinde tarım dışı sektörlerde ücretli, maaşlı ve yevmiyeli çalışanların oranının yüksek olması dikkat çekerken tarım sektöründe işveren ve kendi hesabına çalışanların oranın yüksek olması dikkat çekmektedir. TR90 bölgesindeki tarım dışı sektörlerde istihdam edilen kadınların büyük çoğunluğu %87,9'luk oranla ücretli, maaşlı ve yevmiyeli çalışmaktadır. Erkeklerde de aynı şekilde %75,2'lik oranla ücretli, maaşlı ve yevmiyeli olarak çalışanlar yoğunluktadır. Tarım sektöründe istihdam edilen erkeklerin %86,8'lik oranla büyük çoğunluğu işveren ve kendi hesabına çalışmaktadır. Kadınlarda ise % 58,8'lik oranla ücretsiz aile işçisi olarak çalışanlar yoğunluktadır. Ayrıca tarım sektöründe işveren ve kendi hesabına çalışan kadınların oranının yüksekliği (%40,6) dikkat çekicidir.

TR90 bölgesinde istihdam edilenlerin Sosyal Güvenlik Kurumuna kayıtlılık durumu incelendiğinde hem erkek hem de kadınlarda eğitim düzeyi arttıkça kayıtlılık oranının da arttığı sonucuna ulaşılmaktadır. Ayrıca kayıt dışı çalışma oranının toplamda erkeklere göre kadınlarda daha yüksek olduğu görülmektedir. İstihdam edilen kadınlarda kayıt dışı çalışma %81,9 iken erkeklerde kayıt dışı çalışma %48,4'dür.

TR90 bölgesinde 2012 yılında toplamda %6,3 olan işsizlik oranı erkeklerde % 7,8 iken kadınlarda %4'dür. Bölgede işsizlik oranının en yüksek olduğu yaş aralığı erkeklerde %27,8 ile 15-19 yaş grubu, kadınlarda ise %16,5 ile 20-24 yaş grubundadır. Toplamda da işsizlik oranı %22,2 ile 20-24 yaş grubunda en yüksektir. Eğitim durumlarına göre işsizlik incelendiğinde genel olarak lise ve üstü eğitimlilerde işsizlik oranının daha yüksek olduğu görülmektedir.

2012 yılında işgücüne dahil olmayanların kurumsal olmayan (15+ yaş) toplam nüfus içindeki oranı % 44,6'dır. Ayrıca erkeklerin % 31,2'si işgücünün dışında kalırken kadınların % 56,9'u işgücü dışında kalmıştır. TR90 bölgesinde 2012 yılında işgücüne dahil olmayanların işgücü dışında kalma nedenleri incelendiğinde ev işleri ile meşgul olma %33,9'lük oranla ilk sıradadır. Bunu %27,2'lik oranla özürlü yaşlı veya hasta olma ve % 18,9'lik oranla öğrenci olma izlemektedir. TR90 bölgesinde işgücüne dahil olmayanların eğitim düzeyine göre dağılımında en yüksek pay %57'lik oranla lise altı eğitimlilerindir. Bunu % 24,1'lik pay ile okuma yazma bilmeyenler, % 15,1 pay ile lise ve dengi okullular ve %3,7'lik payla yükseköğretim eğitim seviyesindekiler izlemektedir.

Gümüşhane Çalışma ve İş Kurumu verilerine göre 2012 yılında kuruma başvuran 6.004 kişinin % 56,1'i erkek, % 43,9'u kadındır. İŞKUR'a başvuranların eğitim düzeyi incelendiğinde yarısından fazlasının ilköğretim eğitim seviyesinde olduğu görülmektedir. En fazla başvuru alınan Beden işçisi (Genel), Beden işçisi (Temizlik), Büro memuru (Genel) gibi meslekler olup Türkiye'de en fazla başvuru alınan meslekler ile benzerlik göstermektedir.

Gümüşhane İŞKUR'a kayıtlı işsizler 2012 yılında 4.414 kişidir. Kayıtlı işlerin % 56,2'si 0 - 12 ay arası işe yerleştirmeyi bekleyenlerdir. 1 yıl ve üzeri bekleyenlerin oranı ise % 43,8'dir. Kayıtlı İşsizlerin yoğunlaştığı yaş aralığı 20-44 yaş aralığı iken yoğunlaştığı eğitim düzeyi ilköğretim eğitim seviyesidir. Ayrıca 2012 yılında işsizlik ödeneği alan 460 kişide 395'i erkek 65'i kadındır.

2012 yılında İŞKUR verilerine göre açık işlerin sayısı önceki yıllara göre hızlı bir artış göstererek 3.780'e yükselmiştir. Gümüşhane ve Türkiye'de ana meslek grupları arasında Nitelik gerektirmeyen meslekler açık işlerin en yoğun olduğu meslek grubudur. Bu meslek grubunda Gümüşhane oranı %78,4' ile %51,1'lik Türkiye oranının üzerindedir. Nitelik gerektirmeyen meslekler grubunu Hizmet ve satış elemanları meslek grubu takip etmektedir. Gümüşhane'de üçüncü sırada Büro hizmetinde çalışan elemanlar meslek grubu yer alırken bu durum Türkiye verilerinde farklılaşarak Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubuna kaymıştır.

İŞKUR işe yerleştirme istatistiklerine göre 2012 yılında 2.981 kişi işe yerleştirilmiştir. İşe yerleştirilenler İŞKUR' başvuruların % 49,7'sine denk gelmektedir. İşe yerleştirilenlerin büyük çoğunluğunun Nitelik gerektirmeyen meslekler (%90) grubunda ve ilköğretim (%69,8) eğitim seviyesindedir.

2013 İşgücü Piyasası Talep Araştırması (İPTA) sonuçlarına göre Gümüşhane'de araştırma kapsamındaki işyeri sayıları incelendiğinde ilde öne çıkan sektörler arasında Toptan ve perakende ticaret sektörü %26,9'luk oranla ilk sırada yer almaktadır. Toptan ve perakende ticaret sektörünü %15,6'lık oran ile İnşaat sektörü ve %15,0'lık oranla İmalat sektörü takip etmektedir. Türkiye de sektörlere göre işyeri sayıları incelendiğinde ise İmalat sektörü %25,8'lik oranla ilk sırada yer almaktadır. İmalat sektörünü %24,7'lik oran ile Toptan ve perakende ticaret sektörü ve %16,2'lik oran ile İnşaat sektörü takip etmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre ilde sektörlere göre çalışanların dağılımı incelendiğinde öne çıkan sektörler arasında %24'lük oran ile İnşaat sektörü ilk sırada yer almaktadır. İnşaat sektörünü %13'lük oran ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü ve %11,8'lik oran ile Toptan ve perakende ticaret Sektörü takip etmektedir. İlde sektörlere göre çalışanların cinsiyete göre dağılımı incelendiğinde her 100 çalışandan 13'ünün kadın ve 87'sinin erkek olduğu gözleniyor. Sektörler arasında kadın ve erkek çalışan sayılarının birbirine en yakın olduğu sektör İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörünün olduğu görülmektedir.(Her 100 çalışandan 51'i erkek ve 49'u kadın) İlde meslek gruplarına göre çalışanların dağılımı incelendiğinde öne çıkan meslekler arasında %26'lık oran ile Nitelik gerektirmeyen meslekler ilk sırada yer almaktadır. Nitelik gerektirmeyen meslekleri ise %18,4'lük oran ile Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, % 14,5'lik oran ile Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar takip etmektedir.

2013 İPTA sonuçlarına göre ilde sektörlere göre açık iş oranları incelendiğinde toplamda %2,1 oranında açık iş oranı görülmektedir. İlde sektörlere göre en yüksek açık iş oranı %9,3'lük oran ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründe bulunmaktadır. Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörünü %3,8'lik oran ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü ve %3,6'lık oran ile İmalat sektörü takip etmektedir. İPTA sonuçlarına göre ilde meslek gruplarına göre açık iş oranlarında %4,4'lük oran ile Hizmet ve satış elemanları sektörü ilk sırada yer almaktadır. Hizmet ve satış elemanları sektörünü %3,4'lük oran ile Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar ve %3'lük oran ile Profesyonel meslek mensupları takip etmektedir.

İlde açık işlerin mesleklere göre dağılımını incelendiğinde en yüksek açık iş oranının Garson(Servis elemanı) mesleğine ait olduğu görülmektedir. Garson(Servis elemanı) mesleğini Fırıncı ustası-Unlu mamuller, Satış elemanı(Perakende) takip etmektedir. Türkiye verileri incelendiğinde ise en fazla açık iş, Makineci (Dikiş) mesleğinde olduğu görülmektedir. Makineci (Dikiş) mesleğini Beden İşçisi (Genel) ve Güvenlik Görevlisi meslekleri takip etmektedir.

İlde açık işlerin talep edilen eğitim düzeyine göre dağılımı incelendiğinde en yüksek oranı %45 ile genel lise mezunları oluşturmaktadır. Türkiye verileri incelendiğinde ise en yüksek orana %30 ile fark etmez seçeneği yer almaktadır. İl genelinde açık işlerde talep edilen beceriler incelendiğinde %95,3'lük oran ile Fiziki ve bedensel yeterlilik ilk sırada yer almaktadır. Fiziki ve bedensel yeterliliği

%93,1'lik oran ile Takım çalışması, %86,9 ile İletişim ve ifade yeteneği,%79,5 ile Yeterli bilgi,%65,9 ile Sorun çözme,%54,5 ile Hesap yapabilme,%33,8 ile Satış ve pazarlama becerisi,%33,6 ile Bilgisayar kullanabilme,%24,7 ile Proje tabanlı çalışma,%7 ile Yabancı dil bilme becerileri istenmektedir.

Gümüşhane genelinde yapılan araştırma kapsamında en fazla temininde güçlük çekilen meslekler sıralamasında ilk üç sırayı Ağır kamyon şoförü, Garson (Servis elemanı) ve Beden işçisi(Genel) oluşturmaktadır. Türkiye'de ise Makineci(Dikiş), Güvenlik görevlisi, Garson(Servis elemanı) İlk üçte yer almaktadır.

Araştırma sonuçlarına göre Temininde güçlük çekilen mesleklerin sektörlere göre dağılımı kişi sayıları açısından incelendiğinde; en fazla %24,7'lik oranla Toptan ve perakende ticaret sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Bu sektörü %23,3 ile İnşaat, %18,1 ile İmalat ve %11,9 ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörleri izlemektedir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin meslek gruplarına göre dağılımda ilde en fazla %28,8'lik oranla Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Bu oranı %24,1 ile Hizmet ve satış elemanları ve %17 ile Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu izlemektedir.

Temininde güçlük çekilme nedenleri incelendiğinde ise Gümüşhane ve Türkiye verileri benzerlik göstermektedir. İlk sırada Yeterli beceri ve niteliğe sahip olmama nedeni yer alırken son sırada Önerilen ücretin az bulunması nedeni yer almaktadır.

İlde yapılan İşgücü Piyasası Talep Araştırmasına göre 31 Aralık 2013 ve 30 Haziran 2014 tarihleri itibariyle beklenen net istihdam değişim oranları incelendiğinde en yüksek değişim oranlarının İnşaat ve İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörlerine ait olduğu görülmektedir. Bu iki sektörde de değişim oranlarını etkileyen en önemli etkenler; ilin bulunduğu coğrafi konum dolayısı ile mevsimsel şartlar ve belirli süreli işlerde çalışanlarda işin süresinin bitmesi gibi etkenlerdir.

2013 İl İPTA sonuçlarına göre Gümüşhane'de istihdam artışı beklenen ilk 20 mesleğin çoktan aza doğru sıralamasında 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle beklenen en yüksek istihdam artışı Fayans, seramik ve karo döşemecisi mesleğinde beklenmektedir. Fayans, seramik ve karo döşemecisi mesleğini Diğer imalat ve ilgili işler(Elle) mesleği ve Tarım işçisi(Tarla ürünleri) mesleği takip etmektedir. 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle ise beklenen en yüksek net istihdam değişimi ise Temizlik görevlisi mesleğindedir. Temizlik görevlisi mesleğini Beden işçisi (İnşaat) mesleği ve Beden işçisi(Genel) mesleği takip etmektedir.

Gümüşhane'de istihdam azalışı beklenen ilk 20 mesleğin çoktan aza doğru sıralamasında 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle en yüksek istihdam azalışı Temizlik görevlisi mesleğinde beklenmektedir. Temizlik görevlisi mesleğini Ağır kamyon şoförü mesleği Beden işçisi(İnşaat) mesleği takip etmektedir. 30 Haziran 2014 tarihine kadarki dönemde ise beklenen en yüksek net istihdam azalışı Kalıpçı-pres mesleğindedir. Kalıpçı-pres mesleğini Danışma memuru mesleği ve Dağıtıcı(Posta dağıtım hizmetleri) mesleği takip etmektedir.

GİRİŞ

İşgücü Piyasası Analiz çalışmasının temel hedefleri; Gümüşhane ilinde sektörel bazda işgücü piyasasının talep ve arzına ilişkin en gerçekçi ve güncel durumu belirlemek, ilin istihdam yapısını ortaya koymak, sektörlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü tespit etmek, işsizlikle mücadelede uygulanacak politikaların oluşturulmasında başvurulan verilere kaynak oluşturmaktır.

İller bazında etkin bir işgücü piyasası analizi için, illerin arz ve talep yapısını aynı dönem itibariyle yansıtan arz ve talep verilerine ihtiyaç vardır. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile Hane halkı İşgücü Anketi (HİA) sonuçlarına dayanmaktadır.

İşgücü piyasası talep verileri Çalışma ve İş Kurumuna kayıtlı işverenler itibariyle idari kayıt olarak mevcuttur, ancak bu kayıtlar ilin genel talep yapısı hakkında yeterince fikir verememektedir. İşgücü talebinin illerdeki tüm işverenleri kapsayacak şekilde üretilmesi işgücü piyasasının doğru takibi açısından son derece önemlidir ve bu nedenle de özel bir talep araştırmasının periyodik olarak düzenlenmesi bir gerekliliktir.

İşgücü talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri sürdürülmektedir. Bu çalışmalarda değişik yöntemlerin kullanılması sonucu, hem illerin işgücü piyasalarının yıllar itibariyle değişimlerinin izlenmesinde hem de iller arası karşılaştırmalarda problemler yaşanmıştır. Problemlerin giderilmesi için tüm iller için standart bir talep araştırması uygulanması ve işgücü piyasası analiz raporunun yazımı kaçınılmaz olmuştur.

İhtiyaçlar doğrultusunda Gümüşhane ilinde 15 Mayıs -30 Haziran 2013 tarihleri arasında İşgücü Piyasası Talep Araştırması uygulanmış ve işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

Bu Rapor iki bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölüm, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan ekonomik veriler, nüfus ve eğitim göstergeleri ile işgücü göstergeleri birlikte ele alınarak, il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir. Bu bölümde İŞKUR verileri de ele alınarak ilin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir. İl bazında işgücünü değerlendirebilmek adına İŞKUR kayıtlarından İŞKUR'a başvuranlar, işe yerleştirmeler, İŞKUR'a kayıtlı işsizler işgücü yetiştirme kursları, kurslardan yararlanan kişi sayıları ve İşsizlik Ödeneği Hak Edenler değerlendirilmiştir.

İkinci bölüm, İşgücü Talep Araştırması sonuçlarını analiz ederek Gümüşhane işgücü talep yapısını ortaya koymaktadır. İşgücü Talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Talep Araştırmasının amacı işverenlerin açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir. Bu bölümün sonunda **sonuç** kısmı yer almakta ve elde edilen bulgular ışığında işgücü piyasasının geliştirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik öneriler sunulmaktadır.

Tüm İller ve Türkiye Geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporlarına www.iskur.gov.tr adresi üzerinden ulaşabilirsiniz

BİRİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PiYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

Bu kısımda işgücü piyasası ile ilgili olabilecek "Ekonomik Veriler" "Nüfus Göstergeleri" "Eğitim Göstergeleri'' "Genel İşgücü Göstergeleri" "İŞKUR' a Kayıtlı İşgücü Göstergeleri'' ne ilişkin yorum, değerlendirme ve analizlere yer verilecektir.

İşgücü arz analizlerinde kullanılan veri setlerinden nüfus ve eğitim göstergelerini iller itibariyle ve yıllık bazda bulmak mümkün iken ekonomik yapı ve işgücü piyasası veri setlerinin tümünü iller bazında elde etmek mümkün değildir. Bu veri setlerinin büyük bir kısmı bölgesel (İBBS 2 bölgeleri)[1] veri setleridir. Bölgeler mümkün oldukça illerin sosyo- ekonomik yapıları dikkate alınarak bir araya getirilmeye çalışılsa da iller arası gelişmişlik indeksi dikkate alındığında bölgelerin oluştuğu iller arasında farklılıklar ortaya çıkabilmektedir.

Kalkınma Bakanlığı tarafından yapılan SEGE-2011[2] çalışması sonuçlarına göre Gümüşhane ili sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında 62. sırada yer alırken ilin içinde bulunduğu TR90[3] bölgesinde bulunan illerden Trabzon 31. sırada, Rize 34. sırada, Artvin 44. sırada, Giresun 52. sırada, Ordu 61.sırada yer almaktadır.

SEGE-2011 çalışmasının sonuçlarına göre Türkiye'de en gelişmiş ilk üç il sırasıyla; İstanbul, Ankara ve İzmir'dir. Gelişmişlik sıralamasında son üç il sırasıyla Ağrı, Hakkari ve Muş'tur.(Ayrıntılı bilgi için Bk:Ek-4, Ek Tablolar:4-C)

1.1) EKONOMİK VERİLER

İlin ekonomik yapısındaki veriler işgücü piyasasını besleyen mali kaynaklar hakkında önemli veriler sağlayacaktır. İlin gelişmişlik düzeyi, sektör bazında GSKD, kişi başına düşen GSKD, ilin yatırım teşvik belgeleri, ilin kamu yatırımlarındaki Türkiye'deki yeri; işgücü piyasasının arka planındaki ekonomik yapı hakkında fikir vermesi açısından önemlidir.

---

[1] İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması üç düzeyden oluşmaktadır. İlk aşamada idari yapıya uygun olarak 81 il,3.düzeyde bölge birimleri olarak tanımlanmıştır. Ekonomik, sosyal, kültürel ve coğrafi yönlerden benzer illerin belirli bir nüfus büyüklüğü de dikkate alınarak gruplanması ile 26 birim 2.düzeyde bölge birimleri tanımlanmıştır. Yine aynı kritere göre 2.düzey bölge birimlerinin gruplanması sonucu 12 birim 1.düzeyde bölge birimleri tanımlanmıştır.

[2] İllerin ve bölgelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasına ilişkin en son çalışma Kalkınma Bakanlığı tarafından 2011 yılında yapılan çalışmadır. Çalışma; demografi, eğitim, sağlık, istihdam, rekabetçi ve yenilikçi kapasite, mali kapasite, erişebilirlik ve yaşam kalitesi olmak üzere 8 alt kategoride 61 değişken ve temel bileşenler analizi kullanılarak hazırlanmıştır.

[3] İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS) düzey 2' ye göre TR90 bölgesinde Gümüşhane, Giresun, Trabzon, Artvin, Ordu ve Rize illeri bulunmaktadır.

Grafik 1 : Ana Sektörlere Göre Bölgesel Paylar, TR 90, 2004-2010,(%)

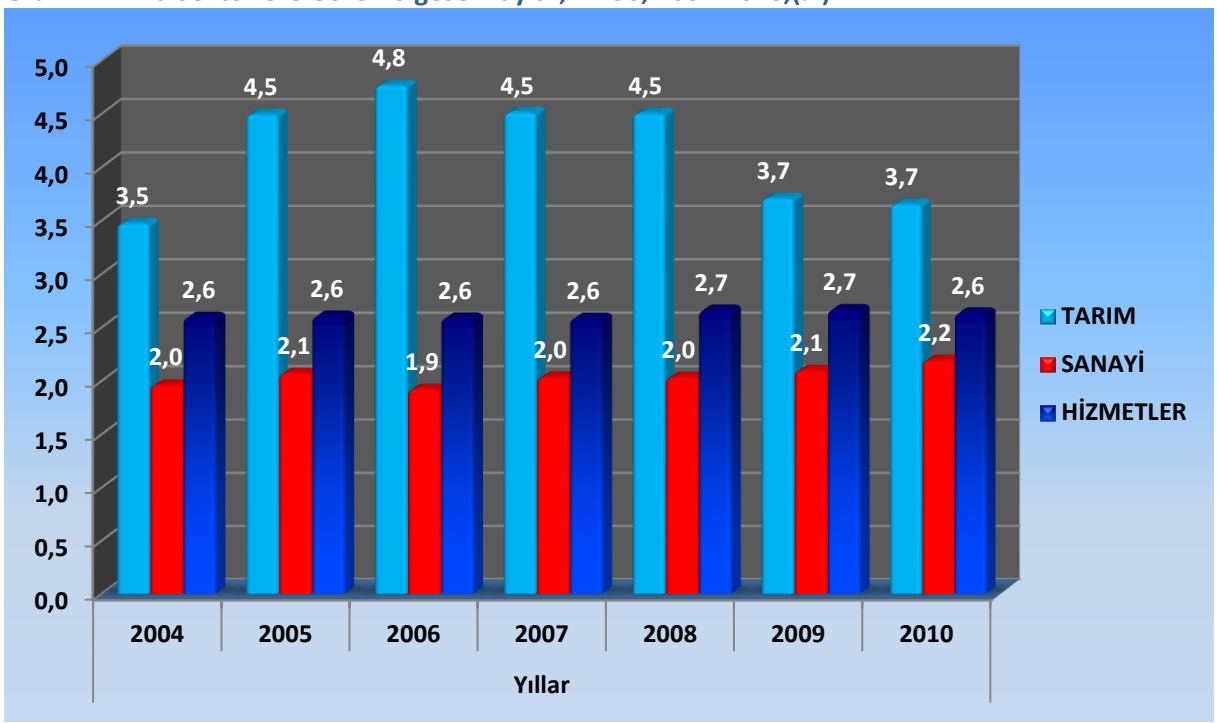

Kaynak: TÜİK

Üç ana sektörde yıllara göre yapılan karşılaştırmada,TR90 (Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane) bölgesinde en yüksek payın Tarım sektörüne ait olduğu görülüyor. Tarım sektörünü Hizmetler ve Sanayi sektörü takip etmektedir. 2010 yılını incelendiğinde ise Tarım sektörü % 3,7'lik payla ilk sırada yer alırken Hizmetler sektörü % 2,6 ile ikinci sırada, Sanayi sektörü ise % 2,2 ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Tablo 1 : Ana Sektörlerin Gayri Safi Katma Değer İçindeki Payları, TR90, 2004-2010,(%),

TR90							
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
TARIM	14,8	18	17,2	14,8	14,4	12,9	13,2
SANAYİ	21,8	21,9	20,8	21,7	20,9	20,3	22,1
HİZMET	63,4	60,2	62	63,4	64,7	66,8	64,6
TÜRKİYE							
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
TARIM	10,7	10,6	9,4	8,5	8,5	9,1	9,5
SANAYİ	28,0	28,0	28,2	27,8	27,2	25,3	26,4
HİZMET	61,3	61,3	62,4	63,7	64,3	65,6	64,1

Kaynak: TÜİK

Üç ana Sektörün TR90 bölgesinde (Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane) Gayri Safi Katma Değer içindeki paylarını incelendiğinde ise yıllar içinde en yüksek payın Hizmetler sektörüne ait olduğu görülmektedir. Hizmetler sektörünü Sanayi sektörü ve Tarım sektörü takip etmektedir. 2010 yılında en yüksek payın % 64,6 ile Hizmetler sektörüne ait olduğu ve Hizmetler sektörünü % 22,1'lik payla Sanayi sektörü ve % 13,2'lik payla Tarım sektörünün takip ettiği görülmektedir.

Türkiye'de de bölgede olduğu gibi sektörlerin GSKD içindeki payları incelendiğinde en yüksek payın Hizmetler sektörüne ait olduğu görülmektedir. Hizmetler sektörünü Sanayi sektörü ve Tarım sektörü takip etmektedir. 2010 yılında en yüksek pay % 64,1 ile Hizmet sektörüne ait olduğu ve bunu % 26,4'lük payla Sanayi sektörü ve % 9,5'lik payla Tarım sektörünün izlediği görülmektedir.

Tablo 2: Kişi Başına Düşen Gayri Safi Katma Değer, TR90, 2005-2010,

TR 90						
YILLAR	2005	2006	2007	2008	2009	2010
TL	6.186	7.033	7.880	9.042	8.983	10.160
$	4.577	4.882	6.063	7.059	5.816	6.765
TÜRKİYE						
YILLAR	2005	2006	2007	2008	2009	2010
TL	8.338	9.632	10.744	12.020	12.000	13.406
$	6.187	6.686	8.267	9.384	7.769	8.926

Kaynak: TÜİK

TR90 bölgesinde (Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane) yıllara göre kişi başına düşen Gayri Safi Katma Değer miktarları incelendiğinde 2005 yılında 6.186 TL olan kişi başına düşen GSKD miktarı, 2010 yılında 10.160 TL' ye yükseldiği görülmektedir. Türkiye verileri incelendiğinde ise 2005 yılında 8.338 TL olan kişi başına düşen GSKD miktarı, 2010 yılında 13.406 TL'ye yükseldiği görülmektedir.

Tablo 3: Kişi Başına Düşen GSKD' in Bir Önceki Yıla Göre Değişim Oranları , TR90, 2005-2010,(%)

TR 90 (%)						
YILLAR	2005	2006	2007	2008	2009	2010
TL	21,5	14,0	12,0	14,6	-0,7	13,1
$	29,1	6,7	24,2	16,4	-17,6	16,3
TÜRKİYE (%)						
YILLAR	2005	2006	2007	2008	2009	2010
TL	14,1	15,5	11,5	11,9	-0,2	11,7
$	21,2	8,1	23,7	13,5	-17,2	14,9

Kaynak: TÜİK

TR90 bölgesinde kişi başına Düşen GSKD' in bir önceki yıla göre değişim oranları [4] incelendiğinde 2005 yılında % 21,5'lik bir değişim görülürken 2010 yılında % 13,1'lik bir değişim görülmüştür. Türkiye verileri incelendiğinde ise 2005 yılında bir önceki yıla göre % 14,1'lik bir değişim görülürken 2010 yılında bir önceki yıla göre % 11,7'lik bir değişim olduğu görülmektedir.

[4] [(KBGSKD 2005 / KBGSKD 2004) -1] * 100 = [(KBGSKD 2005 – KBGSKD 2004) / KBGSKD 2004] *100
KBGSKD: Kişi Başına Gayri Safi Katma Değer

Tablo 4: 2001-2012 Yılları Arası Düzenlenen Yatırım Teşvikleri.

İLLER	BELGE ADEDİ	SABİT YATIRIM (Milyon TL)	İSTİHDAM
GÜMÜŞHANE	5	14	79
TÜRKİYE	4.329	57.691	147.258

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

2012 yılında düzenlenen Yatırım teşvik belgelerinin ülke genelinde sabit yatırımlara göre dağılımında Gümüşhane, 14 milyon TL ile 81. sırada yer almaktadır. (bk. Ek: 4D)

Gümüşhane ilinin sabit yatırımlarda Türkiye içindeki payına bakıldığında % 0,024 olduğu görülmektedir. İstihdama göre yatırım teşvik belgelerinde ise Gümüşhane ili Türkiye genelinde % 0,053'lik bir paya sahip olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 5: Sektör Bazında Yatırım Teşvikleri, Gümüşhane,2012,

SEKTÖRLER	SABİT YATIRIM (Milyon TL)	İSTİHDAMIN TOPLAMI
	YERLİ SERMAYE	YERLİ SERMAYE
Hizmetler	1	9
İmalat	4	15
Madencilik	8	55
Toplam	14	79

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

Yatırım teşviklerini sektörel bazda incelendiğinde Gümüşhane ilinde en fazla sabit yatırım %57,1'lik oranla Madencilik sektöründe olduğu görülmektedir. Madencilik sektörünü % 28,6 ile İmalat sektörü izlemektedir. Sabit yatırımda son sırada ise % 7,1 ile Hizmetler sektörünün olduğu görülmektedir.

Yatırım teşviklerinde istihdamın toplamı açısından incelendiğinde % 69,6'lık oranla Madencilik sektörü ilk sırada yer alırken bu sektörü % 19'luk oranla İmalat ve % 11,4'lük oranla Hizmetler sektörü izlediği görülmektedir.

Grafik 2 : Kamu Yatırımlarının Sektörlere Göre Dağılımı, Gümüşhane, 2013,(%),

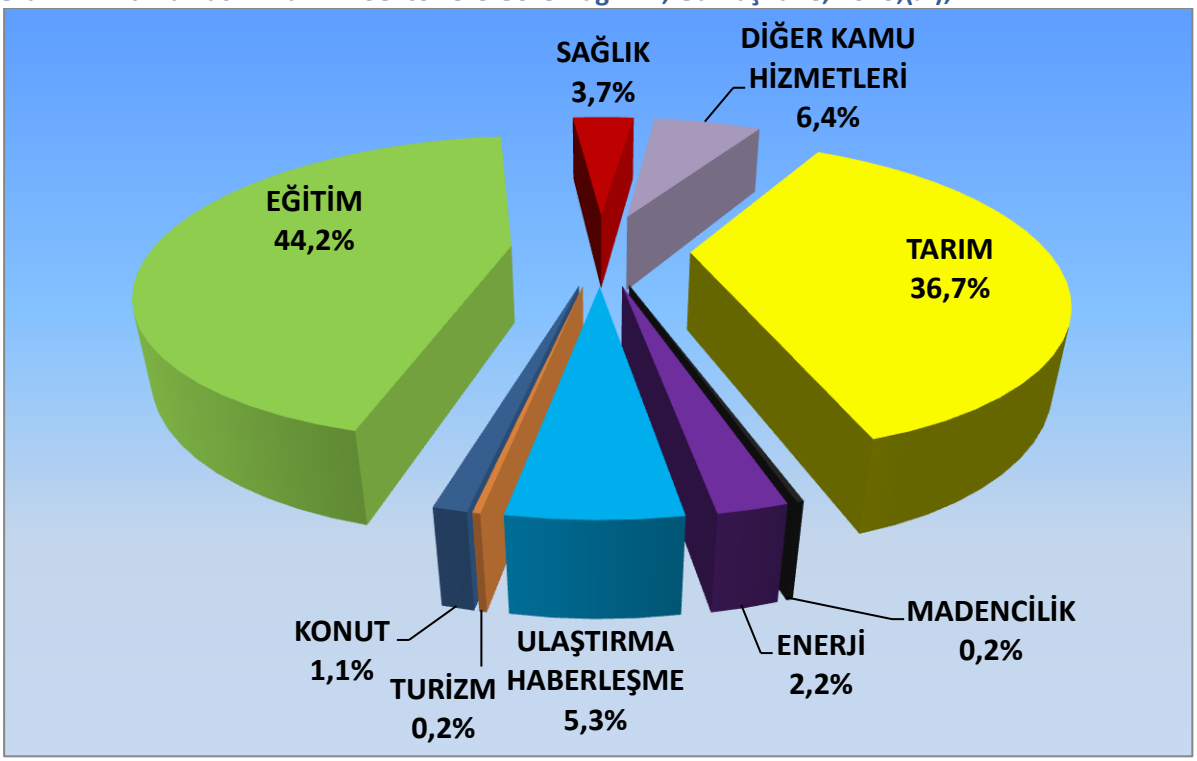

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

Gümüşhane ilindeki kamu yatırımlarının sektörel dağılımı incelendiğinde % 44,2'lik payla Eğitim sektörü ilk sıradadır. Eğitim sektörünü % 36.7 pay ile Tarım ve % 6.4'lük pay ile Diğer kamu hizmetleri takip etmektedir. Son sırada ise % 0,2 ile Turizm ve Madencilik sektörleri gelmektedir.

Grafik 3: Kamu Yatırımlarında İlin Türkiye İle Karşılaştırılması,2013,(%)

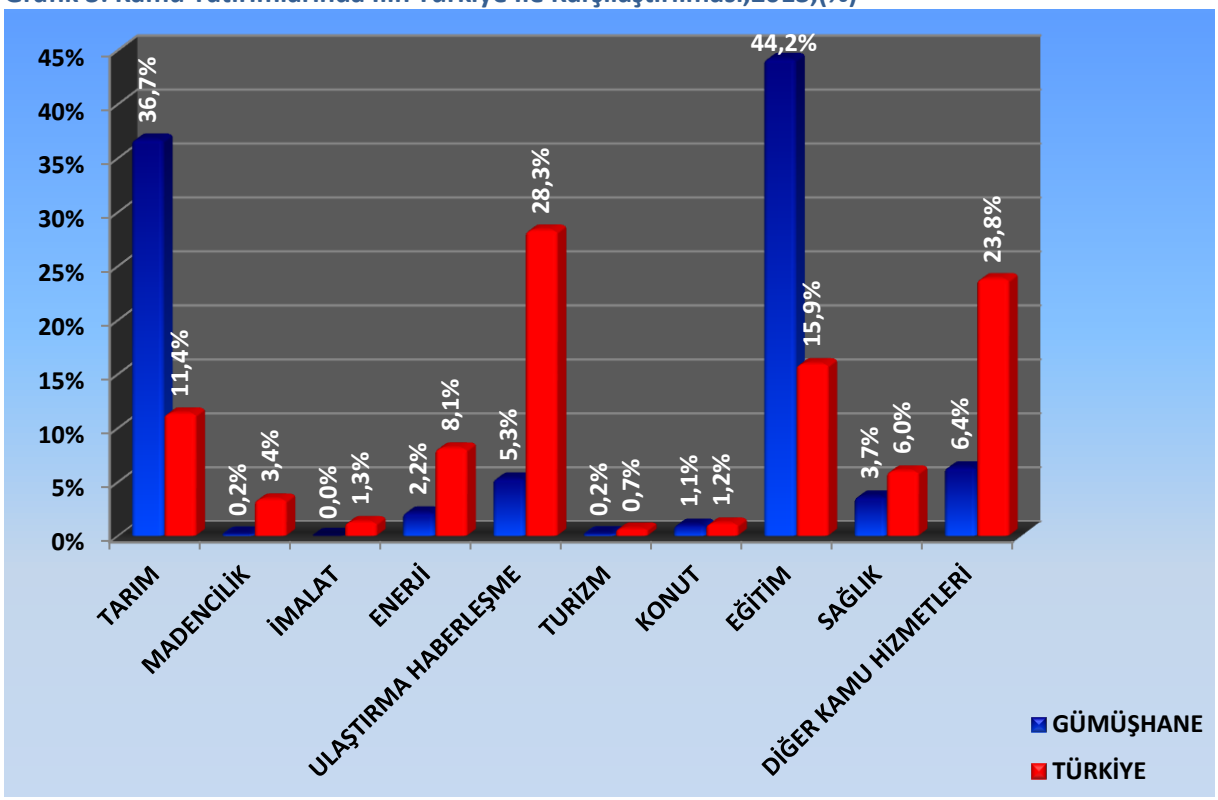

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

Gümüşhane ilinde kamu yatırımlarında Eğitim sektörü % 44,2'lik oranla ilk sırada yer alırken Eğitim sektörünü % 36,7'lik oranla Tarım sektörü, % 6,4'lük oranla Enerji sektörü takip etmektedir. Ülke genelinde % 28,3'lük oranla Ulaştırma-Haberleşme sektörü birinci sırada; % 23,8'lik oranla Diğer kamu hizmetleri ikinci sırada, % 15,9'luk oranla Eğitim sektörü üçüncü sırada yer almaktadır.

İlde kamu yatırımlarında İmalat sektörünün payı bulunmazken % 0,2'lik oranla Turizm ve Madencilik en az paya sahiptir. Ülke genelinde en az paya % 0,7 ile Turizm, % 1,2 ile Konut, % 1,3 ile İmalat sektörleri sahiptir.

Gümüşhane ilinde tüm sektörlere göre kamu yatırımları toplam 82.040.000 TL 'dir. Bu miktar ülke genelindeki kamu yatırımlarının % 0,2'sine denk gelen küçük bir miktardır.

Kamu yatırımlarından en fazla pay alan sırasıyla ilk üç il Ankara, İstanbul, Mardin'dir. Gümüşhane ise 81 il arasında 71. sıradadır. Kamu yatırımlarından en az payı alan son üç il ise Kilis, Ardahan, Bayburt'tur.(Ayrıntılı bilgi için Bk. Ek- 4E)

Tablo 6: Kurulan, Tasfiye Edilen, Kapanan İşyerleri Sayıları (Adet)

İL ADI	2012 OCAK-ARALIK (ONİKİ AYLIK)								2011 OCAK-ARALIK (ONİKİ AYLIK)							
	KURULAN			TASFİYE		KAPANAN			KURULAN			TASFİYE		KAPANAN		
	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.
GÜMÜŞHANE	15	4	61	14	19	7	4	18	27	4	35	12	8	8	6	18

Kaynak: TOBB

İlde 2012 yılında kurulan toplam işyeri sayısında 2011 yılına göre % 21,2 artış olmuştur. 2012 yılında kapanan toplam işyeri sayıları ise 2011 yılına göre % 9,4 azalmıştır.

2012 yılında kurulan şirket sayısında 2011 yılına göre % 44,4 azalış olmuştur. Kurulan gerçek kişi ticari işletmelerin sayısında % 74,3 artış olmuştur. Kurulan kooperatif sayısında ise bir önceki yıla göre değişme olmamıştır. 2012 yılında tasfiye edilen şirket sayısında bir önceki yıla göre % 16,7 artış; kooperatif sayısında % 137,5 artış olmuştur. 2012 yılında kapanan şirket sayısında bir önceki yıla göre % 12,5 azalış, kooperatif sayısında ise % 33,3 azalma olmuştur. Kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısında bir önceki yıla göre değişme olmamıştır.

1.2) NÜFUS GÖSTERGELERİ

İlin nüfus yapısı; işgücü piyasasını besleyen, mevcut ve potansiyel işgücü hakkında bize fikir vermesi açısından önemlidir. Nüfus verileri ilin arz yapısının tespitinde önemli bir göstergedir.

Tablo 7: Yerleşim Yerleri ve Cinsiyete Göre Nüfus Dağılımı, Gümüşhane, (Kişi),

YIL	İL İLÇE MERKEZLERİ			BELDE/KÖY			TOPLAM		
	TOPLAM	ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN
2009	58.535	29.832	28.703	72.441	36.042	36.399	130.976	65.874	65.102
2010	61.162	30.900	30.262	68.456	34.131	34.325	129.618	65.031	64.587
2011	64.082	32.621	31.461	68.292	34.402	33.890	132.374	67.023	65.351
2012	67.514	34.180	33.334	67.702	34.286	33.416	135.216	68.466	66.750

Kaynak: TÜİK

TÜİK verilere göre 2012 yılında Gümüşhane ilinin toplam nüfusu 135.216 kişidir. Nüfusun %50,6'sı erkek , % 49,4'ü kadınlardan oluşmaktadır. İldeki toplam nüfusun %49,9'u il veya ilçe merkezlerinde, % 50,1'i ise belde veya köylerde yaşamaktadır.

Tablo 8: Yaş Gruplarına ve Cinsiyete Göre Nüfus , Gümüşhane , (2012), (Kişi),

GÜMÜŞHANE (Kişi)			
YAŞ GRUPLARI	TOPLAM	ERKEK	KADIN
0-14	29.160	15.008	14.152
15-19	13.544	6.728	6.816
20-24	13.660	7.261	6.399
25-29	10.370	5.634	4.736
30-34	9.542	5.070	4.472
35-39	8.535	4.391	4.144
40-44	7.996	4.169	3.827
45-49	8.224	4.341	3.883
50-54	6.869	3.579	3.290
55-59	6.624	3.233	3.391
60-64	5.177	2.486	2.691
65+	20.692	6.566	8.949
Toplam	135.216	68.466	66.750

Kaynak: TÜİK

Gümüşhane ilinde 2012 yılı Çalışma yaşındaki nüfus (15-64 yaş aralığı) toplam nüfusun %67'sidir. Çalışma yaşındaki nüfusun(15-64 yaş) % 51,8'ini erkekler % 48,2'sini kadınlar oluşturmaktadır. 65 yaş üstü nüfus toplam nüfusun % 11,5'i, 0-14 yaş ise toplam nüfusun % 21,6'sıdır.

Grafik 4: Geniş Yaş Gruplarına Göre Nüfus Dağılımı, Gümüşhane ,(%),

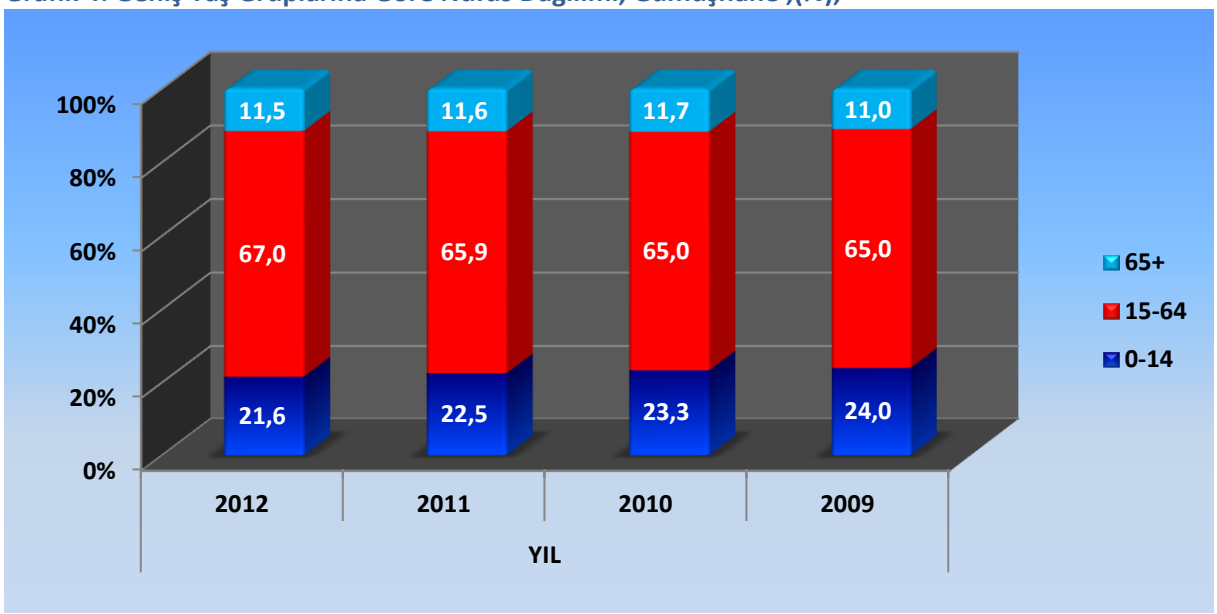

Kaynak: TÜİK

Yıllar itibariyle incelendiğinde (15-64 yaş) aralığındaki nüfus oranı 2009 yılında % 65 iken 2012 yılında % 67'ye yükselmiştir. (0-14 yaş) aralığındaki nüfus oranı 2009 % 24 iken 2012 yılında bu oran %21,6 olarak azalmıştır.

Grafik 5:Yaş Bağımlılık Oranları, Gümüşhane,2012 (%)

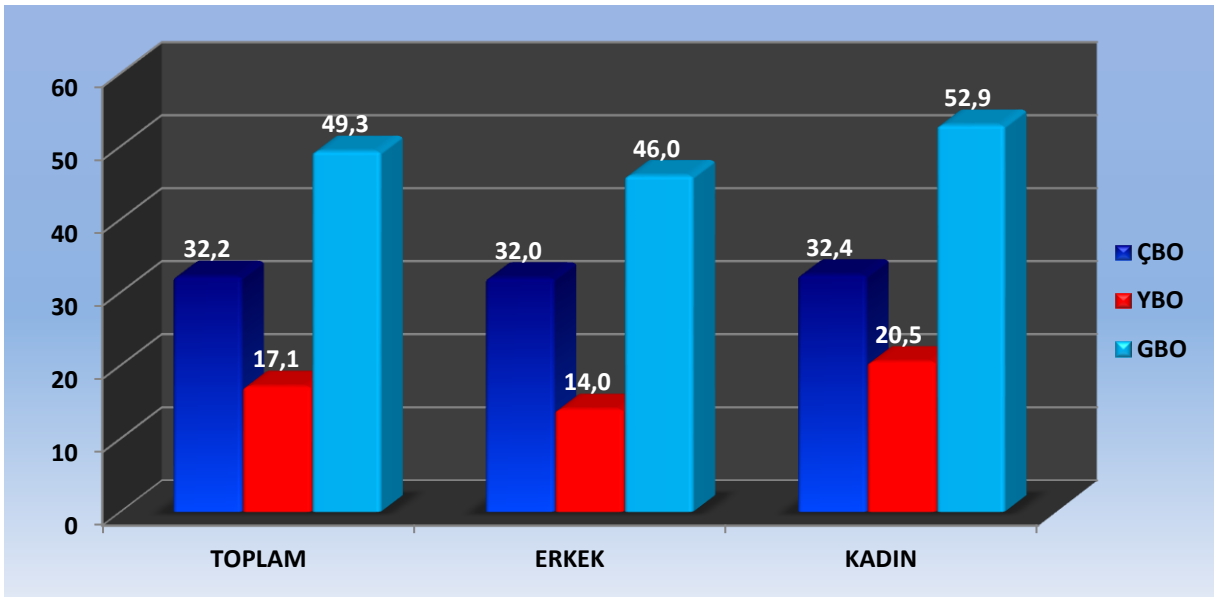

Kaynak: TÜİK

Gümüşhane ilinin yaş bağımlılık oranları incelendiğinde Genel bağımlılık oranı [5](GBO) toplam nüfusta %49,3 iken, bu oran erkeklerde %46, kadınlarda % 52,9 olduğu görülmüştür. Çocuk bağımlılık oranı [6](ÇBO) toplam nüfusta %32,2 iken, erkeklerde % 32, kadınlarda %32,4'dür. Yaşlı bağımlılık oranı[7] ise toplam nüfusta %17,1, erkeklerde %14, kadınlarda % 20,5'tir.

Grafik 6: Yıllara Göre Yaş Bağımlılık Oranları, Gümüşhane, 2012(%)

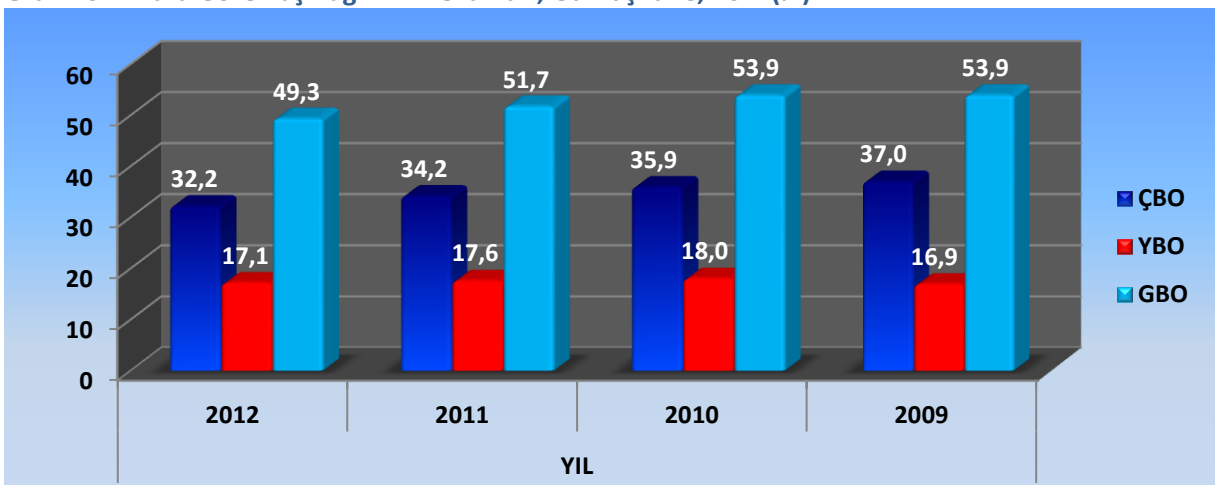

Kaynak: TÜİK

İlin genel bağımlılık oranı yıllar itibariyle incelendiğinde 2009 ve 2010 yıllarında % 53,9 iken 2011 yılında % 51,7'ye, 2012 yılında ise % 49,3'e gerilediği görülmektedir. Bu durum çocuk bağımlılık oranında aynı şekildedir. 2009 yılında %37 olan çocuk bağımlılık oranı 2012 yılında %32,2'ye gerilemektedir. Yaşlı bağımlılık oranı ise 2009 yılında % 16,9 iken 2012 yılında % 17,1 olarak değiştiği görülmektedir.

---

[5] *Genel Bağımlılık Oranı*: . 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaşlardaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranının yüzde olarak ifadesidir. *GBO = [(Nüfus 0-14 + Nüfus 65+)/ Nüfus 15-64] * 100*

[6] *Çocuk Bağımlılık Oranı*: . 0-14 yaş grubundaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranının yüzde olarak ifadesidir. *ÇBO = (Nüfus 0-14 / Nüfus15-64) * 100*

[7] *Yaşlı Bağımlılık Oranı*: . 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranını olarak ifadesidir. *YBO = (Nüfus 65+ / Nüfus 15-64) * 100*

Tablo 9: Eğitim Düzeyine Göre Nüfus, Gümüşhane,(15+ yaş),2012, (Kişi),

Bitirilen eğitim düzeyi	Toplam	Erkek	Kadın
Okuma yazma bilmeyen	6.396	1.001	5.395
Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen	8.179	2.807	5.372
İlkokul mezunu	27.106	11.627	15.479
İlköğretim mezunu	20.495	10.526	9.969
Ortaokul veya dengi okul mezunu	4.851	3.304	1.547
Lise veya dengi okul mezunu	24.436	15.386	9.050
Yüksekokul veya fakülte mezunu	9.102	5.969	3.133
Yüksek lisans mezunu	392	287	105
Doktora mezunu	163	122	41
Bilinmeyen	4.311	2.104	2.207
Toplam	105.431	53.133	52.298

Kaynak: TÜİK

Gümüşhane ilinde (15 yaş+) nüfusun eğitim düzeyine göre dağılımında % 25,7'lik pay ile ilkokul mezunları ilk sırada yer alırken bunu %23,2 payla lise ve dengi okul mezunları ve %19,4'lük payla ilköğretim mezunları izlemektedir. En az pay ise %0,2 ile doktora mezunlarıdır.

Erkeklerde bu dağılımda % 29'luk payla lise ve dengi okul mezunu ilk sırada yer alırken bunu % 21,9 ile ilkokul mezunları ve % 19,8 ile ilköğretim mezunları takip etmektedir. Kadınlarda ise eğitim düzeyine göre dağılımda %29,6'lık payla ilkokul mezunları ilk sırada olup bunu %19,1 ile ilköğretim ve %17,3 lise ve dengi okul mezunları izlemektedir.

Grafik 7: Eğitim Düzeyine Göre Nüfus Oranları, Gümüşhane, Türkiye,(15+yaş), 2012 ,(%)

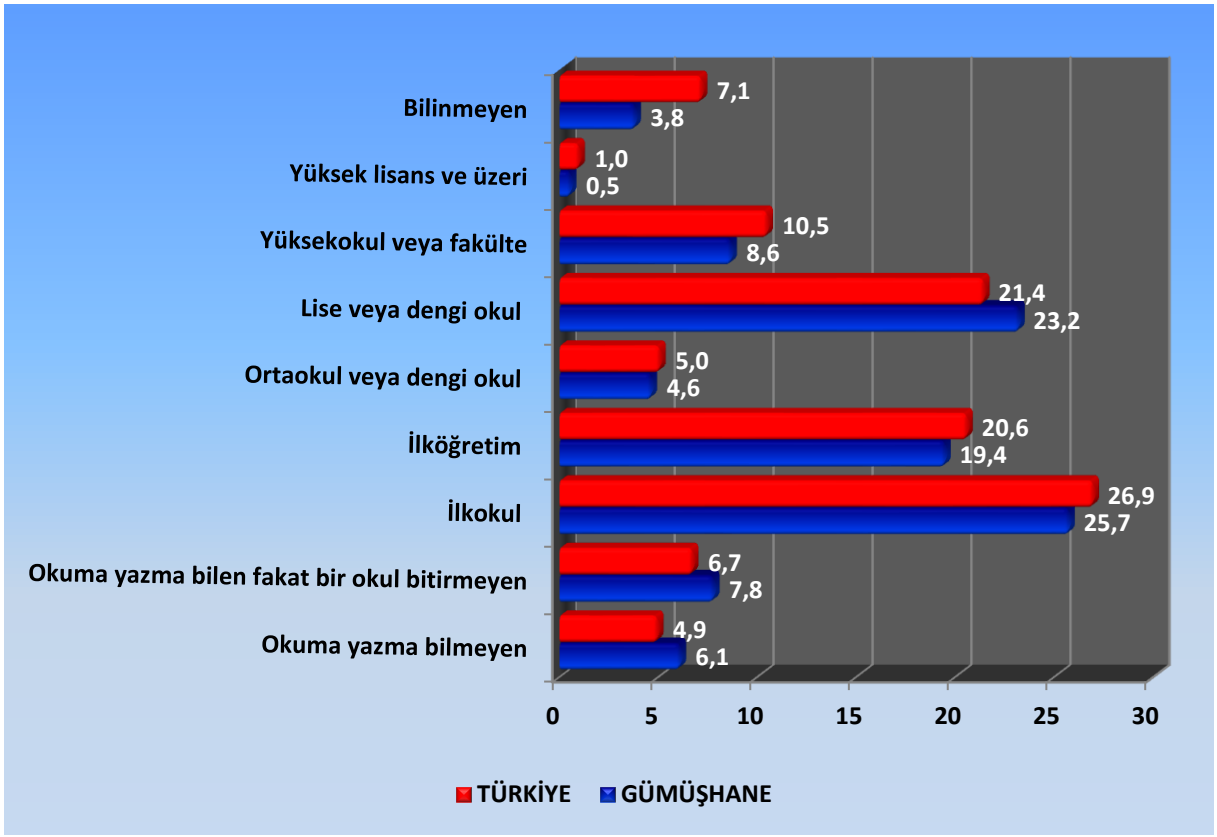

Kaynak: TÜİK

İlde bitirilen eğitim düzeyine göre (15+ yaş) nüfus dağılımında ilk üç sıralamanın Türkiye'de de aynı olduğu görülmektedir. İlde % 25,7'lik pay ile ilkokul mezunları ilk sırada yer alırken bunu %23,2 payla lise ve dengi okul mezunları ve %19,4'lük payla ilköğretim mezunları izlemektedir. Türkiye'de %26,9'lık pay ile ilkokul mezunlarını %21,4'lük payla lise ve dengi okul mezunları ve % 20.6'lık payla ilköğretim mezunları takip etmektedir.

Okuma yazma bilmeyenlerin oranı Gümüşhane'de %6,1 iken Türkiye'de bu oran % 4,9'dur.

Tablo 10: Net Göç ve Net Göç Hızı, Gümüşhane

YILLAR	ALDIĞI GÖÇ	VERDİĞİ GÖÇ	NET GÖÇ	NET GÖÇ HIZI(‰)
2009	8.681	10.444	-1.763	-13,37
2010	8.848	10.128	-1.280	-9,83
2011	10.426	8.988	1.438	10,92
2012	11.166	9.001	2.165	16,14

Kaynak: TÜİK

2009 yılında net göç hızı binde -13,37 iken 2010 yılında binde -9,83, 2011 yılında binde 10,92 ve 2012 yılında ise binde 16,14'dür. Bu verilere göre Gümüşhane ili 2009 ve 2010 yılında göç veren bir il iken 2011 ve 2012 yılında göç alan bir il olmuştur. Göç sayılarına baktığımızda ise 2012 yılında 11.166 kişi Gümüşhane'ye göç ederken, 9.001 kişi ise ilden ayrılmıştır.

Tablo 11: En Fazla Göç Alınan ve Göç Verilen İller, Gümüşhane,2012,

EN FAZLA GÖÇ ALDIĞI İLLER	EN FAZLA GÖÇ VERDİĞİ İLLER
İstanbul	İstanbul
Trabzon	Trabzon
Ankara	Ankara
Kocaeli	Kocaeli
Bursa	Erzincan
Samsun	İzmir
Erzurum	Bursa
Giresun	Giresun
Batman	Samsun
Erzincan	Antalya

Kaynak: TÜİK

İlin 2012 yılında en fazla göç aldığı ilk üç il sırası ile İstanbul, Trabzon ve Ankara'dır. En fazla göç verdiği illerin ilk üç sıralaması da aynı şekildedir.

1.3) EĞiTiM GÖSTERGELERİ

Ortaöğretimde okuyan ve mezun öğrencilerin bir bölümü bir sonraki yüksek eğitim seviyesinde devam edecek, bir kısmı direkt iş gücüne katılacaktır.

İlköğretimde okuyan ve mezun öğrencilerin bir kısmı eğitimine devam etmeyecek, bir kısmı teknik/meslek liselerini, bir kısmı genel liseleri tercih ederek eğitimine devam edecektir. İşgücünde ihtiyaç duyulan teknik/meslek lisesi mezunu ihtiyacının karşılanmasında kullanılacak kaynak ilköğretim mezunları olacaktır. Ayrıca teknik/meslek lisesi mezunlarının verileri işgücünde duyulan ihtiyacın karşılanmasında kaynaklık yapacaktır.

Tablo 12: Eğitim Seviyesine Göre Okullaşma Oranı, Gümüşhane,2012-2013,(%)

OKULLAŞMA ORANI	İLKOKUL			ORTAOKUL			GENEL ORTAÖĞRETİM			MESLEKİ VE TEKNİK ORTAÖĞRETİM		
	TOPLAM	ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN
BRÜT	116,2	117,2	115,1	89,31	88,17	90,56	41,32	43,45	39,18	50,41	48,95	51,88
NET	93,95	94,61	93,23	80,82	80,74	80,92	25,48	24,92	26,04	42,42	43,22	41,61

Kaynak: MEB İstatistikleri

Gümüşhane ilinde 2012 – 2013 eğitim - öğretim yılında eğitim seviyesine göre brüt okullaşma oranı[8] toplamda en fazla % 116,2'lik oranla ilkokul seviyesinde olduğu görülmektedir. Bunu % 89,31'lik oranla ortaokul, % 50,41'lik oranla meslek ve teknik öğretim, % 41,32'lik oranla genel ortaöğretim izlemektedir. Brüt okullaşma oranını kadın erkek kırılımında incelendiğinde de aynı sıralamanın olduğu görülmektedir.

Gümüşhane ilinde 2012 – 2013 eğitim - öğretim yılında eğitim seviyesine göre net okullaşma oranında[9] da brüt okullaşma oranındaki gibi bir sıralama görülmektedir.

Tablo 13: Orta Öğretime Kayıtlı Toplam Öğrenci Sayısı, Gümüşhane,2012-2013, (Kişi),

CİNSİYET	GENEL			MESLEKİ VE TEKNİK		
	TOPLAM	ŞEHİR	KÖY	TOPLAM	ŞEHİR	KÖY
TOPLAM	8.800	8.664	136	4.836	4.836	0
ERKEK	4.449	4.369	80	2.357	2.357	0
KADIN	4.351	4.295	56	2.479	2.479	0

Kaynak: MEB İstatistikleri

Gümüşhane'de ortaöğretime kayıtlı öğrenci sayısı 13.636'dır. Bu sayının % 64,5'i genel ortaöğretim okullarında, %35,5'i meslek ve teknik öğretim okullarında öğrenim görmektedir. Ortaöğretimde öğrenimde kayıtlı toplam öğrencilerin % 49,9'u erkek, % 50,1'i kadındır.

Genel ortaöğretimde öğrenim görenlerin % 98,5 şehir yerleşkelerinde % 1,6'sı köy yerleşkelerinde öğrenim görmektedir. Meslek ve teknik okullarda öğrenim görenlerin ise tamamı şehir yerleşkelerinde öğrenim görmektedir.

1.4) GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İşgücü piyasasında işgücünün temel özelliklerini ve istihdamın yapısını değerlendirmek için kullanılacak başlıca kaynak TÜİK'in Hanehalkı İşgücü Anketleridir.

Bu bölümde kullanılan verilerin büyük bölümü Gümüşhane iline özel değildir; Gümüşhane ilinin de içinde bulunduğu TR90 bölgesine aittir.

[8] *Brüt Okullaşma Oranı*: İlgili öğrenim türündeki tüm öğrencilerin, ait olduğu öğrenim türündeki teorik yaş grubunda bulunan toplam nüfusa bölünmesi ile elde edilir.

[9] *Net Okullaşma Oranı*: İlgili öğrenim türündeki teorik yaş grubunda bulunan öğrencilerin, ait olduğu öğrenim türündeki teorik yaş grubunda bulunan toplam nüfusa bölünmesi ile elde edilir.

Tablo 14: Yıllara Göre İşgücüne Katılım, İstihdam, İşsizlik Oranları, (15+ yaş),TR90, TÜRKİYE

YILLAR	TR90			TÜRKİYE		
	İşgücüne katılım oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşsizlik oranı (%)	İşgücüne katılım oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşsizlik oranı (%)
2010	58,2	54,6	6,1	48,8	43,0	11,9
2011	57,4	53,7	6,4	49,9	45,0	9,8
2012	55,5	52	6,3	50	45,4	9,2

Kaynak: TÜİK

2012 yılı için TR90 bölgesinde işgücüne katılma oranı %55,5 ile %50 olan Türkiye ortalamasının üzerindedir. İstihdam oranı da aynı şekilde %52'lik oranla, %45,4 olan Türkiye ortalamasının üzerindedir. Bölgenin işsizlik oranı incelendiğinde 2012 yılında % 6,3 ile %9,2 olan Türkiye ortalamasının altında olduğu görülmektedir.

Tablo 15: İşgücüne Katılım, İstihdam, İşsizlik Oranı, Gümüşhane,2012,(%)

Yıllar	İşgücüne katılım oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşsizlik oranı (%)
2008	65,4	62,2	3,3
2009	62,4	59,6	4,4
2010	58,8	55,4	5,8
2011*	45,0	41,2	8,5

Kaynak: TÜİK (2008-2009-2010: Hane Halkı İşgücü anketi
2011*: Nüfus Konut Araştırması, (2 Ekim 2011)

Temel işgücü göstergelerinin iller bazında açıklanan yıllık en güncel veri olan 2 Ekim 2011 tarihli Nüfus Konut Araştırmasına göre 2011 yılı Gümüşhane ili için temel işgücü göstergeleri incelendiğinde; İşgücüne katılım oranının % 45, istihdam oranının % 41,2 ve işsizlik oranının % 8,5 olduğu görülmektedir.

Grafik 8: Eğitim Durumuna Göre Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus Oranları,(15+ yaş) TR90, 2012, (%)

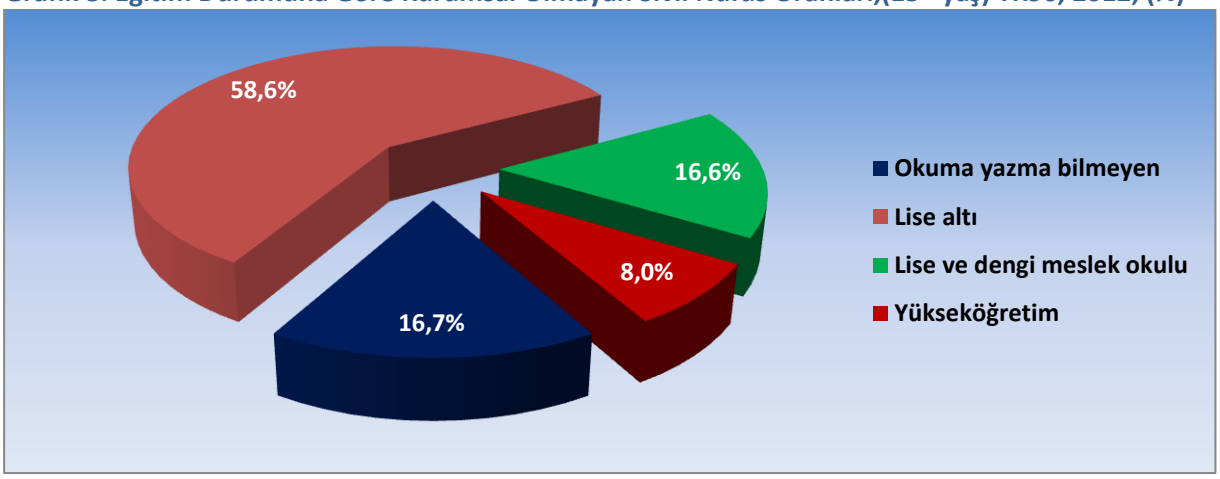

Kaynak: TÜİK

TR90 gölgesinde kurumsal olmayan[10] (15+ yaş) sivil nüfusun eğitim seviyelerine göre dağılımında lise altı eğitimlilerin oranı % 58,6, okuma yazma bilmeyenlerin oranı %16,7, lise ve dengi meslek okulluların oranı % 16,6 ve yüksek öğretimlilerin oranını %8 olduğu görülmektedir.

[10] TÜİK kurumsal olmayan nüfusu okul, yurt, otel, huzurevi, hastane, hapishane, kışla ya da orduevinde ikamet edenler dışında kalan nüfus olarak tanımlamaktadır.

1.4.1) İŞGÜCÜ

Grafik 9: Yıllar ve Cinsiyete Göre İşgücüne Katılım Oranları,(15+ yaş),TR90,(%),

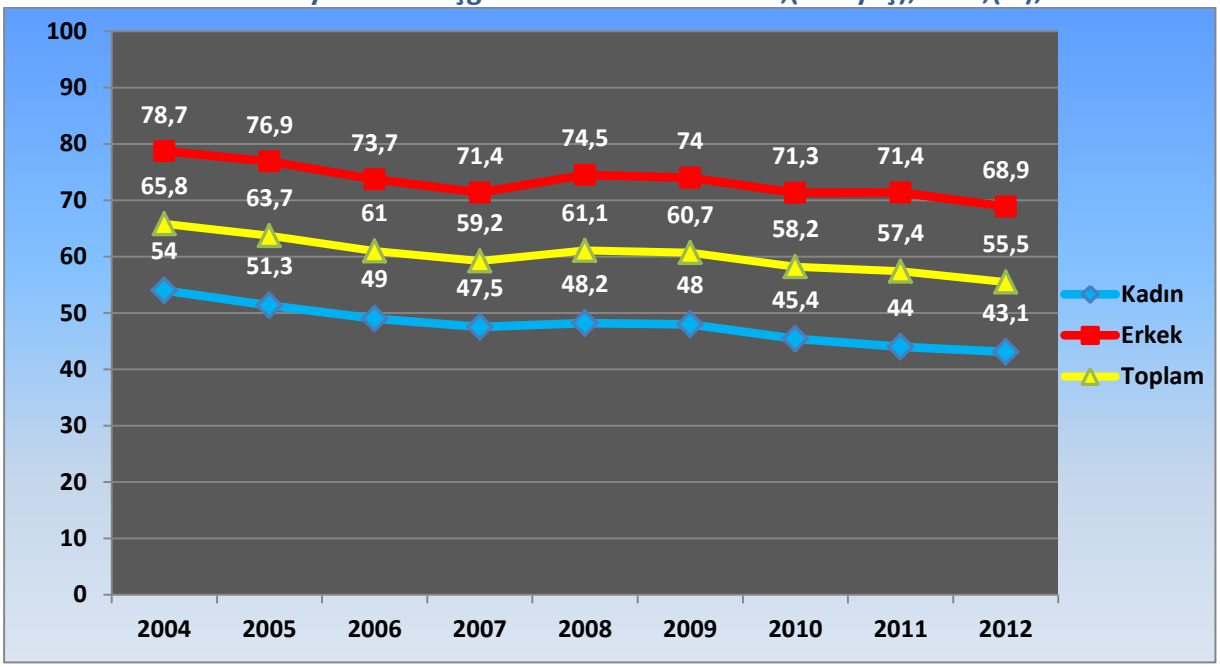

Kaynak: TÜİK

TR90 bölgesinde işgücüne katılım oranı 2012 yılında erkeklerde %68,9 iken kadınlarda % 43,1'dir. Kadınların işgücüne katılım oranı erkeklerden daha düşük olduğu görülmektedir. Yıllar itibariyle incelendiğinde bölgede 2004 yılında 65,8 olan oranın 2012 yılında %55,5 olarak değiştiği görülmüştür.

Grafik 10: Geniş Yaş Grubuna ve Cinsiyete Göre İşgücüne Katılım Oranları,TR90, 2012, (%)

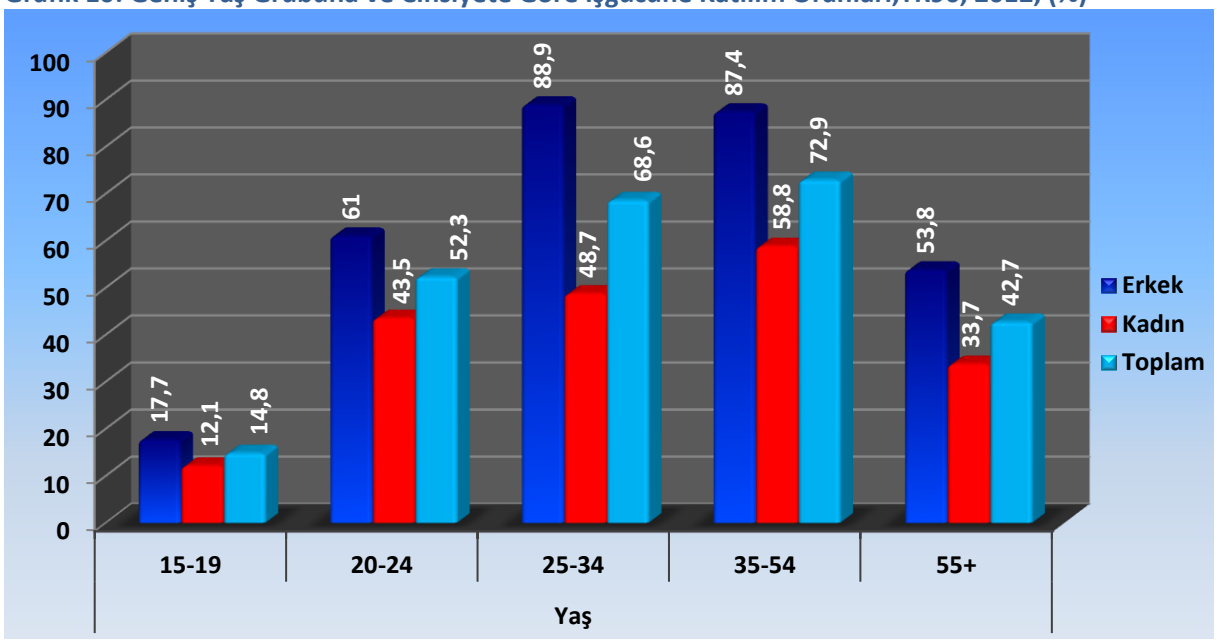

Kaynak: TÜİK

TR90 bölgesindeki işgücüne katılım oranı toplamda en fazla %72,9 ile 35-54 yaş grubundadır. Erkeklerde bu oran en fazla % 88,9 ile 25-34 yaş grubunda, kadınlarda ise % 58,8 ile 35-54 yaş grubundadır. İşgücüne katılım oranının en düşük olduğu yaş grubu ise hem kadınlarda hem de erkeklerde 15-19 yaş grubudur.

Grafik 11: Eğitim Durumlarına ve Cinsiyet Ayrımına Göre İşgücüne Katılım Oranları, TR90,2012,(%)

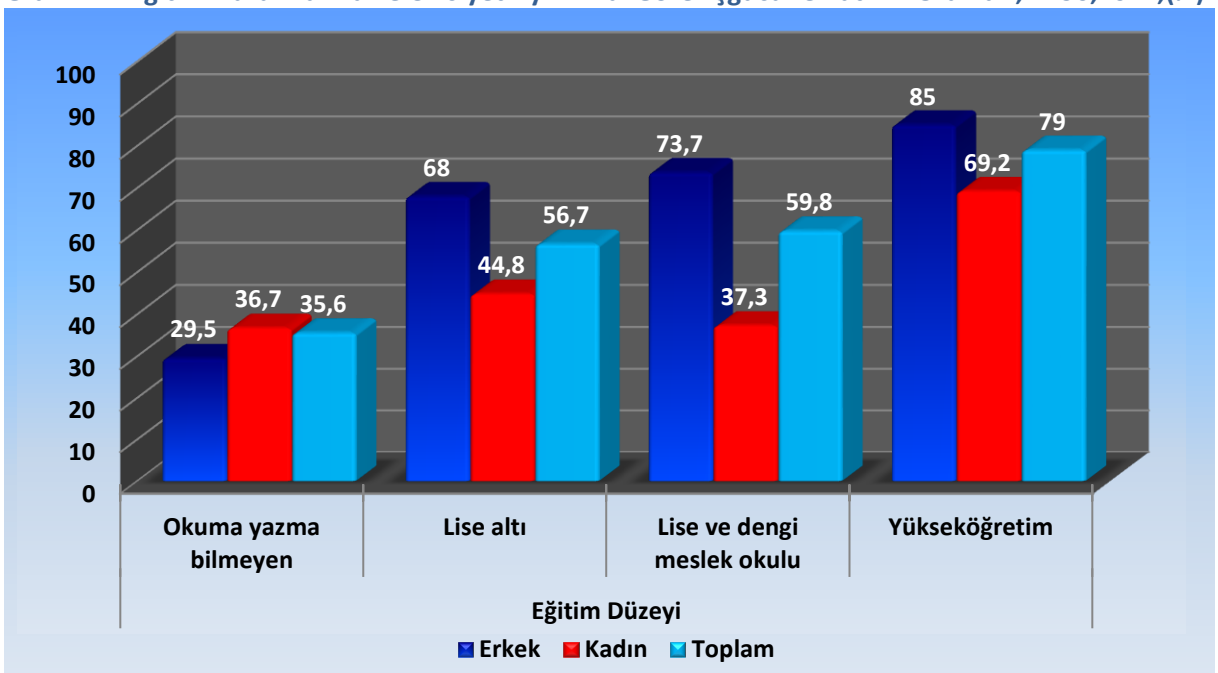

Kaynak: TÜİK

TR90 bölgesinde eğitim düzeyi arttıkça işgücüne katılım oranının da arttığı görülmektedir. Erkeklerde de eğitim düzeyi arttıkça işgücüne katılım oranı artmaktadır. Kadınlarda ise bu işgücüne katılım oranı en fazla yükseköğretim mezunlarında olup, onu lise altı eğitimliler, lise ve dengi meslek okulu mezunları izlemektedir. Bu oran okuma yazma bilmeyenlerde en düşüktür.

Tablo 16: Geniş yaş grubuna ve Eğitim durumuna göre işgücü durumu,(15+ yaş), 2012, TR90,(bin)

Eğitim Durumu	15-19	20-24	25-34	35-54	55+	Toplam
Okuma yazma bilmeyen	0	0	3	34	80	118
Lise altı	24	30	122	335	149	659
Lise ve dengi meslek okulu	6	35	70	73	13	198
Yükseköğretim	0	21	43	52	10	125
Toplam	30	86	238	495	251	1100

Kaynak: TÜİK

TR90 bölgesinde toplam işgücünde lise altı eğitimlilerin oranı % 59,9 ile dikkat çekmektedir. Bunu %18 ile lise ve dengi okul eğitimliler, %11,4 ile yüksek öğrenimliler ve % 10,7 ile okuma yazma bilmeyenler izlemektedir.

Yaş gruplarına göre işgücünde ise en yüksek oran %45 ile 35-54 yaş grubundadır. En düşük oran ise %2,7 ile 15-19 yaş grubundadır.

1.4.2) İSTİHDAM

Grafik 12: Yıllar ve Cinsiyete Göre İstihdam Oranları,TR90,2012, (%)

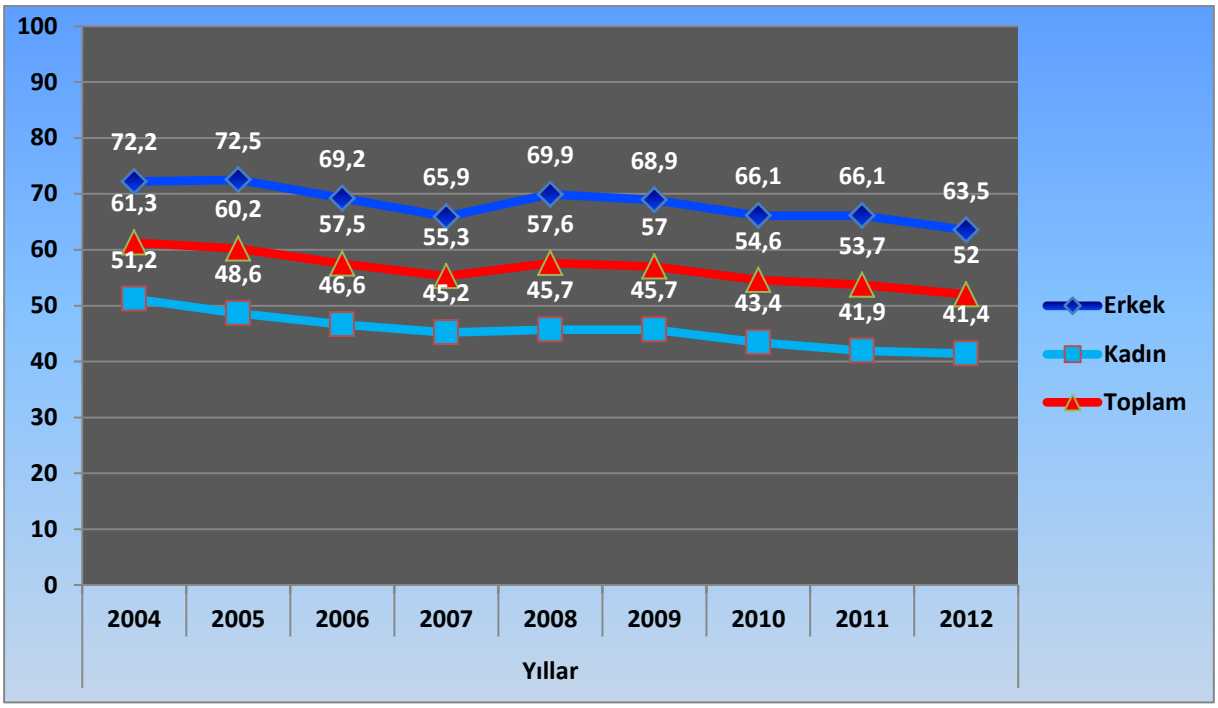

Kaynak: TÜİK

TR90 bölgesindeki istihdam oranı 2012 yılında erkeklerde % 63,5 ile kadınlardaki %41,4 oranından yüksektedir. Yıllar itibariyle incelendiğinde 2005 yılında % 61,3 olan istihdam oranı 2012 yılında %52 olarak değişmiştir.

Grafik 13: Geniş Yaş Grubuna Göre İstihdam Oranları,(15+ yaş),TR90, 2012, (%)

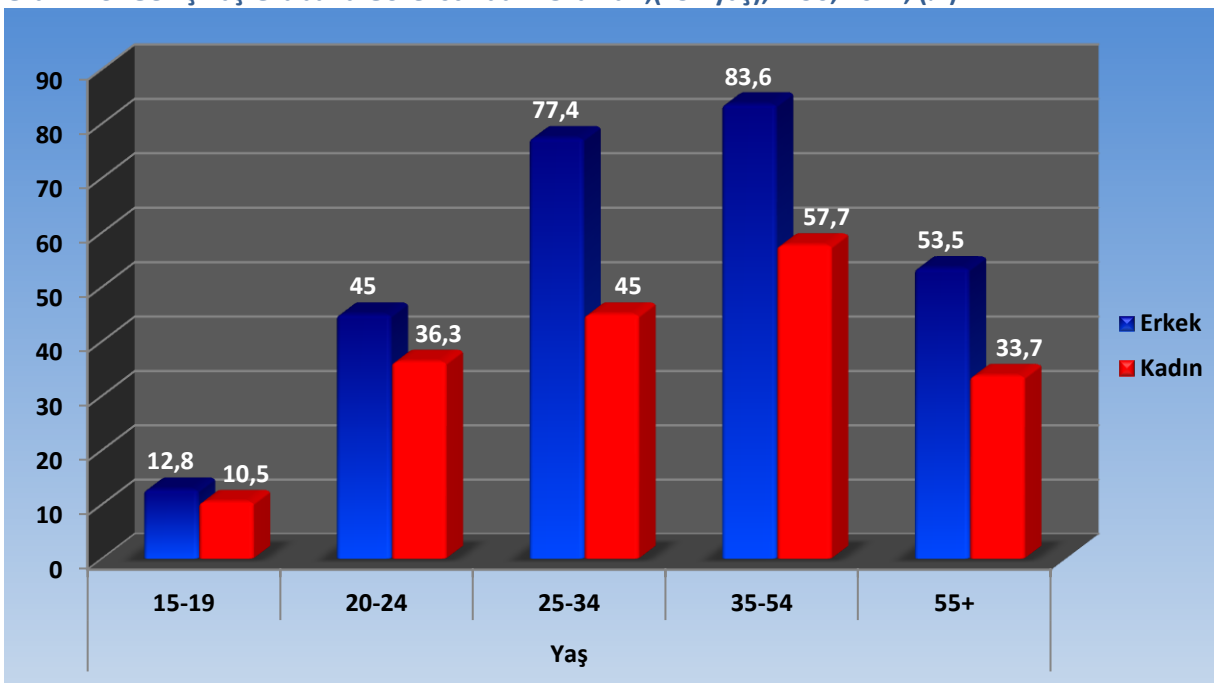

Kaynak: TÜİK

2012 yılında istihdam edilenler erkekler oranının en yüksek olduğu yaş grubu %83,6 ile 35-54 yaş grubudur. Bunu % 77,4 ile 25-34 yaş grubu izlemektedir. Kadınlarda da aynı şekilde en yüksek oran % 57,7 ile 35-54 yaş grubundadır. Bu oranı %45 ile 25-34 yaş grubu izlemektedir.

Grafik 14: Eğitim Durumlarına Göre İstihdam Oranları,(15+yaş), TR90, 2012, (%)

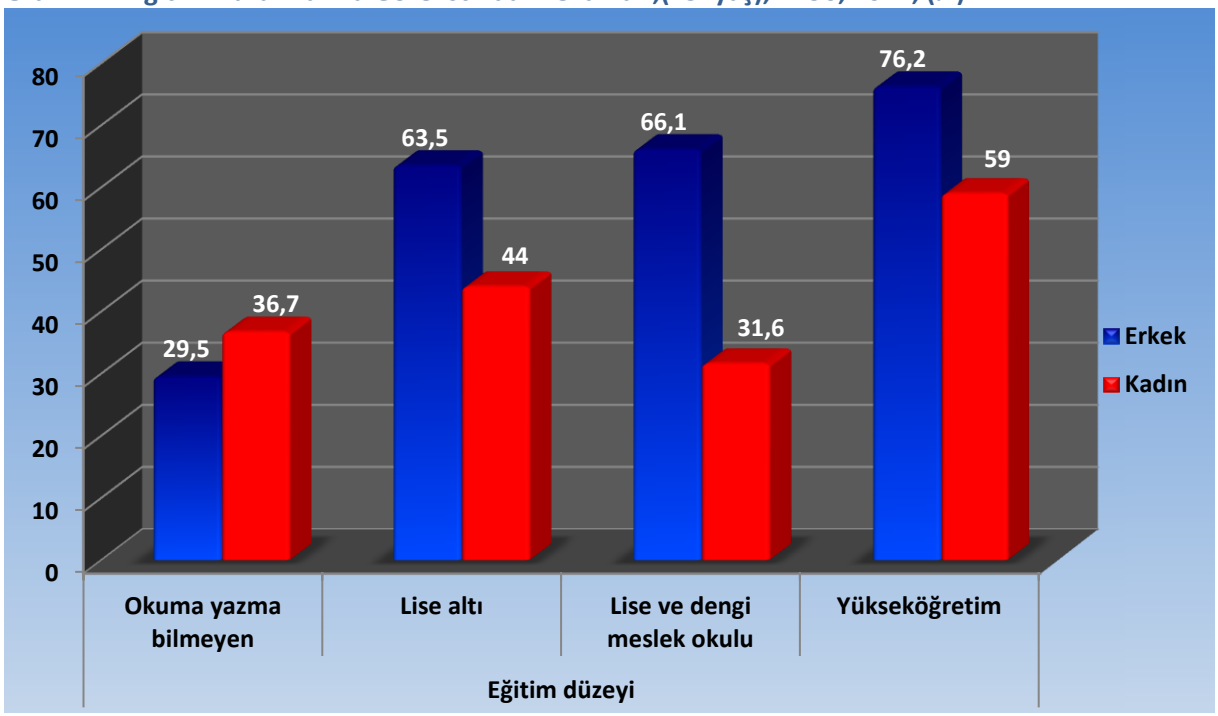

Kaynak: TÜİK

İstihdam edilenlerin eğitim durumlarına göre oranları incelendiğinde erkeklerde eğitim düzeyine paralel olarak istihdam oranında arttığı görülmektedir. Kadınlarda ise istihdam oranı % 59'luk oranla yükseköğretim mezunlarında en yüksektir. Bunu % 44 ile lise altı eğitimliler, %36,7 ile okuma yazma bilmeyen, % 31,6 ile lise ve dengi meslek okulu mezunları izlemektedir.

Grafik 15: İstihdam Edilenlerin Yıllar ve İktisadi Faaliyet Kollarına Göre Dağılımı,(15+ yaş), TR90,(%)

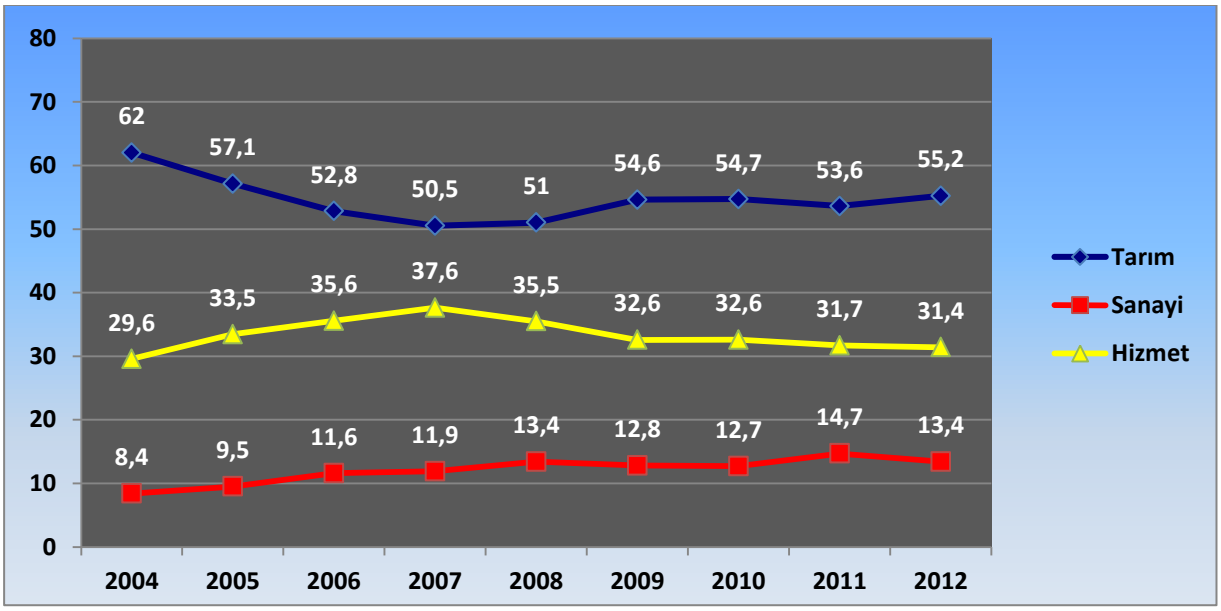

Kaynak: TÜİK

Gümüşhane ilinin içinde bulunduğu düzey 2 TR90 bölgesinde 2012 yılında istihdam edilenlerin % 55,2'si Tarım sektöründe, %31,4'ü Hizmet sektöründe, % 13,4'ü Sanayi sektöründe çalışmaktadır. Bölgede yıllar itibariyle sektörler arası değişim incelendiğinde 2004 yılından 2007 yılına kadar istihdam edilenlerin oranında tarım sektöründen sanayi ve hizmetler sektörüne doğru geçişler olduğu görülmüştür. Son yıllardaki değişime bakıldığında ise 2012 yılında bir önceki yıla göre Tarım sektöründe istihdam edilenlerin oranı artarken Sanayi ve Hizmet sektöründe azalmıştır.

Grafik 16: İstihdam Edilenlerin Yıllar ve Cinsiyete Göre İşteki Durumu ,(15+ yaş),TR90,2012 (%)

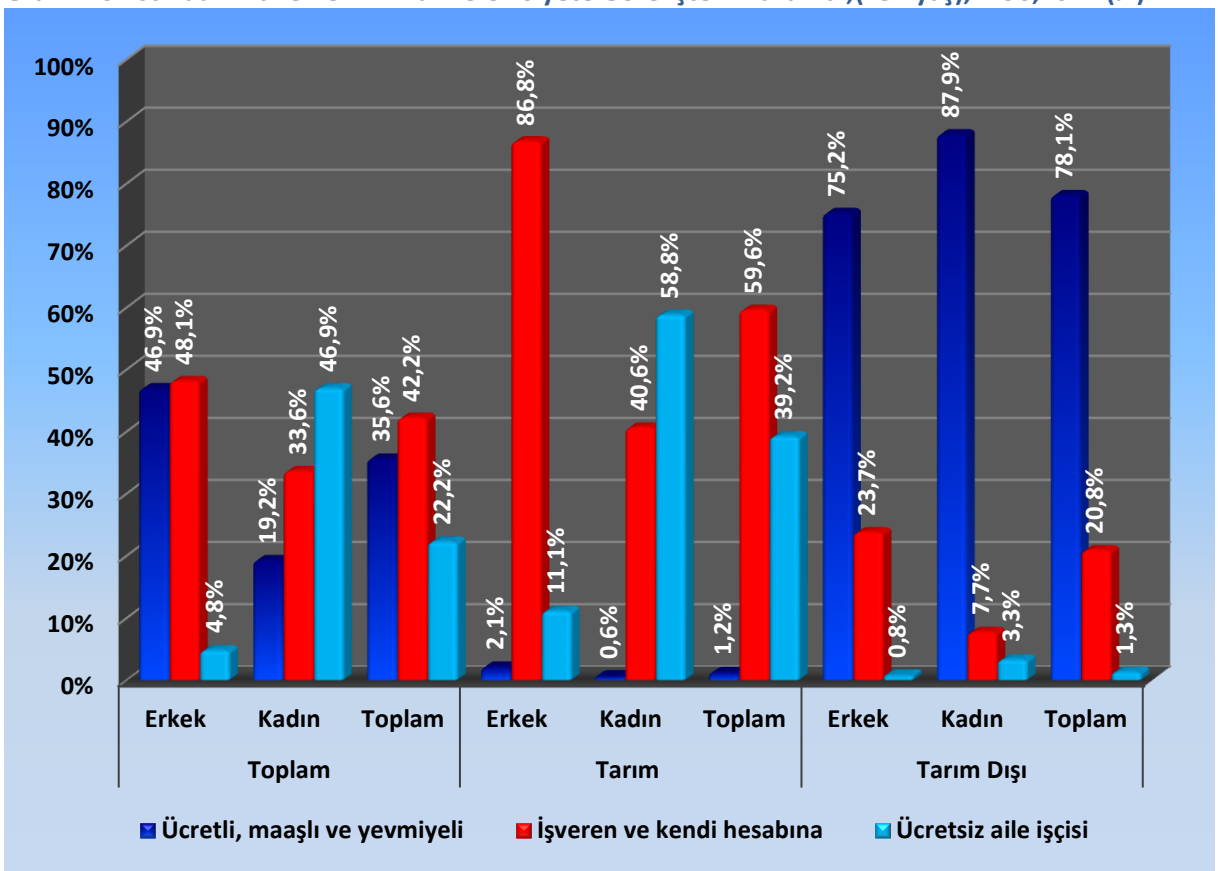

Kaynak: TÜİK

İstihdam edilenler işteki durumlarına göre incelendiğinde tarım dışı sektörlerde ücretli, maaşlı ve yevmiyeli çalışanların oranının yüksek olması dikkat çekerken tarım sektöründe işveren ve kendi hesabına çalışanların oranın yüksek olması dikkat çekmektedir.

TR90 bölgesindeki tarım dışı sektörlerde istihdam edilen kadınların büyük çoğunluğu %87,9'luk oranla ücretli, maaşlı ve yevmiyeli çalışmaktadır. Erkeklerde de aynı şekilde %75,2'lik oranla ücretli, maaşlı ve yevmiyeli olarak çalışanlar yoğunluktadır.

Tarım sektöründe istihdam edilen erkeklerin %86,8'lik oranla büyük çoğunluğu işveren ve kendi hesabına çalışmaktadır. Kadınlarda ise % 58,8'lik oranla ücretsiz aile işçisi olarak çalışanlar yoğunluktadır. Ayrıca tarım sektöründe işveren ve kendi hesabına çalışan kadınların oranının yüksekliği (%40,6) dikkat çekicidir.

Tarım ve tarım dışı sektörler birlikte ele alındığında; istihdam edilenlerin toplamda %42,2'si işveren ve kendi hesabına çalışmaktadır. Kadınların %46,9'u ücretsiz aile işçisi olarak çalışırken erkeklerin %48,1' i işveren ve kendi hesabına çalışmaktadır.

Grafik 17: Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılığa, Cinsiyete ve Eğitim Durumuna Göre İstihdam Edilenlerin Oranları, (15+ yaş),TR90,2012,(%)

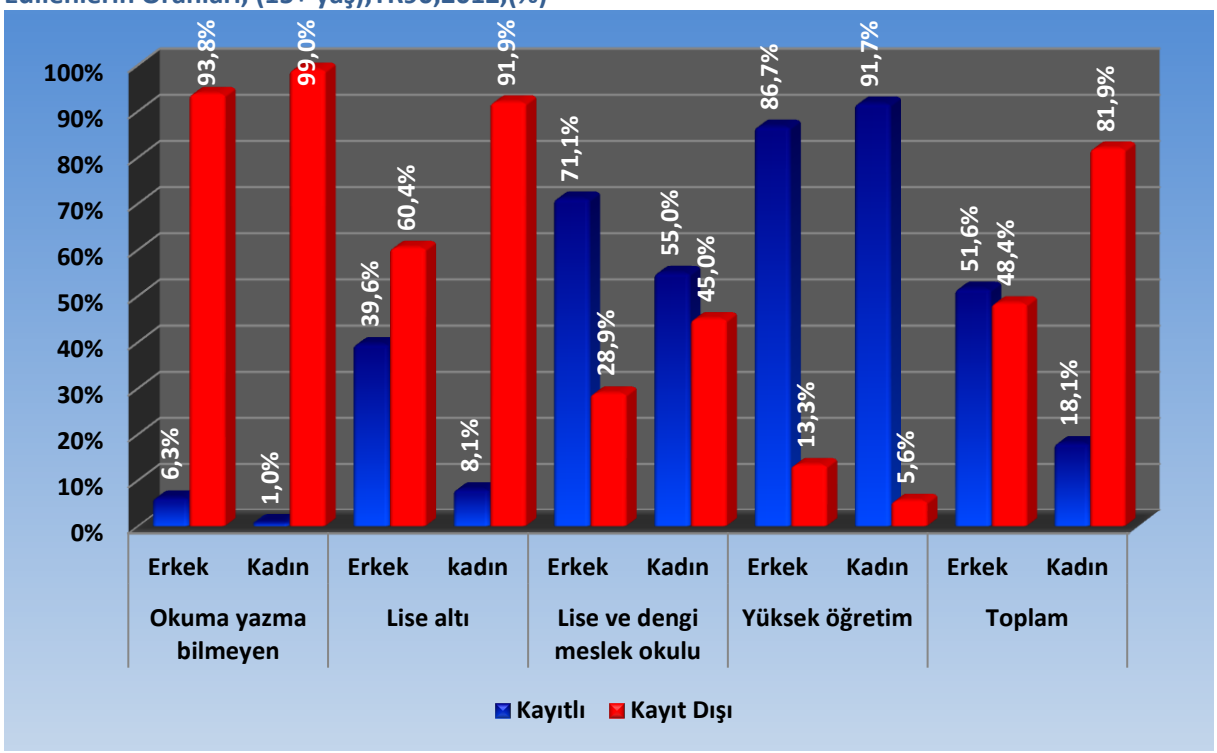

Kaynak: TÜİK

TR90 bölgesinde istihdam edilenlerin Sosyal Güvenlik Kurumuna kayıtlılık durumu incelendiğinde eğitim düzeyi yükseköğretim seviyesinde olan kadın ve erkeklerde kayıtlı çalışanlarının oranının yüksekliği dikkate çekerken; okuma yazma bilmeyen kadın ve erkeklerde kayıt dışı çalışma oranının yüksekliği dikkat çekmektedir.

Bu veriler ışığında eğitim düzeyi arttıkça sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılık oranının da arttığı sonucuna ulaşılmaktadır. Ayrıca kayıt dışı çalışma oranının toplamda erkeklere göre kadınlarda daha yüksek olduğu görülmektedir. İstihdam edilen kadınlarda kayıt dışı çalışma %81,9 iken erkeklerde kayıt dışı çalışma %48,4'dür.

1.4.3) İŞSİZLİK

Grafik 18: Yıllar ve Cinsiyete Göre İşsizlik Oranları,(15+ yaş),TR90,(%)

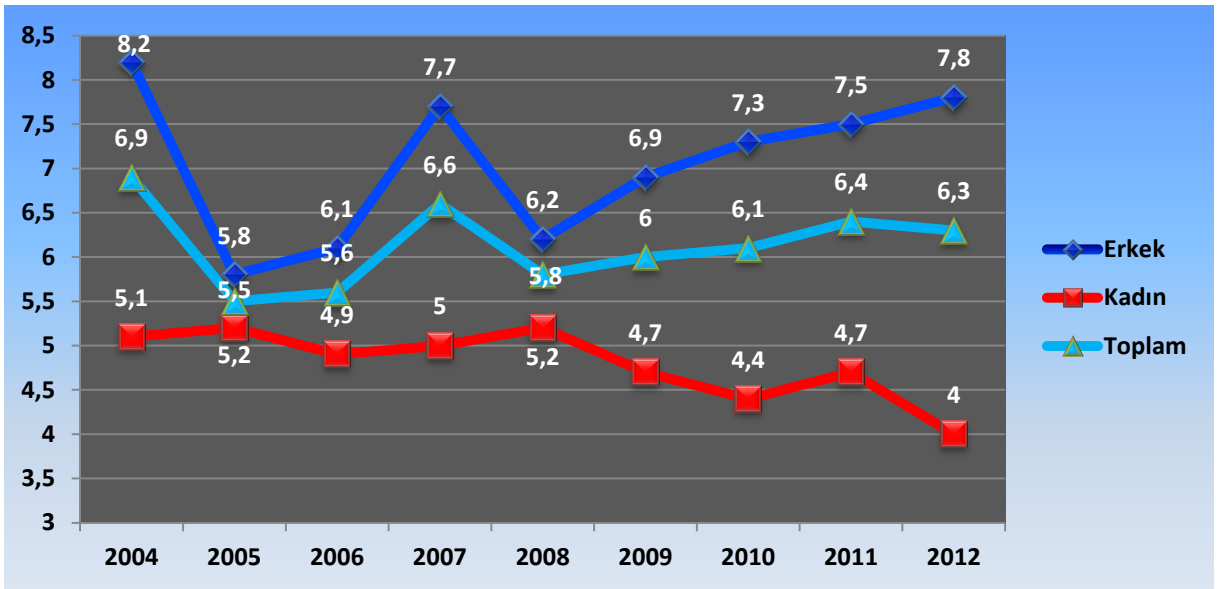

Kaynak: TÜİK

Gümüşhane ilinin içinde bulunduğu TR90 bölgesinde işsizlik oranı yıllar itibariyle inişli çıkışlı bir değişim gösterirken 2004 yılında %6,9 olan işsizlik oranının 2012 yılında % 6,3' e gerilediği görülmektedir. Ayrıca tüm yıllarda kadınlardaki işsizlik oranının erkeklere göre daha düşük olduğu anlaşılmaktadır. 2012 yılında erkeklerde işsizlik oranı % 7,8 iken kadınlarda %4'dür.

Grafik 19: Geniş Yaş Grubu ve Cinsiyet Ayrımına Göre İşsizlik Oranları,(15+ yaş), TR90, 2012,(%)

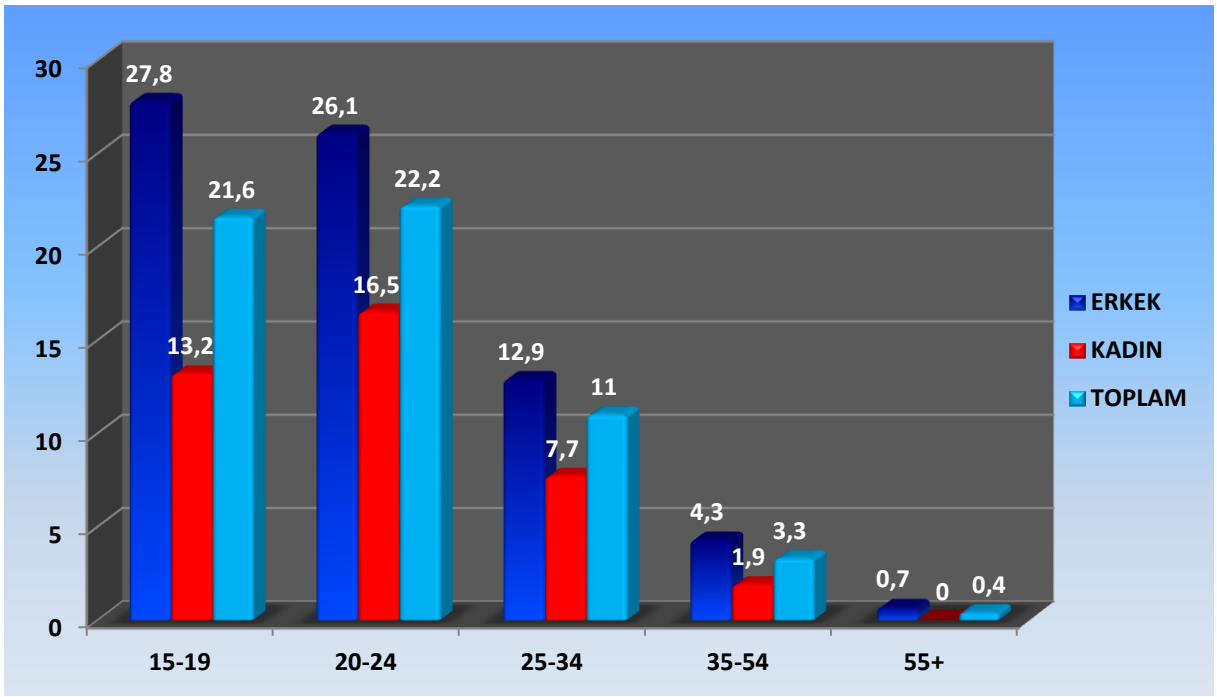

Kaynak: TÜİK

TR90 bölgesinde erkeklerde en yüksek işsizlik oranı %27,8 ile 15-19 yaş grubundadır. Kadınlarda ise en yüksek işsizlik oranı %16,5 ile 20-24 yaş grubundadır. Toplamda da işsizlik oranı %22,2 ile 20-24 yaş grubunda en yüksektir.

Grafik 20: Eğitim Durumlarına ve Cinsiyete Göre İşsizlik,(15+ yaş),TR90,2012,(%)

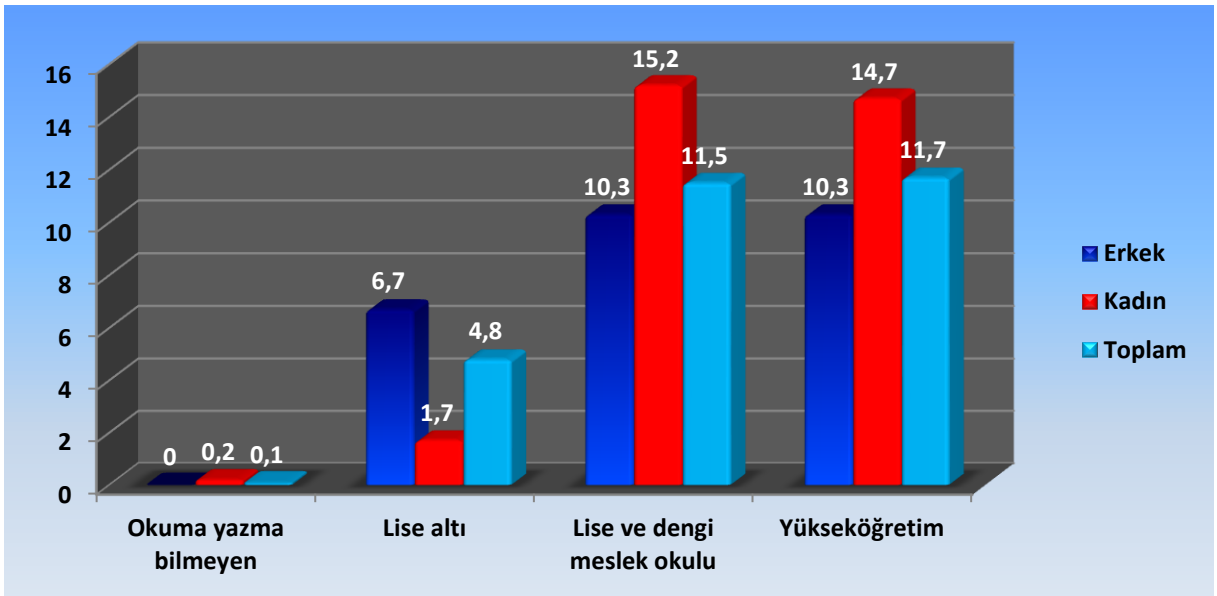

Kaynak: TÜİK

Eğitim durumlarına göre işsizlik incelendiğinde genel olarak lise ve üstü eğitimlilerde işsizlik oranının daha yüksek olduğu görülmektedir. Kadınlarda en yüksek oran %15,2 ile lise ve dengi meslek okulu mezunlarında iken erkeklerde %10,3 ile lise ve üstü eğitimlilerde olduğu görülmektedir.

1.4.4) İŞGÜCÜNE DAHİL OLMAYANLAR

Grafik 21: Yıllara Göre İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus, ,(15+ yaş),TR90, (Bin)

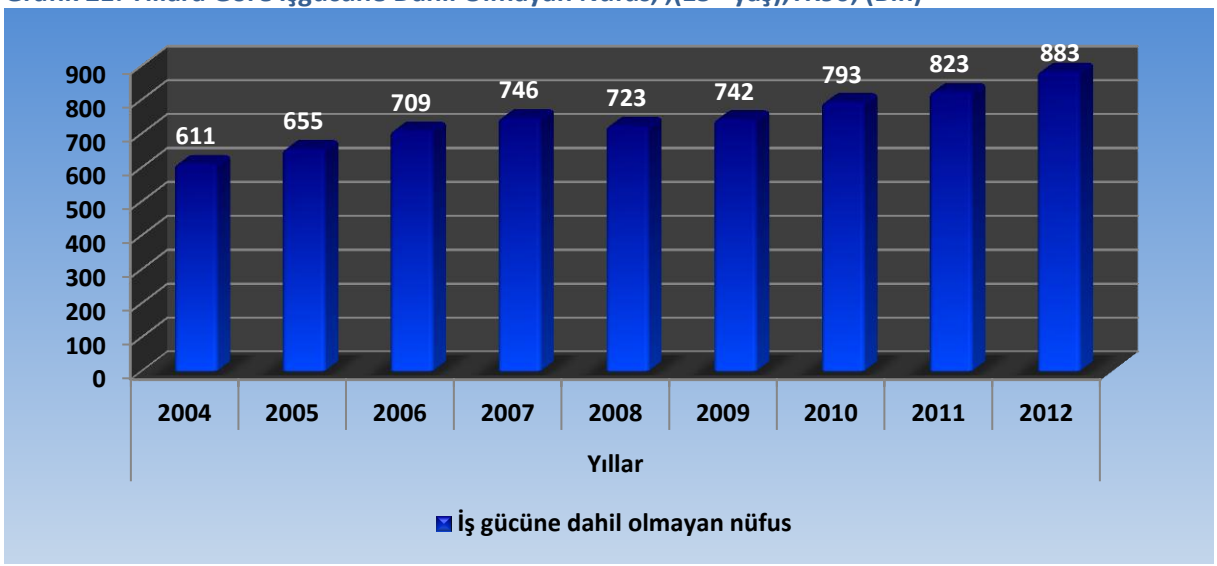

Kaynak: TÜİK

İşgücüne dahil olmayanlar yıllara göre incelendiğinde genellikle bir artış olduğu, sadece 2008 yılında azalma olduğu görülmektedir. 2012 yılında işgücüne dahil olmayanların kurumsal olmayan (15+ yaş) toplam nüfus içindeki oranı % 44,6'dır. Ayrıca erkeklerin % 31,2'si işgücünün dışında kalırken kadınların % 56,9'u işgücü dışında kalmıştır.

Grafik 22: İşgücüne Dahil Olmayanların Nedenlerine Göre Dağılımı (15+ yaş),TR90, 2012, (%)

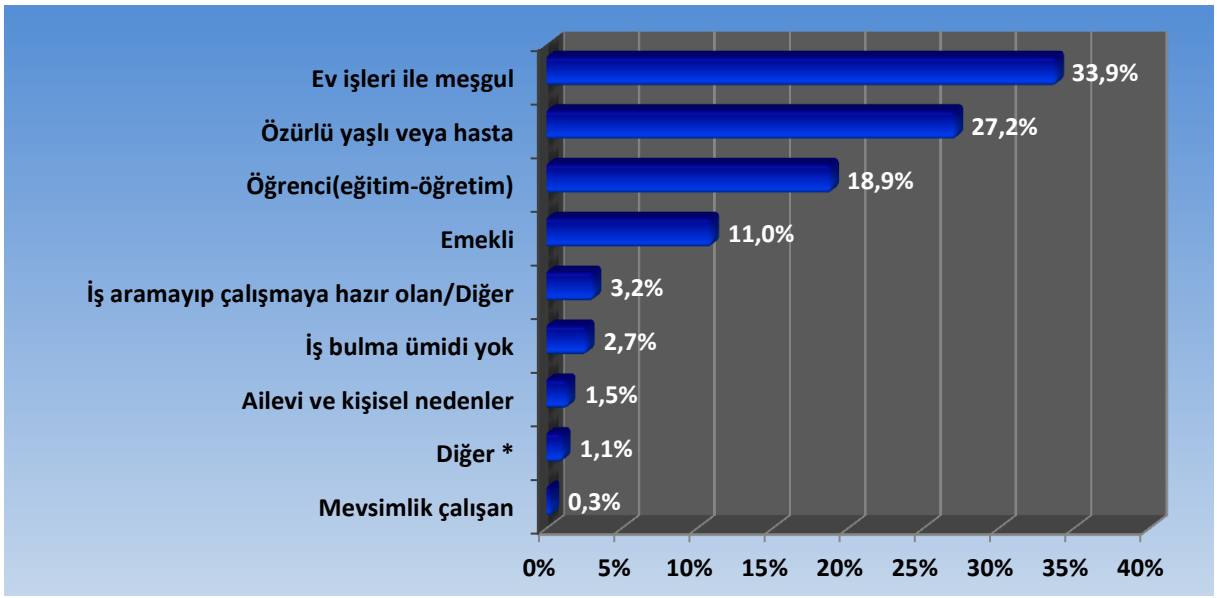

Kaynak: TÜİK

TR90 bölgesinde 2012 yılında işgücüne dahil olmayanların işgücü dışında kalma nedenleri incelendiğinde ev işleri ile meşgul olma %33,9'lük oranla ilk sıradadır. Bunu %27,2'lik oranla özürlü, yaşlı veya hasta olma ve % 18,9'lik oranla öğrenci olma izlemektedir.

TR90 bölgesinde işgücüne dahil olmayanların eğitim düzeyine göre dağılımında en yüksek pay %57'lik oranla lise altı eğitimlilerindir. Bunu % 24,1'lik pay ile okuma yazma bilmeyenler, % 15,1 pay ile lise ve dengi okullular ve %3,7'lik payla yükseköğretim eğitim seviyesindekiler izlemektedir.

1.5) İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

Bu bölümde İŞKUR istatistiklerinden yararlanarak il genelindeki başvuru miktarları, başvuranların ağırlıklı olduğu eğitim düzeyi ve kadın-erkek oranları, en fazla başvurulan meslek dalları, kayıtlı işsiz sayıları ve kayıtlı işsiz sayılarının daha çok hangi yaş aralığında olduğu, en fazla işsizin hangi meslek dallarında olduğu, başvuruların ne kadar sürede sonuçlandığı, en fazla açık işin bulunduğu meslek dalları konusunda bilgiler vermekte ve bu bilgiler kayıtlı işsizlerin işe yerleştirme konusunda daha doğru eşleştirmeler yapılmasına büyük ölçüde yardımcı olmaktadır. Gümüşhane ilinde bu kapsamda en fazla başvuru alınan Beden işçisi(Genel) mesleği olup, en fazla kayıtlı işsizin bulunduğu mesleğinde Beden işçisi(Genel)olduğu gözlemlenmektedir. İldeki bu özellik Türkiye verileri ile de benzerlik göstermektedir.

Grafik 23: 2008-2012 Arasında İŞKUR'a Başvurular, Gümüşhane, (Kişi)

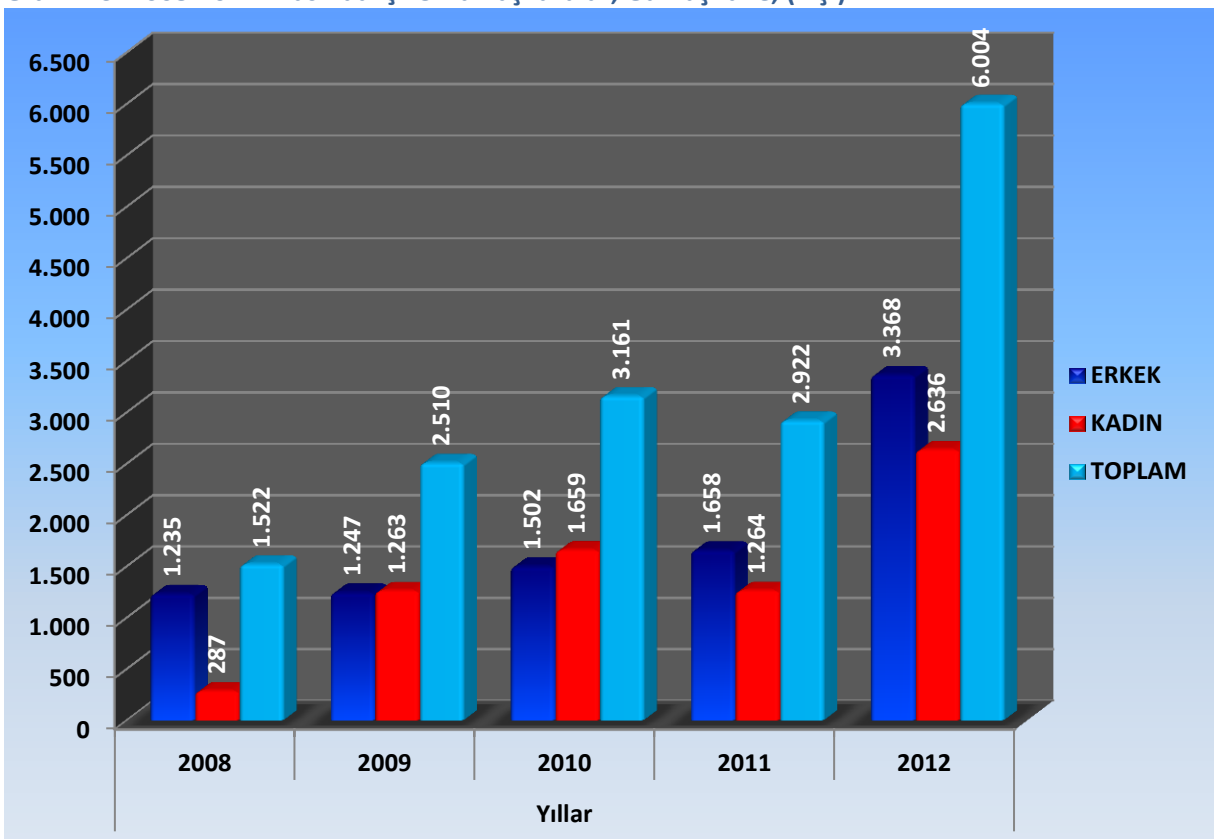

Kaynak: İŞKUR

2008-2012 arasında İŞKUR'a başvurular incelendiğinde genel olarak İŞKUR'a başvuran erkeklerin kadınlardan fazla olduğu görülmektedir fakat 2009-2010 yılında bu özellik farklılık göstererek İŞKUR'a başvuranlarda kadınların erkeklerden fazla olduğu görülmektedir.

2012 yılındaki toplam başvurular, 2008-2012 yılları arasındaki toplam başvuru sayısının %37'sini oluşturmaktadır. 2008 yılındaki kadın başvuru sayısı toplam başvuru sayısının %19'unu oluştururken, 2012 yılındaki kadın başvuru sayısı toplam başvuru sayısının %44'ünü oluşturmaktadır. Bu veriler, ildeki çalışabilir kadın nüfusun işgücüne katılma eğiliminde gözle görülür bir artış olduğunu göstermektedir.

Tablo 17: Eğitim Durumlarına Göre İŞKUR'a Başvurular, Gümüşhane, (Kişi)

EĞİTİM DURUMLARI	ERKEK	KADIN	TOPLAM
Okuma-Yazma Bilmeyenler	9	9	18
Okur-Yazar Olanlar	28	33	61
İlköğretim	1.840	1.747	3.587
Ortaöğretim	1.096	644	1.740
Önlisans	230	126	356
Lisans	161	76	237
Yüksek Lisans	4	1	5
Doktora	0	0	0
Toplam	3.368	2.636	6.004

Kaynak: İŞKUR

İŞKUR'a başvuranlar eğitim durumlarına göre incelendiğinde, ilköğretim ve ortaöğretim eğitim düzeyine sahip insanların başvurularda ağırlıklı olduğu görülmektedir. Toplam başvurunun %59,7'sini İlköğretim mezunları oluştururken %29'unu ortaöğretim mezunları oluşturmaktadır.

Erkek ve kadın başvuru sayıları incelendiğinde ise ilk göze çarpan özellik ilköğretim eğitim seviyesine sahip kadın ve erkek başvuru sayılarının birbirine yakın olmasıdır. İlköğretim mezunu erkeklerin toplam başvuru içerisindeki oranı %31 iken ilköğretim mezunu kadınların toplam başvuru içerisindeki oranı %29 dur.

2013 (Ocak-Eylül) dönemi incelendiğinde İŞKUR'a başvuranların 3.548 kişi olduğu görülmektedir. Başvuranların %59,6'sı erkek, %40,4'ü kadındır. Başvuranların % 58,1'lik oranla büyük çoğunluğu İlköğretim eğitim seviyesindedir. Bunu 27,8'lik oranla Ortaöğretim (Lise ve Dengi) mezunları ve %7,3'lük oranla ön lisans mezunları izlemektedir. Erkek ve kadınlarda da başvuranların aynı eğitim seviyelerinde yoğunlaştığı görülmektedir.

Tablo 18: En Fazla Başvuru Alınan İlk 10 Meslek, Gümüşhane, Türkiye (Kişi)

GÜMÜŞHANE		TÜRKİYE	
MESLEK	BAŞVURU	MESLEK	BAŞVURU
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	2354	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	572862
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	717	BÜRO MEMURU (GENEL)	100687
BÜRO MEMURU (GENEL)	315	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	86976
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	110	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	53649
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	108	SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	47515
SÜT TOPLAMA İŞÇİSİ	91	SEKRETER	36929
MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	86	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	33993
ÇOCUK BAKICISI	77	ÖN MUHASEBECİ	30406
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	75	GARSON (SERVİS ELEMANI)	27132
SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	71	MUHASEBECİ	25799

Kaynak: İŞKUR

Gümüşhane ilinde en fazla başvuru alınan ilk on meslek çoktan aza doğru sıralandığında Beden işçisi(Genel)(%39,2) mesleği ilk sıradadır. İlin bu özelliği Türkiye verileri ile benzerlik göstermektedir. Beden işçisi(Genel) mesleğini Beden işçisi(Temizlik)(%11,9) mesleği takip etmektedir. Türkiye'de ise Beden işçisi(Genel) mesleğini Büro memuru(Genel) mesleği takip etmektedir.

2013 (Ocak-Eylül) döneminde başvuranların yoğunlaştığı ilk on meslek ise Beden işçisi (Genel), Beden işçisi (Temizlik), Büro memuru (Genel), Beden işçisi (İnşaat), Müşteri Temsilcisi, Satış Danışmanı, Ağır kamyon şoförü, Garson (servis elemanı), Temizlik görevlisi, Şoför-yük taşıma şeklindedir.

Grafik 24: 2008-2012 Yılları Arasında Kayıtlı İşsiz Sayısının Değişimi, Gümüşhane, (Kişi)

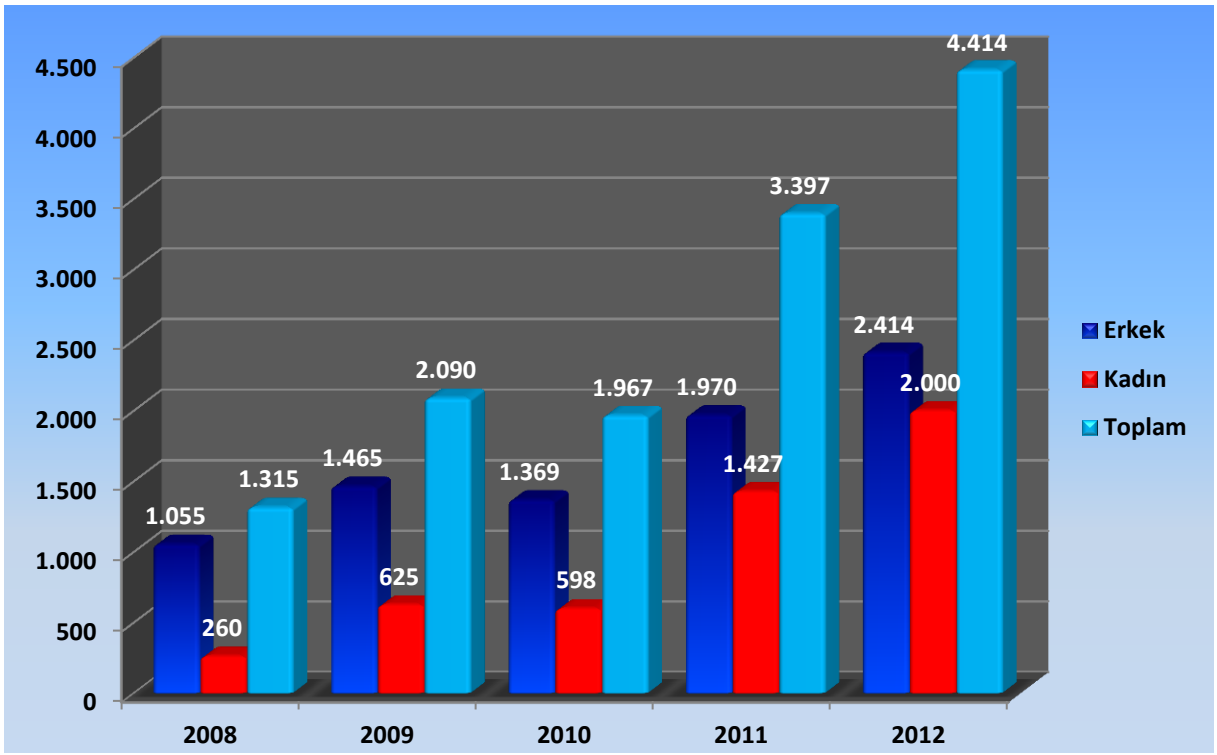

Kaynak: İŞKUR

2008-2012 tarihleri arasında kayıtlı işsiz değişim oranları incelendiğinde; erkek kayıtlı işsizlerin kadın kayıtlı işsizlerden fazla olduğu görülmektedir. 2008 yılında kadın kayıtlı işsizlerin oranı %20 iken 2012 yılında %45'e yükselmiştir. Bu veriler ise bize ilde çalışabilecek durumda olan kadın nüfusun İŞKUR'a başvurarak, işgücüne dahil olma eğiliminde artış olduğunu göstermektedir. Genel olarak İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayıları yıllar itibariyle periyodik bir artış gösterirken; 2010 yılında kayıtlı işsiz sayısında gözle görülür bir düşüş olması dikkat çekmektedir.

Tablo 19: En Fazla Kayıtlı İşsizin Bulunduğu İlk 10 Meslek, Gümüşhane, Türkiye, 2012

GÜMÜŞHANE		TÜRKİYE	
MESLEKLER	KAYITLI İŞSİZ SAYISI	MESLEKLER	KAYITLI İŞSİZ SAYISI
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	1742	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	580621
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	380	BÜRO MEMURU (GENEL)	142007
BÜRO MEMURU (GENEL)	311	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	92007
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	149	SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	47614
MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	64	SEKRETER	46050
DİĞER BÜRO MEMURLARI	62	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	45512
SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	56	ÖN MUHASEBECİ	38206
ÇOCUK BAKICISI	54	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	35912
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	47	MUHASEBECİ	32002
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	43	BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	26951

Kaynak: İŞKUR

En fazla kayıtlı işsizin olduğu ilk on meslek çoktan aza doğru sıralandığında ilk sırada Gümüşhane ve Türkiye'de ortak olarak Beden işçisi(Genel) mesleği olduğu görülmektedir. Beden işçisi genel(Genel) mesleğini Gümüşhane'de Beden işçisi(Temizlik) mesleği takip ederken Türkiye'de ise Büro memuru(Genel) mesleği takip etmektedir.

2013 (Ocak-Eylül) döneminde kayıtlı işlerin yoğunlaştığı ilk on meslek ise Beden işçisi (Genel), Beden işçisi (Temizlik), Büro memuru (Genel), Beden işçisi (İnşaat), Satış danışmanı, Çocuk bakıcısı, Garson (Servis elemanı), Müşteri temsilcisi, Temizlik görevlisi, Şoför-yük taşıma şeklindedir.

Grafik 25: Bekleme Sürelerine Göre İşsizlerin Dağılımı, Gümüşhane, 2012,(%)

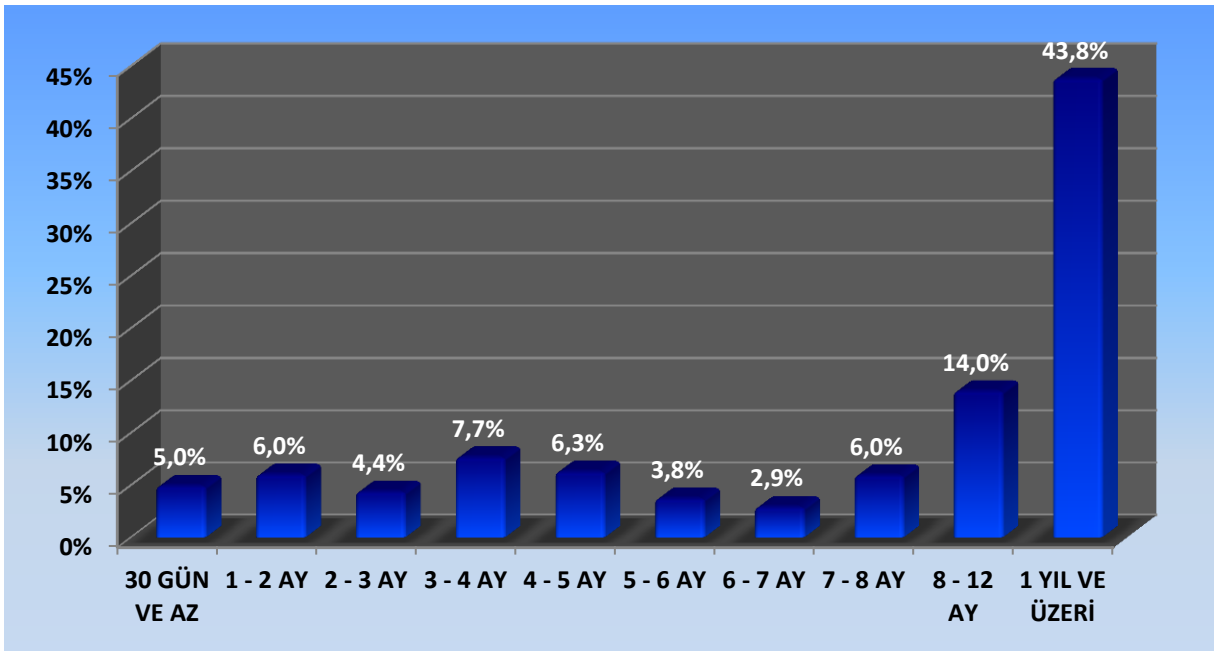

Kaynak: İŞKUR

İŞKUR'a başvuran kayıtlı işsizlerin bekleme sürelerine göre dağılımları incelendiğinde işe yerleştirilmeyi bekleyenlerin çoğunluğunu %56,2'lik bir oran ile 0-12 ay arasında bekleyenler oluşturmaktadır. 0-12 ay arasında bekleyenlerin çoğunluğunu ise % 52'lik oran ile 0-5 ay arasında bekleyenler oluşturmaktadır.

2013(Ocak-Eylül) döneminde kayıtlı işsizlerin bekleme sürelerine göre dağılımı incelendiğinde ise 1 yıl ve üzeri bekleyenler %55,5 iken 0-12 ay arası bekleyenlerin oranı %44,5'dir.

Tablo 20: Yaş Gruplarına Göre Kayıtlı İşsiz Sayıları, Gümüşhane, 2012

YAŞ ARALIĞI	ERKEK	KADIN	TOPLAM
15 - 19	87	109	196
20 -24	547	426	973
25 -29	488	314	802
30 - 34	335	314	649
35 -39	265	260	525
40 - 44	237	228	465
45 -49	207	167	374
50-54	116	89	205
55-59	72	51	123
60-64	44	21	65
65+	16	21	37
TOPLAM	2.414	2.000	4.414

Kaynak: İŞKUR

Yaş gruplarına göre kayıtlı işsizlerde erkeklerin oranı %54,7iken kadınların oranı ise %45,3 dür. Kayıtlı işsiz oranlarını geniş yaş gruplarına göre incelendiğinde ortak özellik olarak, kadın, erkek ve toplamda kayıtlı işsizlerin %77'si 20-44 yaş aralığında yoğunlaştığı göze çarpmaktadır. Yoğunluğun olduğu 20-44 yaş aralığındaki kayıtlı işsizlerin %55'ini erkekler ve %45'ini kadınlar oluşturmaktadır.

2013(Ocak-Eylül) döneminde de kayıtlı işsizler 20-44 yaş grubunda (%78) toplanmıştır. Toplam içerisinde % 21'lik oranla 20-24 yaş grubunda en fazla kayıtlı işsiz bulunmaktadır. Bu dönemde kayıtlı işsizlerin %50,6'sı erkek, %49,4'ü kadındır.

Grafik 26: Kayıtlı İşsizlerin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı, Gümüşhane, 2012

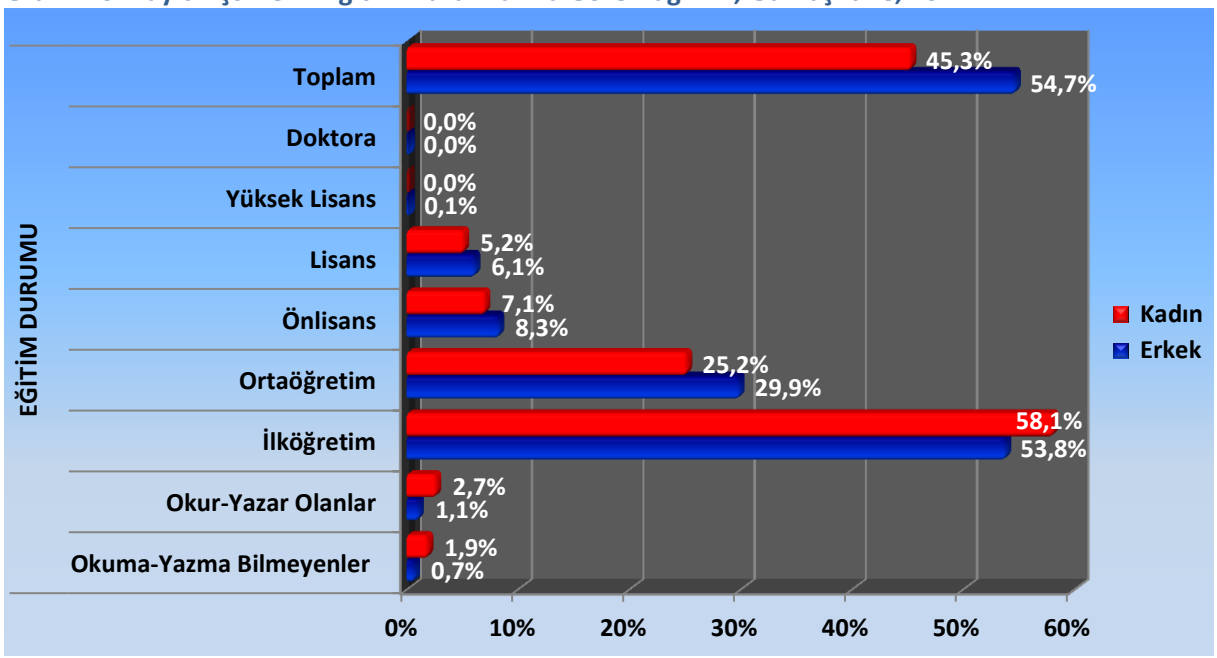

Kaynak: İŞKUR

İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin eğitim durumlarına göre dağılımını incelendiğinde ilköğretim ve orta öğretim mezunlarında gözle görülür bir yoğunluğun olduğu göze çarpmaktadır. Kayıtlı işsizlerde erkeklerin % 53,8'i ilköğretim mezunu iken kadınların %58,1'i ilköğretim mezunudur.

2013(Ocak-Eylül) döneminde kayıtlı işsizlerin eğitim seviyeleri incelendiğinde ise % 58'lik oranla ilköğretim mezunları ilk sırada yer alır. Bunu % 26,6'lık oranla ortaöğretim (Lise ve dengi) mezunları ve %7,4 ile önlisans mezunları izlemektedir. Erkek ve kadınlar da benzer bir sıralama vardır.

Grafik 27: Yıllara Göre Açık İş Sayıları,Gümüşhane, (Adet)

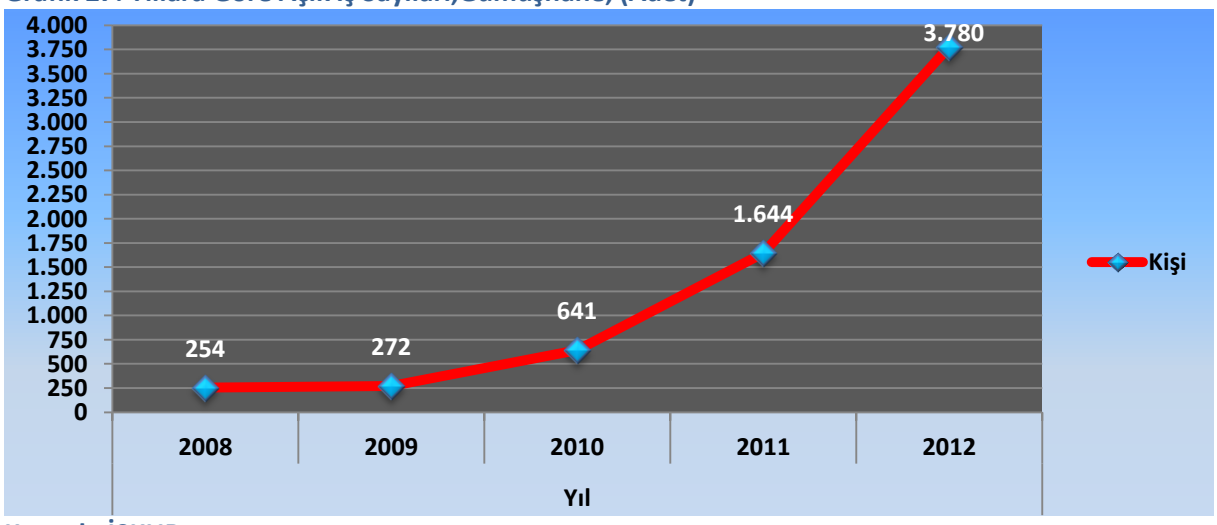

Kaynak: İŞKUR

Yıllara göre açık iş sayıları 2008-2012 arasında sürekli bir artış göstermektedir. İlde 2009 yılından sonra açık iş sayılarındaki artış hızının önemli derecede arttığı dikkat çekmektedir. 2011 yılında 1644 olan açık iş sayısı 2012 yılında 3780'e yükselmiştir, yani 2012 yılında bir önceki yıla göre açık işlerde %130 oranında bir artış olduğu görülmektedir.

İŞKUR verilerine göre 2012 yılında açık işlerin %48'i özel sektöre, %52'si kamu sektörüne[11] aittir. 2013 (Ocak-Eylül) döneminde ise açık işlerin %84,5'i özel sektöre %15,5' kamu sektörüne aittir.

Tablo 21: En Fazla Açık İş Bulunan İlk 10 Meslek, Gümüşhane, Türkiye,2012, (Kişi)

GÜMÜŞHANE	TÜRKİYE
MESLEKLER	MESLEKLER
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	TEMİZLİK GÖREVLİSİ
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	SATIŞ ELEMANI (TANITIM)
MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	BÜRO MEMURU (GENEL)
ASBESTLİ ÇİMENTO İMAL İŞÇİSİ	GÜVENLİK GÖREVLİSİ
VERİ GİRİŞ KONTROL İŞLETMENİ	MAKİNECİ (DİKİŞ)
GARSON (SERVİS ELEMANI)	GARSON (SERVİS ELEMANI)
MAKİNE BAKIM ONARIMCISI	ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ
BÜRO MEMURU (GENEL)	REYON GÖREVLİSİ

Kaynak: İŞKUR

Gümüşhane ve Türkiye'de en fazla açık işin bulunduğu ilk on mesleği çoktan aza doğru sıralandığında Beden işçisi(Genel) ve Beden işçisi(Temizlik) meslekleri ilk iki sırada yer alırken bu meslekleri Gümüşhanede Güvenlik görevlisi mesleği ve Türkiye'de Temizlik görevlisi mesleği takip ettiği görülmektedir.

2013(Ocak-Eylül) döneminde Gümüşhane'de açık işlerin bulunduğu ilk 10 meslek Beden işçisi(Genel), Beden işçisi(Temizlik), Beden işçisi (İnşaat), Aşçı yardımcısı, Müşteri temsilcisi, Garson (Servis Elemanı), Dikiş makinesi operatörü-Kumaş, İş makineleri operatörü, Aşçı ve Temizlik görevlisidir.

Grafik 28: Ana Meslek Guruplarına Göre Açık İşlerin Dağılımı,Gümüşhane,Türkiye, 2012, (%)

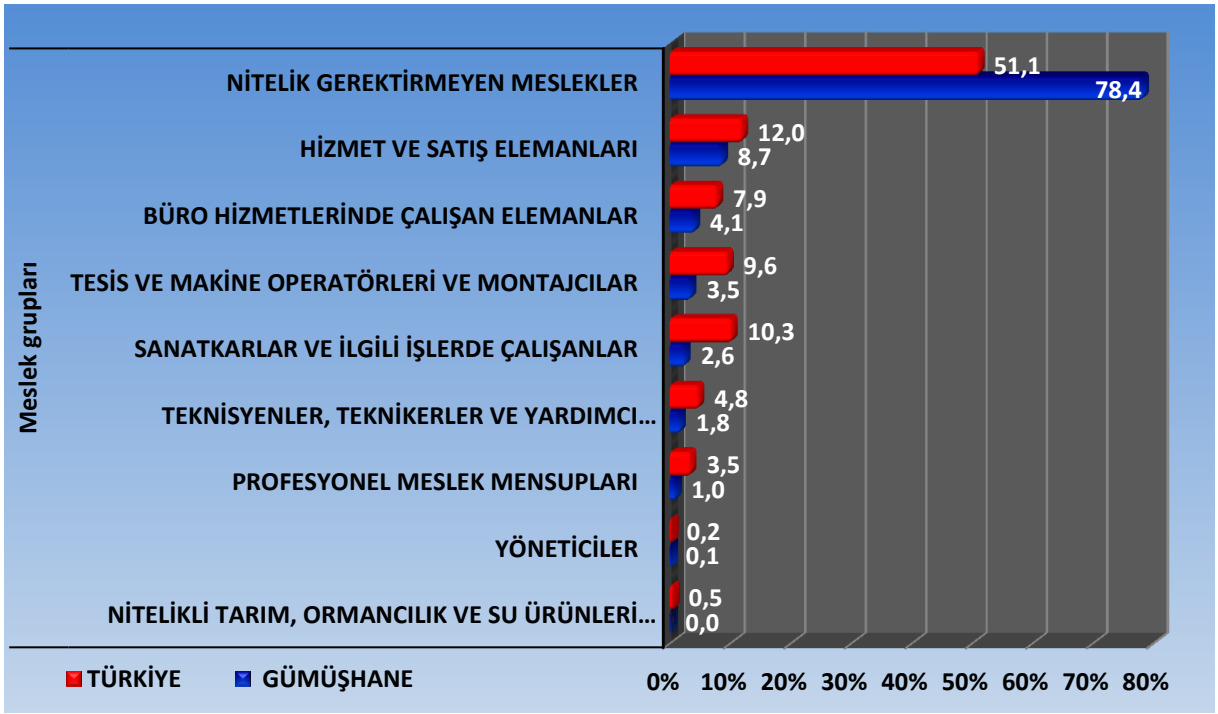

Kaynak: İŞKUR

[11] Kamu sektöründeki açık işlere Toplum Yararına Çalışma Projesi (TYÇP) kontenjanları dahil edilmiştir. TYÇP, işsizliğin yoğun olduğu dönemlerde işsizlerin kısa süreli istihdam ve eğitimini amaçlayan, doğrudan veya yüklenici eli ile toplum yararına bir iş ya da hizmetin gerçekleştirilmesini sağlayan programlardır.

Gümüşhane ve Türkiye'de ana meslek grupları arasında Nitelik gerektirmeyen meslekler açık işlerin en yoğun olduğu meslek grubudur. Bu meslek grubunda Gümüşhane oranı %78,4 ile %51,1'lik Türkiye oranının üzerindedir. Nitelik gerektirmeyen meslekler grubunu Hizmet ve satış elemanları meslek grubu takip etmektedir. Gümüşhane'de üçüncü sırada Büro hizmetinde çalışan elemanlar meslek grubu yer alırken bu durum Türkiye verilerinde farklılaşarak Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubuna kaymıştır.

2013(Ocak-Eylül) döneminde açık işlerin yoğunlaştığı meslek grubu yine ilde (%52,5) ve Türkiye'de(%42) Nitelik gerektirmeyen meslekler grubudur. Bu meslek grubunu Gümüşhane ilinde Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar (%18,2) ile Hizmet ve satış elemanları (%12,4) meslek grubu izlemektedir. Türkiye'de ise Nitelik gerektirmeyen meslekler grubunu, Hizmet ve satış elemanları (%16,3) ile Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar (%12,2) meslek grupları izlemektedir.

Tablo 22: Açık İşlerin Sektörlere Göre Dağılımı,Gümüşhane,Türkiye,2012,(%)

SEKTÖRLER	GÜMÜŞHANE	TÜRKİYE
Diğer hizmet faaliyetleri	22,80%	9,10%
Bilgi ve iletişim	16,20%	4,40%
İnşaat	13,70%	5,40%
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	11,70%	1,60%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	9,40%	8,60%
Eğitim	6,40%	3,90%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	5,30%	1,50%
İmalat	5,20%	33,90%
Madencilik ve taş ocakçılığı	2,70%	0,80%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	2,40%	6,70%
Toptan ve perakende ticaret	1,30%	9,50%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1,30%	5,40%
Ulaştırma ve depolama	0,80%	4,20%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,40%	1,40%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,20%	0,70%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,00%	1,10%
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik	0,00%	1,00%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,00%	0,40%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,00%	0,10%
Hane halklarının işverenler olarak faaliyetleri	0,00%	0,10%

Kaynak: İŞKUR

Açık işlerin sektörlere göre dağılımında Gümüşhane ilinde %22,8'lik bir oran ile ilk sırada Diğer hizmet faaliyetleri sektörü gelirken bu durum Türkiye'de %33,9'luk oran ile yerini İmalat sektörüne bırakmaktadır. Gümüşhane'de Diğer hizmet faaliyetleri sektörünü %16,2'lik oran ile Bilgi ve iletişim sektörü takip ederken Türkiye'de İmalat sektörünü %9,5'lik bir oran ile Toptan ve perakende ticaret sektörü takip etmektedir. Gümüşhane'de üçüncü sırada %13,7'lik oran ile İnşaat sektörü varken Türkiyede ise %9,1'lik oran ile Diğer hizmet faaliyetleri sektörü bulunmaktadır.

2013(Ocak-Eylül) döneminde açık işlerin sektörel dağılımında Gümüşhane'de ilk sırada %23,9'lük oranla İnşaat sektörü gelirken inşaat sektörünü %21 ile Diğer hizmet faaliyetleri ve %17,5 İmalat sektörleri takip etmektedir. Türkiye'de ise % 35,7'lik oranla İmalat sektörü ilk sırada yer alırken, İmalat sektörünü %11,1 ile Toptan ve perakende ticaret ve %9,5 ile Diğer hizmet faaliyetleri sektörleri takip etmektedir.

2012 yılında Gümüşhane'de İŞKUR kayıtlarına göre açık işlerin 102'si Engellilere, 2'si Eski Hükümlü-TMY durumunda olanlara yöneliktir. 2013(Ocak-Eylül) döneminde ise 65 açık iş Engelliler için iken 1 açık işte Eski Hükümlü – TMY(Terörle Mücadelede Yaralananlar) durumunda olanlara yöneliktir.

Grafik 29: 2008-2012 Yıları Arası İşe Yerleştirme Miktarları, Gümüşhane,(Kişi)

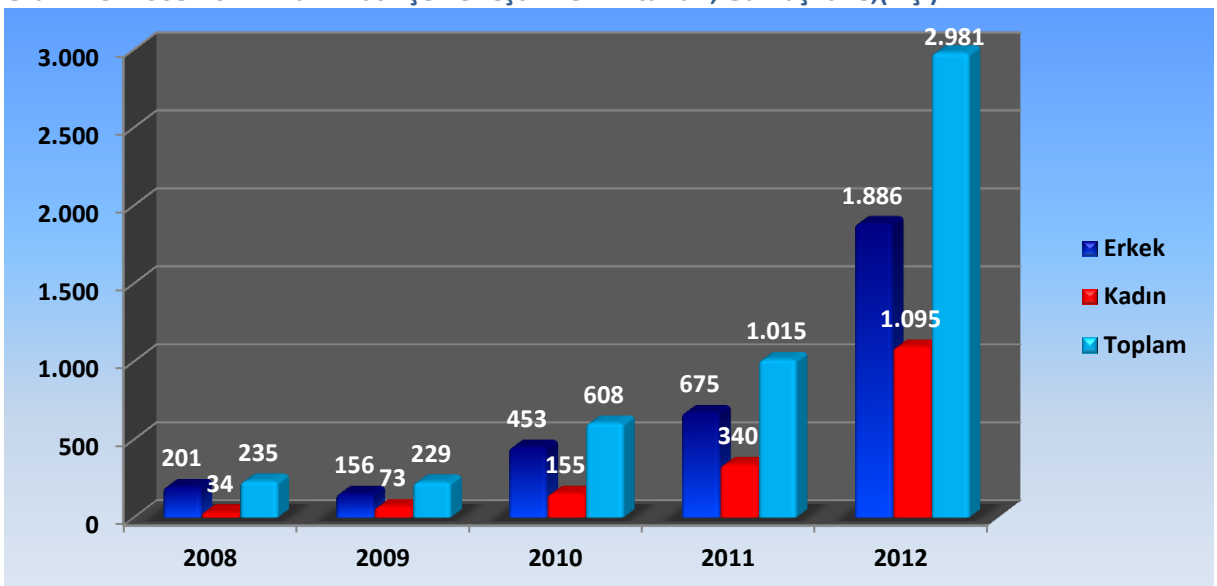

Kaynak: İŞKUR

Yıllara göre işe yerleştirme sayıları incelendiğinde 2009 yılından sonra işe yerleştirme sayılarında sürekli bir artış görülmektedir. 2009 yılında bir önceki yıla göre işe yerleştirme sayılarında erkeklerin oranının azalıp kadınların oranının artması dikkati çeken bir unsur olarak öne çıkmaktadır. Aynı şekilde 2011 yılında toplam işe yerleştirmelerin % 33,5'ini kadınlar oluştururken bu oran 2012 yılında %36,7 ye yükselmiştir. Bu veriler ışığında, kadınların işgücüne dahil olma eğiliminin 2009 yılı ve daha sonraki yıllarda ciddi bir artış gösterdiği sonucuna ulaşılmaktadır. 2012 yılındaki toplam işe yerleştirme miktarı bir önceki yıla göre % 193 oranında bir artış göstermiştir.

2012 yılında toplam işe yerleşenlerin %63,3' erkeklerden, % 36,7'si kadınlardan oluşmaktadır. Toplam işe yerleştirmelerin % 65,9' kamu sektöründe %34,1' özel sektörde gerçekleşmiştir. Kamu sektöründe işe yerleştirmelerin büyük çoğunluğu Toplum Yararına Çalışma Projeleri (TYÇP) kapsamında gerçekleşmiştir.

2013(Ocak - Eylül) döneminde işe yerleşenlerin % 70, 4'ü erkek iken % 29,6' sı kadındır. Bu dönemde işe yerleştirmelerin % 74,9'i özel sektörde %25, 1'i kamu sektöründe gerçekleşmiştir.

Tablo 23: Eğitim Durumlarına Göre İşe Yerleştirme Sayıları, Gümüşhane, 2012, (Kişi)

EĞİTİM DURUMU	ERKEK	KADIN	TOPLAM
Okuma-Yazma Bilmeyenler	1	1	2
Okur-Yazar Olanlar	11	16	27
İlköğretim	1.183	897	2.080
Ortaöğretim	575	156	731
Önlisans	77	18	95
Lisans	39	5	44
Yüksek Lisans	0	2	2
Doktora	0	0	0
TOPLAM	1.886	1.095	2.981

Kaynak: İŞKUR

İl genelinde eğitim durumlarına göre toplam işe yerleştirmelerde ağırlığın %69,8'lik oranla İlköğretim eğitim düzeyinde toplandığı görülmektedir. İlköğretim düzeyinde işe yerleştirmelerin %56,8'ini erkekler oluştururken %43,2'sini kadınlar oluşturmaktadır. İlköğretim eğitim düzeyini ise % 24,5'lik oranla ortaöğretim eğitim düzeyi ve %3,2'lik oranla önlisans eğitim düzeyi takip etmektedir.

2013 (Ocak-Eylül) döneminde de işe yerleşenlerin çoğunluğu % 58'lik oranla ilköğretim eğitim düzeyine sahiptir. İlköğretim mezunlarını % 32,4 ile ortaöğretim mezunları ve %6,2 önlisans mezunları takip etmektedir.

Tablo 24: En Fazla İşe Yerleştirme Yapılan İlk 10 Meslek, Gümüşhane, Türkiye, 2012

GÜMÜŞHANE	TÜRKİYE
MESLEKLER	MESLEKLER
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	TEMİZLİK GÖREVLİSİ
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	GÜVENLİK GÖREVLİSİ
ANTRENÖR (SPOR EĞİTİMCİSİ)	SATIŞ ELEMANI (TANITIM)
ASBESTLİ ÇİMENTO İMAL İŞÇİSİ	BÜRO MEMURU (GENEL)
ÇOCUK BAKICISI	REYON GÖREVLİSİ
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ
AŞÇI	MAKİNECİ (DİKİŞ)
GARSON (SERVİS ELEMANI)	KASİYER

Kaynak: İŞKUR

Gümüşhane ve Türkiye'de en fazla işe yerleştirme yapılan ilk on mesleğin çoktan aza doğru sıralamasında ilk iki sırada Beden işçisi(Genel) ve Beden işçisi(Temizlik) meslekleri bulunmaktadır. Bu meslekleri Gümüşhane'de Güvenlik görevlisi ve Temizlik görevlisi meslekleri takip ederken Türkiye'de ise bu sıralama Temizlik görevlisi ve Güvenlik görevlisi olarak yer değiştirmektedir.

2013(Ocak-Eylül) döneminde işe yerleştirmelerde ağırlıklı ilk on meslek Beden İşçisi (Temizlik), Beden İşçisi (Genel), Müşteri temsilcisi, Beden işçisi (İnşaat), Veri giriş kontrol işletmeni, Temizlik görevlisi, Asbestli çimento imal işçisi, Aşçı yardımcısı, Aşçı, İş makineleri operatörü meslekleridir.

Grafik 30: Ana Meslek Gruplarına Göre İşe Yerleştirme, Gümüşhane, Türkiye, 2012, (%)

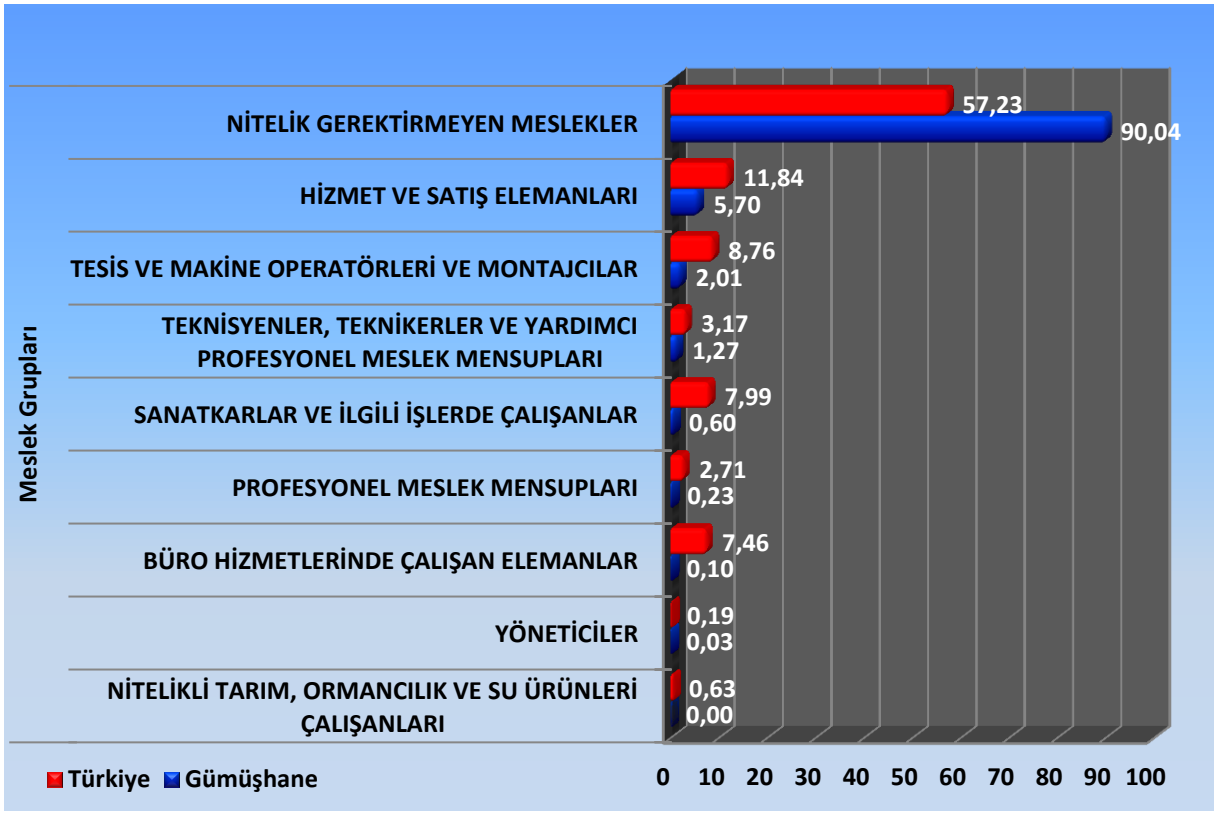

Kaynak: İŞKUR

Gümüşhane ve Türkiye'de ana meslek grupları arasında Nitelik gerektirmeyen meslekler işe yerleştirmelerin en yoğun olduğu meslek grubudur. Bu meslek grubunda Gümüşhane oranı %90,04'iken %57,23 olan Türkiye oranının üzerinde kalmıştır. İlde ve Türkiye'de Nitelik gerektirmeyen meslek gruplarını Hizmet ve satış elemanları meslek grubu ve Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu takip etmektedir.

2013(Ocak-Eylül) döneminde Gümüşhane'de işe yerleştirmelerin en yoğun olduğu meslek grubu %65,4'lük oranla Nitelik gerektirmeyen mesleklerdir. Bu meslek grubunu %11,6 ile Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar ve %10 ile Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grupları izlemektedir. Türkiye'de de bu dönemde işe yerleştirmeler Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde yoğunlaşırken bu grubu Hizmet ve Satış Elemanları ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grupları izlemektedir.

Tablo 25: Sektörlere Göre İşe Yerleştirmelerin Dağılımı Gümüşhane,2012

SEKTÖRLER	GÜMÜŞHANE	
	KİŞİ	%
Diğer hizmet faaliyetleri	634	21,27
Bilgi ve iletişim	554	18,58
İnşaat	465	15,60
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	441	14,79
Eğitim	242	8,12
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	199	6,68
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	179	6,00
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	84	2,82
İmalat	68	2,28
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	38	1,27
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	34	1,14
Ulaştırma ve depolama	21	0,70
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	9	0,30
Madencilik ve taş ocakçılığı	6	0,20
Toptan ve perakende ticaret;	6	0,20
Finans ve sigorta faaliyetleri	1	0,03
Genel Toplam	2981	

Kaynak: İŞKUR

Gümüşhane'de sektörlere göre işe yerleştimelerde en büyük paya %21,27'lik bir oran ile Diğer Hizmet faaliyetleri sektörü sahiptir. Diğer Hizmet faaliyetleri sektörünü %18,58'lik oranla Bilgi ve iletişim sektörü, %15,60'lık oran ile İnşaat sektörü ve %14,79'luk oran ile Tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörü takip etmektedir.

2013(Ocak-Eylül) döneminde de işe yerleştirmelerin sektörel dağılımında %30,5'lik pay ile Diğer Hizmet faaliyetleri ilk sırada yer alırken % 17,2 ile İnşaat sektörü ve %15,5 Bilgi ve iletişim sektörü izlemektedir.

Ayrıca 2012 yılında 2.981 kişilik işe yerleştirmeden 43'ü Engelli ve 2'si Eski hükümlü durumundadır. 2013(Ocak –Eylül) döneminde ise 994 işe yerleştirmenin 30'u Engelli ve 1'i Eski hükümlüdür.

Tablo 26: Cinsiyete göre Kurslar ve Kursiyer Göstergeleri, Gümüşhane,2012

KURS TÜRÜ	Kurs Sayısı	Kursiyer Sayısı		Toplam Kursiyer Sayısı
		Erkek	Kadın	
GİRİŞİMCİLİK	3	41	32	73
HÜKÜMLÜLERE YÖNELİK KURSLAR	4	63	0	63
İŞ.YET.KURS/ İSTİHDAM GARANTİLİ	4	56	60	116
İŞ.YET.KURS/GENEL	24	59	424	483
İŞ.YET.KURS/TYÇP	58	1323	864	2187
İŞBAŞI EĞİTİM PROGRAMI(İEP)	55	39	27	66
ENGELLİ KURSLARI	1	12	2	14
Genel Toplam	149	1593	1409	3002

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında Gümüşhane'de İŞKUR'un düzenlediği toplam 149 kursun büyük kısmı(%38,9) İşgücü Yetiştirme Kursu/TYÇP'dir. Bunu İşbaşı Eğitim Programı (İEP) (%36,9) ve İşgücü Yetiştirme Kursları/Genel (%16,1) izlemektedir.

Kurslara katılan kursiyer sayısı toplam 3002 kişidir. Bunların %53,1'i erkek %46,9'u erkeklerden oluşmaktadır. Açılan Girişimcilik kurslarında kadın kursiyerlerin oranı %43,8 ile dikkat çekmektedir. Bu durum ildeki kadın girişimcilerin sayısının giderek arttığı anlamına gelmektedir. Yine İşgücü Yetiştirme Kursları/Genel (Meslek Edindirme Kursları) kursiyerlerinin %87,8'i kadın olduğu görülmektedir.

2013(Ocak-Eylül) döneminde açılan toplam 149 kurstan 123'ü İşbaşı Eğitim Programı (İEP), 22'ü İşgücü Yetiştirme Kursları/TYP ve 4' ü İşgücü Yetiştirme Kursu/Genel'dir. Bu kurslarda toplam 720 kursiyer bulunmaktadır. Bu kursiyerlerin %66'sı İşgücü Yetiştirme Kursları/TYP'lerde, %23,8'i İşbaşı Eğitim Program (İEP)'larında,%10,3'ü İşgücü Yetiştirme Kursu/Genel kurslarında bulunmaktadır.

Tablo 27: İşsizlik ödeneği hak edenler, Gümüşhane, 2012

İÖ Hak Edenler	Erkek	Kadın	Toplam
Okur Yazar Olmayan	5	0	5
Okur Yazar	1	1	2
İlköğretim	201	43	244
Ortaöğretim (Lise ve Dengi)	153	14	167
Önlisans	21	3	24
Lisans	14	4	18
Yüksek lisans	0	0	0
Doktora	0	0	0
Toplam	395	65	460

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında İşsizlik ödeneği hakedenlerin eğitim düzeyi incelendiğinde yoğunluğun %53 ile İlköğretim eğitim düzeyinde olduğu görülmektedir. Bunu % 36,3 ile Ortaöğretim eğitim düzeyi , %5,2 ile Önlisans eğitim düzeyi izlemektedir. İşsizlik ödeneği hak eden erkeklerde benzer bir sıralama olduğu görülmektedir. Kadınlarda ilköğretim eğitim seviyesine sahip İÖ. Hak edenlerin (%66,2) oranının yüksek olması dikkat çekmektedir.

2013 (Ocak-Eylül) döneminde de işsizlik ödeneği hakedenlerin çoğunluğu ilköğretim eğitim (%62,8) düzeyindedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İstihdamın artırılması ve işsizlik oranının azaltılması; işgücü arz ve talebin doğru olarak tespit edilmesine, işgücü talepleri doğrultusunda eğitim planlamaları ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır.

İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonucunda geçmiş dönemlere ait net veriler ve gelecek dönemlere ait meydana gelmesi beklenen mesleki gelişim ve değişim oranları izlenebilmektedir. Bu kapsamda Gümüşhane ilinde 178 işyerinden 160'ına ulaşılmış ve yüz yüze görüşmeler yapılmıştır.

2.1) AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanamaya bilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir. Örneğin EUROSTAT nezdinde hala ülkemiz için açık iş oranı açıklanamamaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasası araştırmalarını daha da geliştirerek yapmamız büyük önem arz etmektedir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar sayesinde Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunacak ve EUROSTAT'ın talep ettiği açık işler istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Tablo 28 : İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları (2007-2012)

İŞKUR'UN UYGULADIĞI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI YÖNTEM VERİLERİ						
Dönem	**Kapsamı**	**Period**	**Sınıflamalar**	**Yöntem**	**GÖRÜŞME YAPILAN İŞYERİ SAYISI[12]**	
2007	50+ TÜM İŞYERLERİ	15 EKİM - 30	İSCO 88- NACE	Yüz yüze	Toplam	**12.712**
2008	TÜM İŞYERLERİ	15 Ekim - 5 Aralık	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**71.001**
					10+ işyeri	26.409
					50+işyeri	7.224
2009/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	17 Nisan - 30 Mayıs	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**275.099**
					10+ işyeri	83.404
					50+işyeri	15.273
2009/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	4 Kasım-13 Aralık	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**255.938**
					10+ işyeri	80.638
					50+işyeri	15.985
2010/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**218.068**
					10+ işyeri	73.418
					50+işyeri	14.476
2010/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**198.479**
					10+ işyeri	69.442
					50+işyeri	14.688
2011/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**159.862**
					10+ işyeri	60.501
					50+işyeri	13.393
2011/II	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	19 Aralık- 19 Ocak	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam	**5.941**
					10+ işyeri	3.283
					50+işyeri	1.606
2012/I	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	2 Mayıs- 15 Haziran	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam Girişim	**5.225**
2012/II	10 + İŞYERLERİ (TÜİK)	10 Eylül-31 Ekim	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam İşyeri	**53.164**
2013/I	10 + İŞYERLERİ (TÜİK)	15 Mayıs-30 Haziran	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam İşyeri	**87.719**

Kaynak: İŞKUR

Türkiye İş Kurumu, 2013 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırması kapsamında 15 Mayıs-30 Haziran 2013 tarihleri arasında Türkiye genelinde 87.719 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev 2.0 sınıflandırmasına göre, tarım, kamu, hane halklarında işverenler ve uluslar arası kurum/kuruluşlar dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında il ve Türkiye tahmini verilmiştir.

İl genelinde araştırma kapsamına alınan 178 işyerinden 160'ına ulaşılmış, kalanların ise kapanmış durumda oldukları veya faaliyet göstermedikleri belirlenmiştir. Uygulaması 2013 Mayıs ve Haziran aylarında yapılan bu araştırma ile Gümüşhane ilinde mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimler izlenecektir. 1-9 çalışanı olan mikro ölçekli işyerlerindeki hızlı açılıp kapanma oranları dikkate alınarak, araştırmanın kapsamı Gümüşhane ilinin tüm ilçe ve köylerinde bulunan özel sektör, 10 ve daha fazla çalışanı olan yerel birim işyerleri olarak tanımlanmıştır.

[12] Genelleme yapılmamış işyeri sayısıdır.

10 ve üzeri çalışanı olan işyeri sayısının çok fazla olmaması tam sayım yapılmasına olanak sağlamıştır. Araştırmanın çerçevesi Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemidir. İşyeri listeleri her yılın Nisan ayı itibariyle güncelleştirmesine, mikro ölçekli işyerleri kapsam dışında tutulmasına ve alana çıkılmadan önce işyerleri listesi, SGK ve İŞKUR İl Müdürlükleri gibi diğer adres kaynakları ile de kontrol edilmesine rağmen, alanda bazı adreslerin bulunmasında problem ile karşılaşılmıştır. Alan uygulaması sırasında karşılaşılan diğer bir sorun da işyeri faaliyetleri ve işyeri büyüklüklerinde görülen değişikliklerdir. Özellikle 10-49 büyüklüğündeki işyerlerinden bir kısmı 1-9 büyüklükteki işyerlerine kayma göstermiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş, (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları)
- Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük Nedeni)
- 31 Aralık 2013 ve 30 Haziran 2014 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için örneklem çekimine mesleki kırılımı dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

Talep araştırması için örnek hacmi, örnek seçimi, tahmin ve notasyon yöntemleri hakkında Ek 2'de ayrıntılı açıklama yapılmıştır.

2.2) İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Yapılan araştırmalar kapsamında Gümüşhane ilinde faaliyet gösteren işyerlerinin büyük bir çoğunluğunu %26,9'luk oran ile Toptan ve perakende ticaret sektörü oluşturmaktadır. Yani başka bir deyişle her 100 işyerinden 27'si Toptan ve perakende ticaret sektörü ile ilgili faaliyet göstermektedir. Toptan ve perakende ticaret sektörünü İnşaat sektörü takip etmektedir.

Türkiye verilerinde ise %25,8'lik bir oranla İmalat sektörü başta gelmektedir. Başka bir deyişle Türkiye'de her 100 işyerinden 26'sı İmalat sektöründe faaliyet göstermektedir. İmalat sektörünü %24,7 ile Toptan ve perakende ticaret sektörü izlemektedir. Bu oranlar bizlere gelecek dönemlere ait oluşabilecek istihdam açıklarının hangi sektörlerde daha fazla olabileceği konusunda yol göstermekte ve bu kapsamda eğitim planlamaları ve buna uygun politikaların geliştirilmesine yardımcı olmaktadır.

Grafik 31: Sektörlere Göre İşyeri Oranları, Gümüşhane, Türkiye,2013,(%)

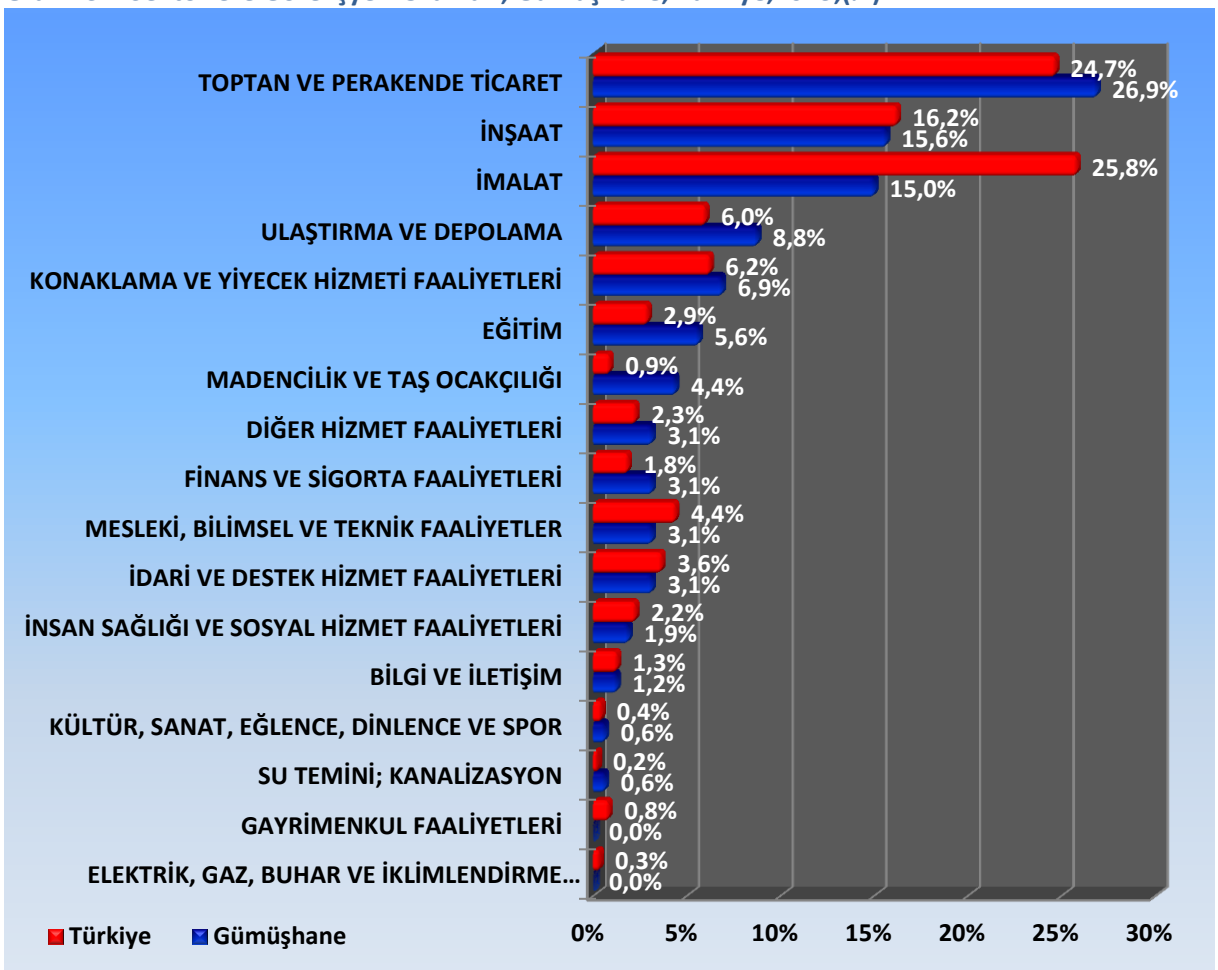

Kaynak : İŞKUR İL İPA VERİLERİ

Sektörlere göre işyeri sayıları incelendiğinde ilde öne çıkan sektörler arasında Toptan ve perakende ticaret sektörü %26,9'luk oranla ilk sırada yer almaktadır. Toptan ve perakende ticaret sektörünü %15,6'lık oran ile İnşaat sektörü ve %15,0'lık oranla İmalat sektörü takip etmektedir.

Türkiye de sektörlere göre işyeri sayıları incelendiğinde ise İmalat Sektörü %25,8'lik oranla ilk sırada yer almaktadır. İmalat Sektörünü %24,7'lik oran ile Toptan ve Perakende Ticaret Sektörü ve %16,2'lik oran ile İnşaat Sektörü takip etmektedir. Ayrıca Gümüşhane ilinde %15,0'lık oranla üçüncü sırada olan İmalat sektörünün Türkiye verilerinde %25,8'lik oran ile ilk sırada yer alması dikkat çekici bir unsurdur.

Grafik 32: Sektörlere Göre Çalışanların Dağılımı, Gümüşhane,2013,(%)

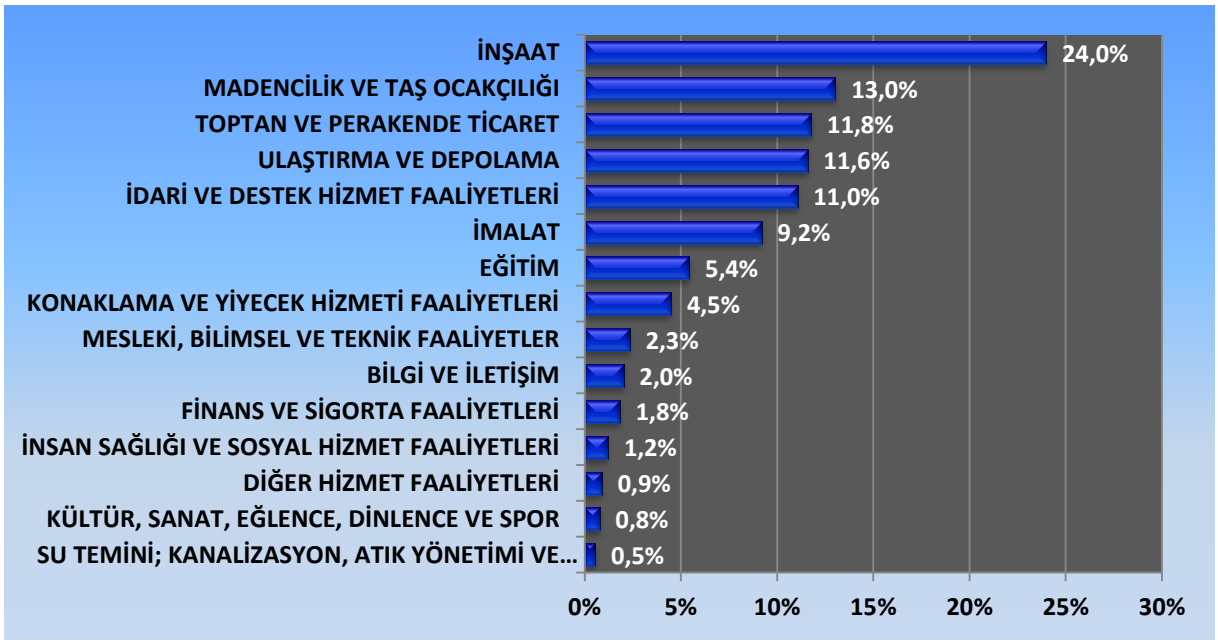

Kaynak: İŞKUR İL İPA VERİLERİ

İlde sektörlere göre çalışanların dağılımı incelendiğinde öne çıkan sektörler arasında %24'lük oran ile İnşaat sektörü ilk sırada yer almaktadır. İnşaat sektörünü %13'lük oran ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü ve %11,8'lik oran ile Toptan ve perakende ticaret sektörü takip etmektedir.

Grafik 33: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışanların Dağılımı, Gümüşhane, 2013, (%)

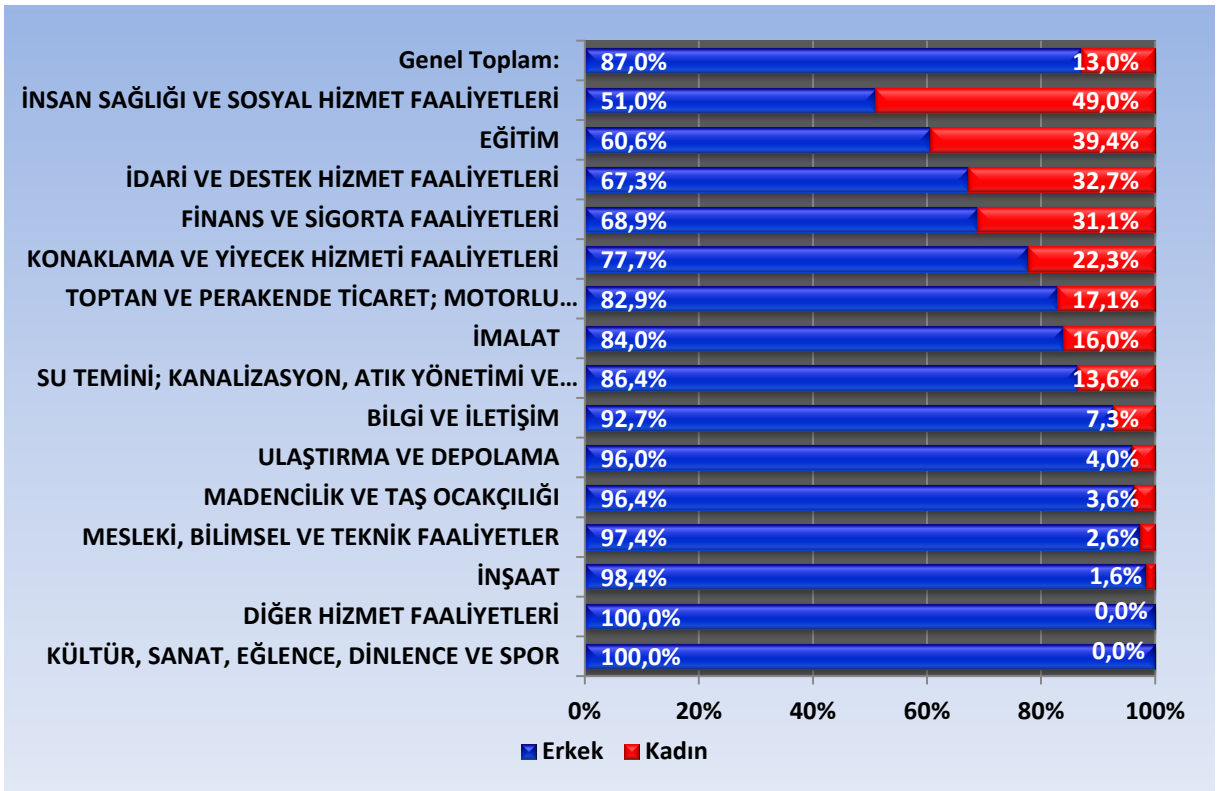

Kaynak: İŞKUR İL İPA VERİLERİ

İlde sektörlere göre çalışanların cinsiyete göre dağılımı incelendiğinde her 100 çalışandan 13'ünün kadın ve 87'sinin erkek olduğu gözleniyor. Sektörler arasında kadın ve erkek çalışan sayılarının birbirine en yakın olduğu sektör İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörünün olduğu görülmektedir.(Her 100 çalışandan 51'i erkek ve 49'u kadın), İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörünü Eğitim sektörü takip etmektedir.(Her 100 çalışandan 61'i erkek ve 39'u kadın)

Ayrıca Ulaştırma ve depolama sektörü ve bu sektörden sonraki sektörlerde erkek çalışan oranı %90'ın üzerinde oluşu ve Diğer hizmet faaliyetleri ile Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor sektörlerinde çalışanların %100'ünün erkek oluşu dikkat çekmektedir.

Grafik 34: Meslek Gruplarına Göre Çalışanların Dağılımı, Gümüşhane, Türkiye, 2013,(%)

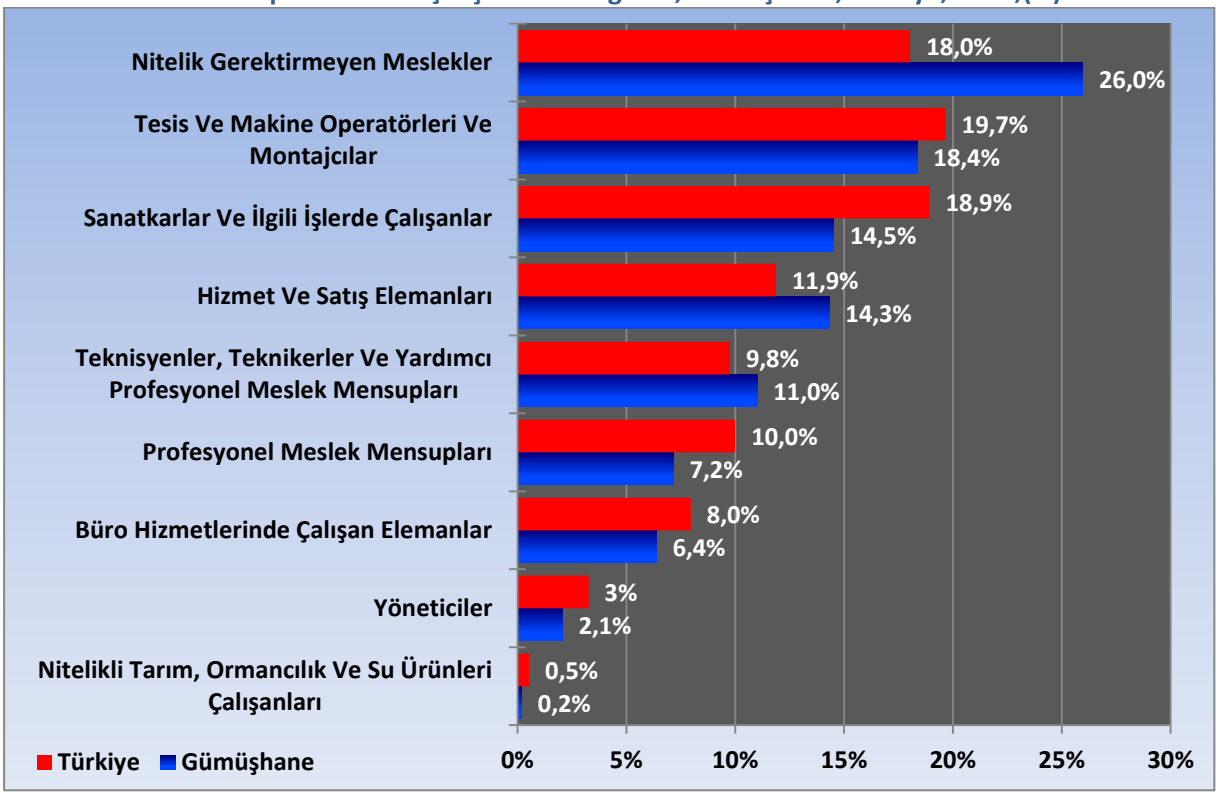

Kaynak: İŞKUR İL İPA VERİLERİ

İlde meslek gruplarına göre çalışanların dağılımı incelendiğinde öne çıkan meslekler arasında %26,0'lık oran ile Nitelik gerektirmeyen meslekler ilk sırada yer almaktadır. Nitelik gerektirmeyen meslekleri ise %18,4'lük oran ile Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, % 14,5'lik oran ile Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar takip etmektedir.

Türkiye de meslek gruplarına göre çalışanların dağılımı incelendiğinde ise %19,7'lik oran ile Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar ilk sırada yer almaktadır. Tesis ve makine operatörleri ve montajcıları %18,9'luk oran ile Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar ve %18,0'lık oran ile Nitelik gerektirmeyen meslekler takip etmektedir.

Dikkat çeken bir unsur olarak Nitelik gerektirmeyen meslekler, Hizmet ve satış elemanları ve Teknisyen, tekniker ve yardımcı profesyonel meslek mensuplarında çalışanların oranı Türkiye ortalamasının üstünde olduğu görülmektedir.

Grafik 35: Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayılarının Dağılımı, Gümüşhane, 2013(%)

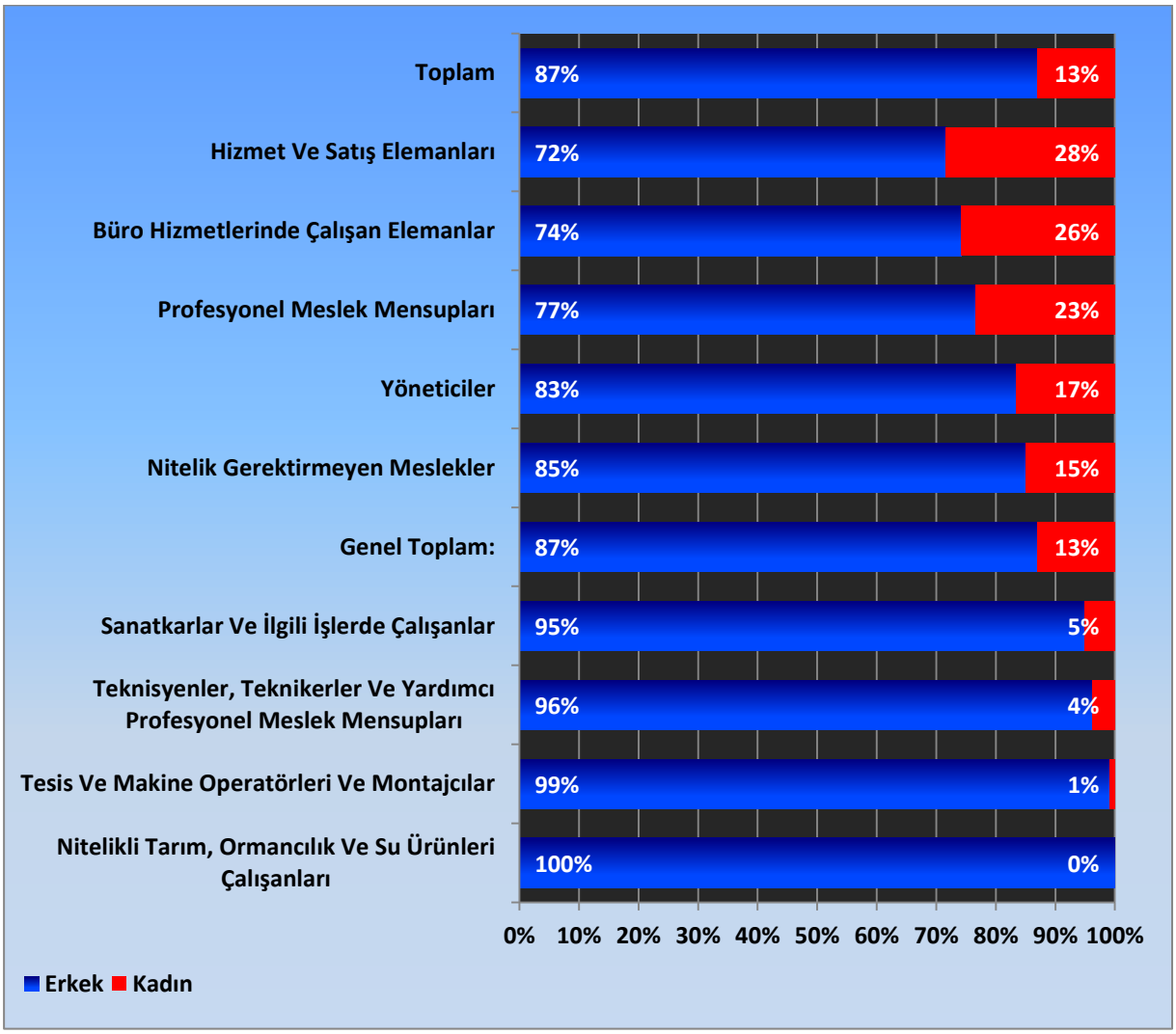

Kaynak: İŞKUR İL İPA VERİLERİ

İlde meslek gruplarına göre çalışanların dağılımı incelendiğinde her 100 çalışandan 87 kişisinin erkek olduğu ve 13 kişisinin ise kadın olduğu görülmektedir. Meslek grupları arasında erkek ve kadın çalışan oranlarının birbirine en yakın olduğu sektör Hizmet ve satış elemanı (her 100 kişiden 72'si erkek ve 28' i kadın) ve Büro hizmetinde çalışan elemanlar takip etmektedir. (Her 100 kişiden 74'ü erkek ve 26'sı kadın)

Ayrıca Sanatkarlar ve ilgili mesleklerde çalışanlar, Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı teknik elemanlar, Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları mesleklerinde erkek çalışanların oranının %90'ın üzerinde oluşu dikkat çekici bir unsurdur.

Tablo 29: Çalışanların Mesleklere ve Cinsiyete Göre Dağılım Oranları, Gümüşhane, Türkiye, 2013

GÜMÜŞHANE					
Toplam (İlk on beş meslek)		Erkek (İlk on beş meslek)		Kadın (İlk on beş meslek)	
Temizlik Görevlisi	10%	Beden İşçisi (Genel)	8%	Temizlik Görevlisi	22%
Beden İşçisi (Genel)	7%	Temizlik Görevlisi	8%	Çocuk Bakıcısı	10%
Ağır Kamyon Şoförü	6%	Ağır Kamyon Şoförü	6%	Satış Elemanı (Perakende)	8%
İş Makineleri Operatörü	5%	İş Makineleri Operatörü	6%	Diğer Öğretmenler	5%
Beden İşçisi (İnşaat)	4%	Beden İşçisi (İnşaat)	5%	Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler	4%
Şoför-Yük Taşıma	3%	Şoför-Yük Taşıma	3%	Aşçı	4%
Satış Elemanı (Perakende)	2%	Madenci (Genel)	2%	Aşçı Yardımcısı	3%
Aşçı	2%	Aşçı	2%	Büro Memuru (İdari İşler)	3%
Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler	2%	Satış Elemanı (Perakende)	2%	Bankacılık Meslek Elemanı	3%
Madenci (Genel)	2%	Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler	2%	Beden İşçisi (Temizlik)	2%
Büro Memuru (İdari İşler)	2%	Beden İşçisi (Temizlik)	1%	Bulaşıkçı (Stevard)	2%
Beden İşçisi (Temizlik)	1%	Akaryakıt Satış Elemanı	1%	Sekreter	2%
Çocuk Bakıcısı	1%	İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)	1%	Beden İşçisi (Genel)	2%
Akaryakıt Satış Elemanı	1%	İş Makineleri Yağcısı	1%	Garson (Servis Elemanı)	2%
Güvenlik Görevlisi	1%	Büro Memuru (İdari İşler)	1%	Güvenlik Görevlisi	2%
TÜRKİYE					
Toplam (İlk on beş meslek)		Erkek (İlk on beş meslek)		Kadın (İlk on beş meslek)	
Temizlik Görevlisi	4,1%	Beden İşçisi (Genel)	3,7%	Temizlik Görevlisi	7,4%
Beden İşçisi (Genel)	3,3%	Beden İşçisi (İnşaat)	3,4%	Makineci (Dikiş)	4,7%
Beden İşçisi (İnşaat)	2,6%	Temizlik Görevlisi	3,1%	Muhasebeci	3,9%
Güvenlik Görevlisi	2,4%	Güvenlik Görevlisi	2,8%	Sekreter	3,5%
Makineci (Dikiş)	2,1%	Şoför-Yük Taşıma	2,7%	Büro Memuru (Genel)	2,7%
Şoför-Yük Taşıma	2,0%	Makineci (Dikiş)	1,3%	Satış Danışmanı	2,0%
Muhasebeci	1,8%	Garson (Servis Elemanı)	1,3%	Beden İşçisi (Genel)	1,9%
Satış Danışmanı	1,4%	Satış Danışmanı	1,2%	Beden İşçisi (Temizlik)	1,7%
Büro Memuru (Genel)	1,4%	Muhasebeci	1,2%	Aşçı	1,5%
Garson (Servis Elemanı)	1,2%	Pazarlamacı	1,1%	Ön Muhasebeci	1,3%
Beden İşçisi (Temizlik)	1,2%	Büro Memuru (Genel)	1,0%	Çaycı	1,3%
Pazarlamacı	1,0%	Beden İşçisi (Temizlik)	1,0%	Hemşire	1,2%
Aşçı	1,0%	Şoför (Yolcu Taşıma)	1,0%	Müşteri Temsilcisi	1,2%
Sekreter	0,9%	Depo Hamalı	1,0%	Konfeksiyon İşçisi	1,2%
Şoför (Yolcu Taşıma)	0,8%	Tır-Çekici Şoförü	0,8%	Çağrı Merkezi Görevlisi	1,1%

Kaynak: İŞKUR İL İPA VERİLERİ

İlde çalışanların mesleklere ve cinsiyete göre dağılımı incelendiğinde %10'luk bir payla Temizlik görevlisi mesleği ilk sırada yer almaktadır. Temizlik görevlisini %7'lik payla Beden işçisi(Genel),%6'lık pay ile Ağır kamyon şoförü ve %5'lik pay ile İş makineleri operatörü izlemektedir. İlde cinsiyete göre dağılımı incelendiğinde ise erkeklerde %8'lik oran ile Beden işçisi(Genel) ve Temizlik görevlisi,%6'lık oran ile Ağır kamyon şoförü ve İş makineleri operatörü meslekleri ilk sıralarda yer alırken kadınlarda ise %22 ile Temizlik görevlisi ilk sırada yer almaktadır. Temizlik görevlisini %10 ile Çocuk bakıcısı,%8 ile Satış elemanı(perakende) ve %5 ile Diğer öğretmenler meslekleri takip etmektedir.

Türkiye genelinde çalışanların mesleklere ve cinsiyete göre dağılımı incelendiğinde ise %4,1'lik oran ile Temizlik görevlisi ilk sırada yer almaktadır. Temizlik görevlisi mesleğini %3,3'lük oran ile Beden işçisi(genel), %2,6'lık oran ile Beden işçisi (İnşaat) ve %2,4' lük oran ile Güvenlik görevlisi meslekleri takip etmektedir. Türkiye genelinde kadın ve erkek dağılımı incelendiğinde ise erkeklerde %3,7'lik oran ile Beden işçisi(Genel) mesleği ilk sırada yer almaktadır. Beden işçisi genel mesleğini %3,4'lük oran ile Beden işçisi(İnşaat),%3,1'lik oran ile Temizlik görevlisi,%2,8'ile Güvenlik görevlisi meslekleri takip etmektedir. Kadınlarda ise %7,4'ile Temizlik görevlisi mesleği ilk sırada yer almaktadır. Temizlik görevlisini %4,7'lik oran ile Makineci(Dikiş),%3,9'luk oran ile Muhasebeci ve %3,5'lik oran ile Sekreter meslekleri takip etmektedir.

İl ve Türkiye geneli karşılaştırıldığında Temizlik görevlisi ve Beden işçisi (Genel) mesleklerinin sıralaması ortak olarak göze çarpmaktadır. Türkiye ve Gümüşhane'de erkek çalışanların en çok bulundukları meslek olarak Beden işçisi(Genel) ve kadınlarda ise Temizlik görevlisi oluşu dikkat çekici bir unsurdur.

2.3) AÇIK İŞLER

Gümüşhane ilinde referans dönemi içerisinde (15 Mayıs-30 Haziran 2013) işyerlerinin eleman ihtiyacı duyduğu (açık işlere) meslekler mevcut işgücü talebi hakkında değerlendirme yapılmasına imkan sunan önemli bir göstergedir. Bu mesleklerin hangi sektörlerden talep edildiği, bu meslekler için hangi eğitim düzeyi ve becerilerin talep edildiği ve genellikle açık işlerin nasıl karşılandığına ilişkin önemli bilgiler sunmaktadır. Bu kapsam da yapılan araştırmalarda Gümüşhane ilinde toplamda açık iş oranının %2,1 olduğu tespit edilmiştir. Sektörler arasında en yüksek açık iş oranı Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründe gözükmektedir. Meslek gruplarında ise en yüksek açık iş oranı Hizmet ve satış elemanlarında olduğu tespit edilmiştir.

Grafik 36: Sektörlere Göre Açık İş Veren İşyeri Dağılımı, Gümüşhane, Türkiye,2013,(%)

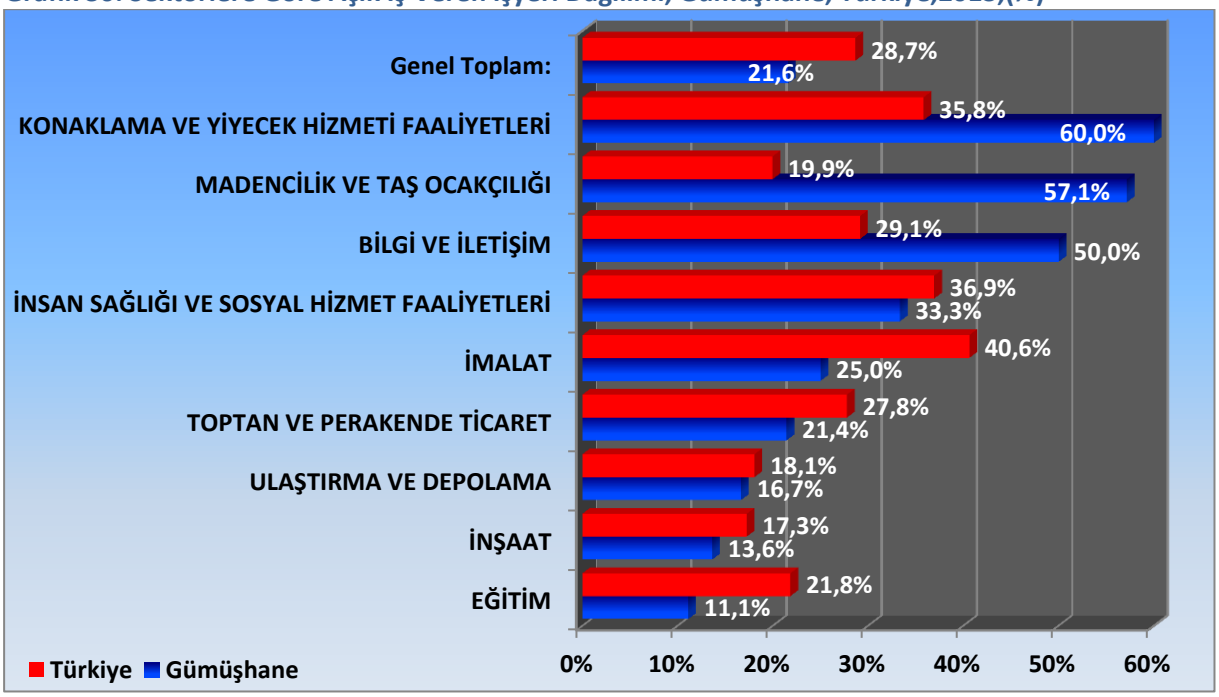

Kaynak: İŞKUR İL İPA VERİLERİ

Araştırma sonuçlarına göre ilde açık iş veren işyeri oranı %21,6'dır. Açık iş veren işyeri sayılarının sektörel dağılımı incelendiğinde, sektörler arasında en yüksek açık iş veren işyerleri %60'lık oran ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründe olduğu, bu sektörü %57,1'lik oran ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü ve %50'lik oran ile Bilgi ve iletişim sektörü takip ettiği görülmektedir.

Türkiye'de açık iş veren işyeri oranı %28,7'dir. Açık iş veren işyeri sayılarının sektörel dağılımında ise en yüksek açık iş veren işyerleri %40,6'lık oran ile İmalat sektöründedir. İmalat sektörünü %36,9'luk oran ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü ve %35,8'lik oran ile Konaklama ve yiyecek hizmetleri faaliyetleri sektörü takip etmektedir.

Grafik 37: Sektörlere Göre Açık İş Oranları, Gümüşhane, Türkiye,2013,(%)

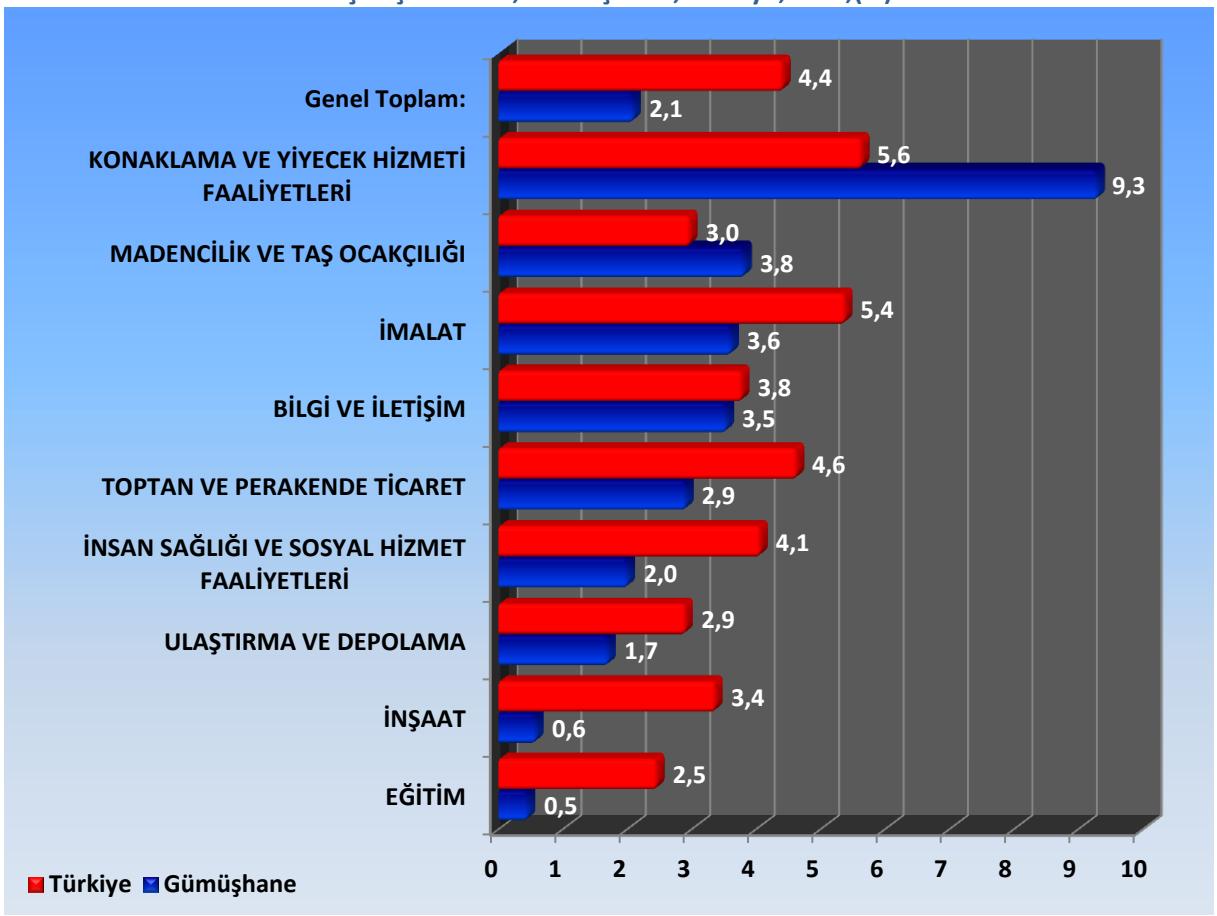

Kaynak: İŞKUR İL İPA VERİLERİ

İlde sektörlere göre açık iş oranları incelendiğinde toplamda %2,1 oranında açık iş olduğu görülmektedir. İlde sektörlere göre en yüksek açık iş oranı %9,3'lük oran ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründe bulunmaktadır. Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörünü %3,8'lik oran ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü ve %3,6'lık oran ile İmalat sektörü takip etmektedir. Türkiye verileri incelendiğinde ise toplamda açık iş oranının %4,4 olduğu, sektörler arasında en yüksek açık iş oranının %5,6'lık oran ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri ve Diğer hizmet faaliyetleri sektörlerindedir. Bu sektörleri %5,4'lük oranla İmalat ve 4,6'lık oranla Toptan ve perakende ticaret sektörleri izlemektedir.(Bazı sektörlerde ilde açık iş bulunmadığından yer verilmemiştir.)

İl ve Türkiye verileri karşılaştırıldığında ortak olarak en yüksek açık iş bildiren sektörlerden Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü olduğu görülmektedir.

Grafik 38: Açık İşlerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı, Gümüşhane, Türkiye, 2013,(%)

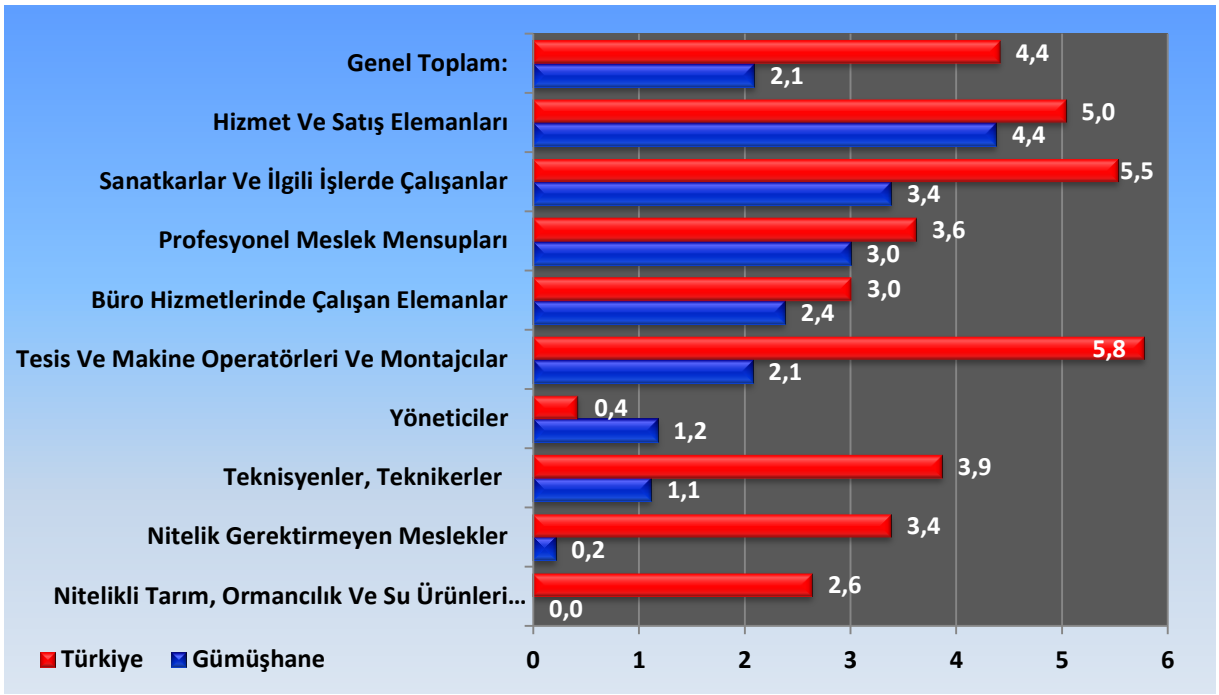

Kaynak: İŞKUR İL İPA VERİLERİ

İlde meslek gruplarına göre açık iş oranlarında %4,4'lük oran ile Hizmet ve satış elemanları sektörü ilk sırada yer almaktadır. Hizmet ve satış elemanları sektörünü %3,4'lük oran ile Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar ve %3'lük oran ile Profesyonel meslek mensupları takip etmektedir.

Türkiye verileri incelendiğinde ise meslek gruplarına göre açık iş oranlarında %5,8'lik oran ile Tesis, makine operatörleri ve montajcılar ilk sırada yer almaktadır. Tesis, makine operatörleri ve montajcılar mesleğini %5,5'lik oran ile Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar ve %5'lik oran ile hizmet ve satış elemanları sektörleri takip etmektedir.

Tablo 30: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı, Gümüşhane, Türkiye,2013,(%),

Gümüşhane		Türkiye	
Meslek	Oran	Meslek	Oran
Garson (Servis Elemanı)	13,8%	Makineci (Dikiş)	7,9%
Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	8,4%	Beden İşçisi (Genel)	3,3%
Satış Elemanı (Perakende)	8,1%	Güvenlik Görevlisi	3,2%
Tır-Çekici Şoförü	6,7%	Garson (Servis Elemanı)	2,4%
Maden Mühendisi	5,8%	Temizlik Görevlisi	2,2%
Aşçı	5,1%	Ortacı	1,7%
Kepçe Operatörü	4,6%	Gaz Altı Kaynakçısı	1,7%
Elektrikçi (Genel)	3,9%	Satış Danışmanı	1,6%
Maden Sondörü	3,5%	Pazarlamacı	1,4%
Mekaniker-Maden Ocağı Makineleri	3,5%	Çağrı Merkezi Görevlisi	1,3%

Kaynak: İŞKUR İL İPA VERİLERİ

İlde açık işlerin mesleklere göre dağılımını incelendiğinde en yüksek açık iş oranının Garson(Servis elemanı) mesleğine ait olduğu görülmektedir. Garson(Servis elemanı) mesleğini Fırıncı ustası-Unlu mamuller, Satış elemanı(Perakende) takip etmektedir.

Türkiye verileri incelendiğinde ise en fazla açık iş Makineci (Dikiş) mesleğine ait olduğu görülmektedir. Makineci (Dikiş) mesleğini Beden İşçisi (Genel) ve Güvenlik Görevlisi meslekleri takip etmektedir.

Grafik 39: Açık İşlerin Talep Edilen Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı, Gümüşhane, 2013,(%)

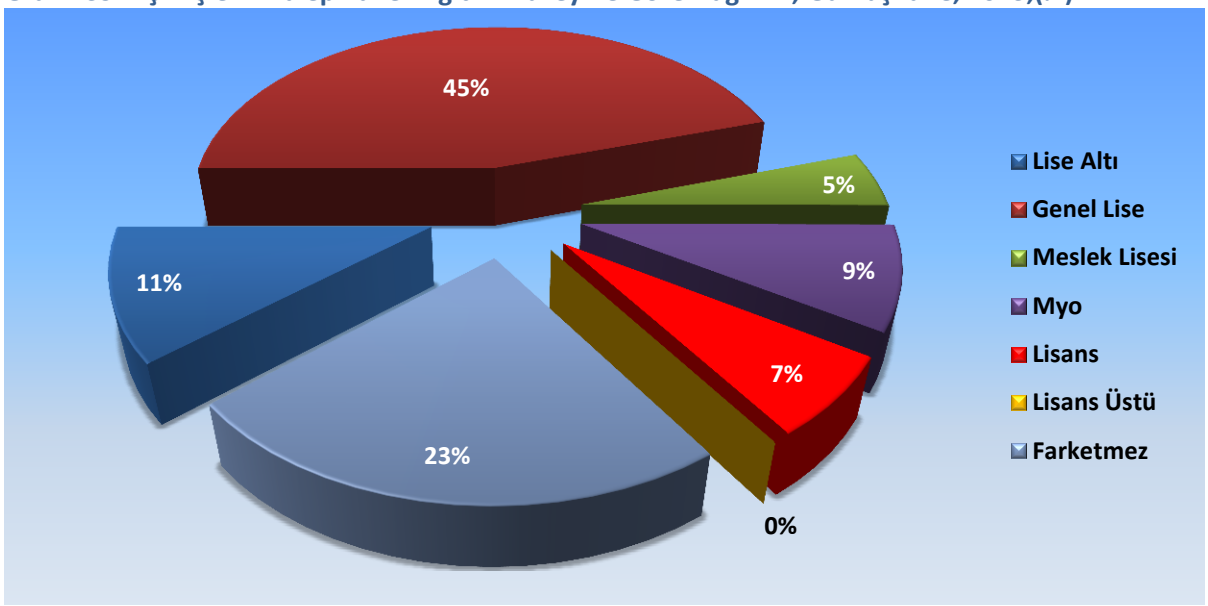

Kaynak: İŞKUR İL İPA VERİLERİ

İlde açık işlerin talep edilen eğitim düzeyine göre dağılımı incelendiğinde en yüksek oranı %45 ile Genel lise mezunları oluşturmaktadır. Genel liseyi %23 oran ile Fark etmez,%11'lik oran ile Lise altı,%9 ile Meslek Yüksek Okulu(MYO),%7 ile Lisans,%5 ile Meslek lisesi mezunları takip etmektedir.

Türkiye verileri incelendiğinde ise en yüksek orana %30 ile fark etmez seçeneği yer almaktadır. Fark etmez seçeneğini %21,8 ile Lise altı,%16 ile Genel lise,%12,7 ile Meslek lisesi,%12,6 ile Lisans,%5,8 ile MYO,%0,5'lik oran ile de Lisans üstü mezunları takip etmektedir.

Grafik 40: Açık İşlerde Talep Edilen Beceriler, Gümüşhane,2013,(%)

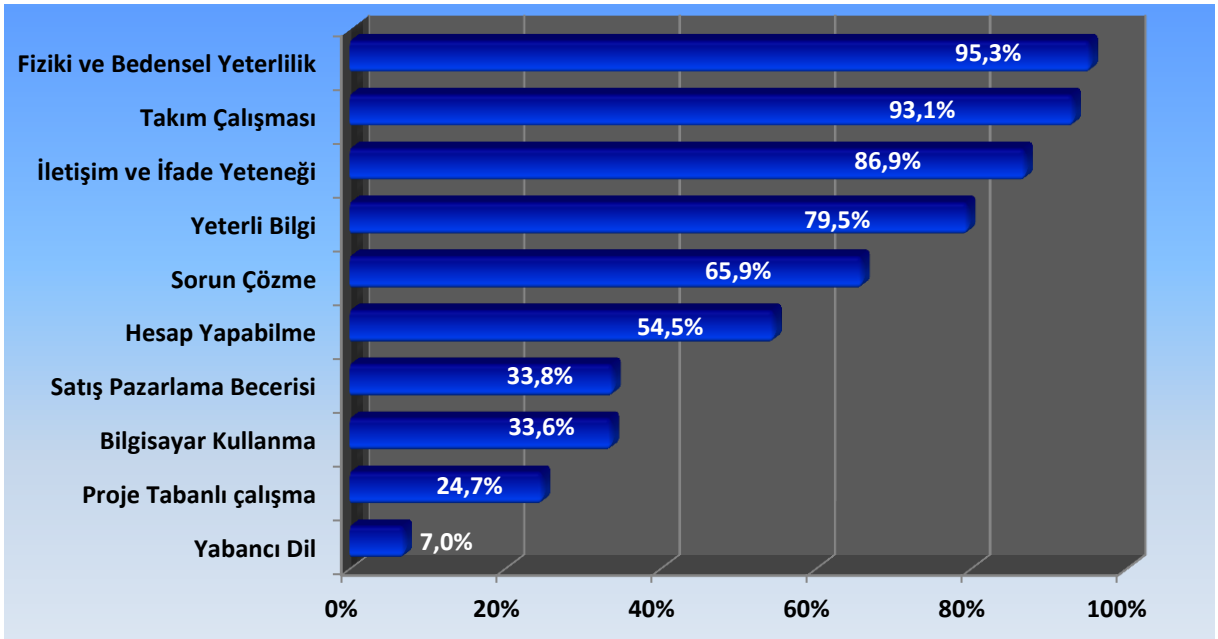

Kaynak: İŞKUR İL İPA VERİLERİ

İl genelinde açık işlerde talep edilen beceriler incelendiğinde %95,3'lük oran ile Fiziki ve bedensel yeterlilik ilk sırada yer almaktadır. Fiziki ve bedensel yeterliliği %93,1'lik oran ile Takım çalışması, %86,9 ile iletişim ve ifade yeteneği,%79,5 ile Yeterli bilgi,%65,9 ile Sorun çözme,%54,5 ile Hesap yapabilme,%33,8 ile Satış ve pazarlama becerisi,%33,6 ile Bilgisayar kullanabilme,%24,7 ile Proje tabanlı çalışma,%7 ile Yabancı dil bilme becerileri istenmektedir.

Grafik 41: Açık İşlerin Aranma Kanallarına Göre Oranları, Gümüşhane, Türkiye,2013,(%)

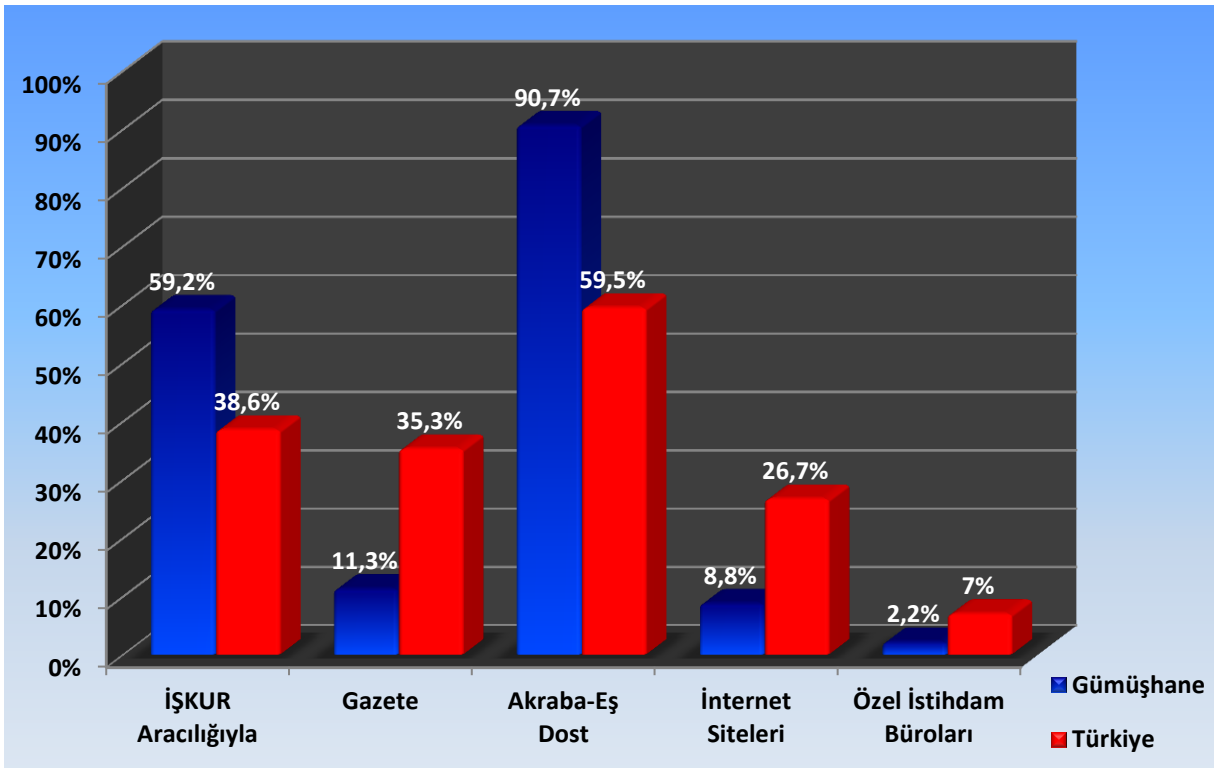

Kaynak: İŞKUR İL İPA VERİLERİ

İlde açık işlerin aranma kanallarına göre oranları incelendiğinde %90,7'lik oran ile Akraba-eş dost aracılığı ilk sırada yer almaktadır. Akraba – eş dost aracılığını takiben %59,2'lik oranla İŞKUR aracılığı ile, %11,3 ile Gazete aracılığı ile, %8,8 ile İnternet siteleri ile, %2,2 ile ise Özel istihdam büroları ile arandığı görülmektedir.

Türkiye verileri incelendiğinde ise %59,5'lik oran ile Akraba-eş dost ile arandığı, Akraba-eş dost aracılığını takiben %38,6 ile İŞKUR, %35,3 ile Gazete, %26,7 ile İnternet siteleri ,%7 ile Özel istihdam büroları aracılığı ile iş arandığı görülmektedir.

2.4) TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Bu bölümle ilgili yapılan araştırmalar kapsamında işverenlerin hangi meslek kollarında eleman temininde güçlük çektiğini ve güçlük çekilme nedenleri hakkında bize bilgiler vermektedir. Bu bilgiler kapsamında geleceğe yönelik yapılacak olan eğitim plan ve programlarında önemli bir yol gösterici olarak değerlendirilmektedir. Gümüşhane genelinde yapılan araştırma kapsamında en fazla temininde güçlük çekilen meslekler sıralamasında ilk üç sırayı Ağır kamyon şoförü, Garson (Servis elemanı) ve Beden işçisi(Genel) oluşturmaktadır.

Tablo 31: İşyeri Sayısı ve Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Meslek Oranları,2013,(%)

Sektör	Gümüşhane	Türkiye
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	71,4%	38,4%
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	70,0%	53,2%
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	66,7%	65,4%
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET	54,8%	43,7%
İNŞAAT	50,0%	32,0%
BİLGİ VE İLETİŞİM	50,0%	35,1%
İMALAT	45,8%	56,8%
EĞİTİM	44,4%	43,7%
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	20,0%	23,7%
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	20,0%	39,0%
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	8,3%	32,4%
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI	0,0%	24,2%
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖNETİMİ VE İYİLEŞTİRME FAALİYETLERİ	0,0%	29,0%
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	0,0%	30,6%
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	0,0%	39,1%
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	0,0%	33,5%
KAMU YÖNETİMİ VE SAVUNMA ZORUNLU SOSYAL GÜVENLİK	0,0%	0,0%
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	0,0%	29,5%
Genel Toplam:	43,7%	44,1%

Kaynak: İŞKUR İL İPA VERİLERİ

Gümüşhane'de araştırma sonuçlarına göre Temininde güçlük çekilen mesleklerin, işyeri sayıları(temininde güçlük çekilen meslekleri bildiren işyeri sayısı) açısından sektörel dağılımı incelendiğinde; en fazla %71,4'lük oranla Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Bu sektörü % 70 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü ve %66,7 ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü izlemektedir.

Bu oranları Türkiye'de Temininde güçlük çekilen mesleklerin işyeri sayıları göre sektörel dağılımı ile kıyaslandığında; Madencilik ve taş ocakçılığı, İnşaat, Toptan ve perakende ticaret, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, Bilgi ve iletişim, Eğitim, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörlerinde Gümüşhane oranlarının Türkiye oranlarından yüksek olduğu görülmektedir.

İmalat, Ulaştırma ve depolama, Finans ve sigorta faaliyetleri ve Diğer hizmet faaliyetleri sektörlerinde ise Gümüşhane verileri Türkiye verilerinin altındadır. Bu verilerde göze çarpan en belirgin özellik genel toplamda İlin ve Türkiye'nin veri değerlerinin birbirine çok yakın olmasıdır.

Tablo 32: Kişi Sayısı ve Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Meslek Oranları, 2013

Sektör	Gümüşhane	Türkiye
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET	24,7%	18,1%
İNŞAAT	23,3%	13,4%
İMALAT	18,1%	39,4%
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	11,9%	6,5%
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	6,8%	0,8%
EĞİTİM	5,2%	1,7%
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	4,0%	0,7%
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	2,0%	2,9%
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	1,4%	3,8%
BİLGİ VE İLETİŞİM	1,2%	0,8%
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	1,2%	1,8%
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI	0,0%	0,1%
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖNETİMİ VE İYİLEŞTİRME FAALİYETLERİ	0,0%	0,2%
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	0,0%	0,6%
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	0,0%	3,1%
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	0,0%	5,8%
KAMU YÖNETİMİ VE SAVUNMA ZORUNLU SOSYAL GÜVENLİK	0,0%	0,0%
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	0,0%	0,2%

Kaynak: İŞKUR İL İPA VERİLERİ

Temininde güçlük çekilen mesleklerin, kişi sayıları(temininde güçlük çekilen kişi sayısı) açısından sektörlere göre dağılımı incelendiğinde; en fazla %24,7'lik oranla Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Bu sektörü %23,3 ile İnşaat, %18,1 ile İmalat ve %11,9 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörleri izlemektedir.

Kişi sayısı ve sektörlere göre temininde güçlük çekilen meslek oranları incelendiğinde; Madencilik ve taş ocakçılığı, İnşaat, Toptan ve perakende ticaret, Konaklama ve yiyecek hizmetleri faaliyetleri, Bilgi ve iletişim, Finans ve sigorta faaliyetleri, Eğitim sektörlerinde Türkiye oranlarının Gümüşhane oranlarından düşük olduğu görülmektedir

İmalat, Ulaştırma ve depolama, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Diğer hizmet faaliyetleri sektörlerinde ise Gümüşhane verileri Türkiye verilerinin altındadır.

Grafik 42: Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı,2013,

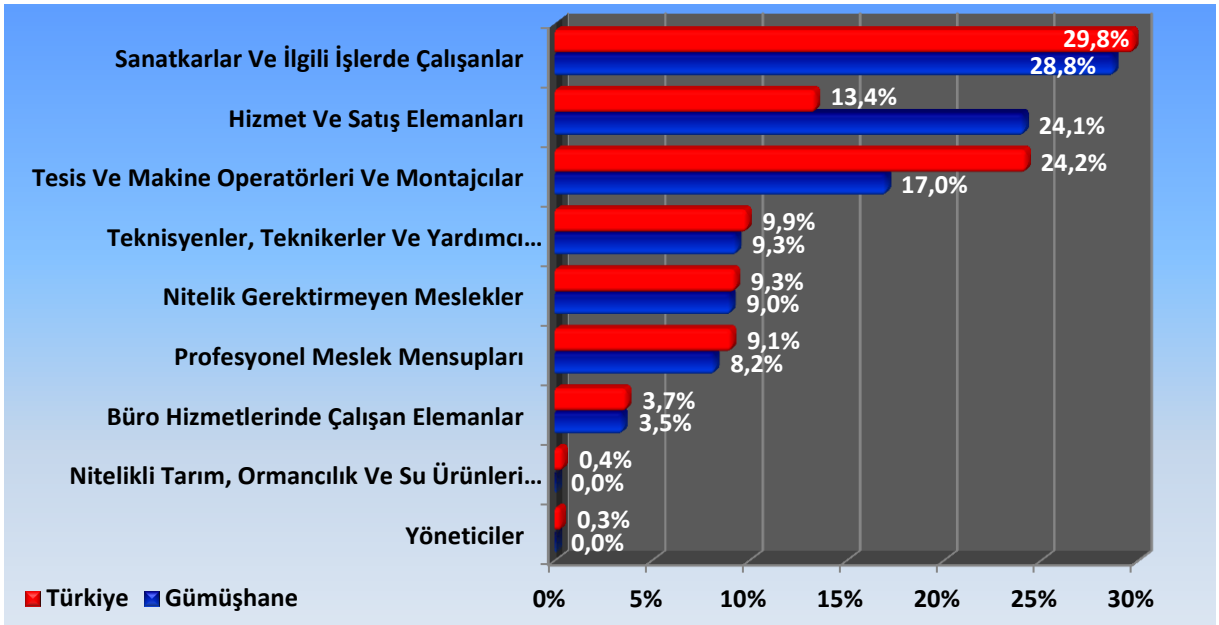

Kaynak: İŞKUR İL İPA VERİLERİ

Temininde güçlük çekilen mesleklerin meslek gruplarına göre dağılımda ilde en fazla %28,8'lik oranla Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Bu oranı %24,1 ile Hizmet ve Satış Elemanları ve %17 ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu izlemektedir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin meslek gruplarına göre dağılımında; Türkiye ve Gümüşhane'de en yüksek orana Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar mesleğinin sahip olduğu göze çarpmaktadır. Meslek gruplarının oranlarını çoktan aza doğru sıralama yaptığımızda Hizmet ve satış elemanları ve Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar sektörleri dışındaki tüm sektörlerde Türkiye ve Gümüşhane verileri birbiri ile benzerlik göstermektedir. Hizmet ve satış elemanları sektöründe Gümüşhane oranı Türkiye oranından yüksekken Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar sektöründe ise Türkiye verileri Gümüşhane verilerinden daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 33: Mesleklere Göre Temininde Güçlük Dağılımı, Gümüşhane, Türkiye, 2013, (%)

Gümüşhane (İlk 20 Meslek)		Türkiye(İlk 20Meslek)	
Meslek	Oran	Meslek	Oran
Ağır Kamyon Şoförü	7,8%	Makineci (Dikiş)	6,9%
Garson (Servis Elemanı)	5,7%	Güvenlik Görevlisi	2,8%
Beden İşçisi (Genel)	5,1%	Garson (Servis Elemanı)	2,3%
Satış Elemanı (Perakende)	4,9%	Beden İşçisi (Genel)	1,9%
Sıvacı (Çimento Alçı)	4,6%	Gaz Altı Kaynakçısı	1,7%
Sigortacılık Meslek Elemanı	4,0%	Satış Danışmanı	1,4%
Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Elle)	3,6%	Ortacı	1,4%
Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	3,3%	Temizlik Görevlisi	1,3%
Beden İşçisi (İnşaat)	3,1%	Pazarlamacı	1,3%
Aşçı	3,0%	Kaynakçı	1,2%
Direksiyon Eğitmeni	2,8%	Aşçı	1,1%
Elektrikçi (Genel)	2,7%	Çağrı Merkezi Görevlisi	1,0%
Servis Garsonu	2,7%	Şoför-Yük Taşıma	1,0%
Konkasör Operatörü (Kırma-Eleme)	2,5%	Sıvacı	0,9%
Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi	2,3%	CNC Torna Tezgahı Operatörü	0,9%
Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	2,1%	Beden İşçisi (İnşaat)	0,9%
Pazarlamacı	2,0%	Ütücü	0,9%
İş Makineleri Operatörü	2,0%	Hemşire	0,8%
Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	2,0%	Muhasebeci	0,8%
Mermerci Ve Süsleme Taşçısı	2,0%	Komi (Garson Yardımcısı)	0,8%

Kaynak: İŞKUR İL İPA VERİLERİ

Temininde güçlük çekilen mesleklerde ilk 20 meslekte çoktan aza doğru yapılan sıralamada Gümüşhane ve Türkiye verileri incelendiğinde Gümüşhane'de Ağır kamyon şoförü, Garson(Servis elemanı),Beden İşçisi(Genel) ilk üçte yer alırken Türkiye'de ise Makineci(Dikiş), Güvenlik görevlisi, Garson(Servis elemanı) İlk üçte yer almaktadır. Temininde güçlük çekilen mesleklerde son sırada Gümüşhane'de Mermerci ve süsleme taşçısı mesleği, Türkiye'de ise Komi(Garson yardımcısı) mesleği bulunmaktadır.

Grafik 43: Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri, Gümüşhane, Türkiye,2013,(%)

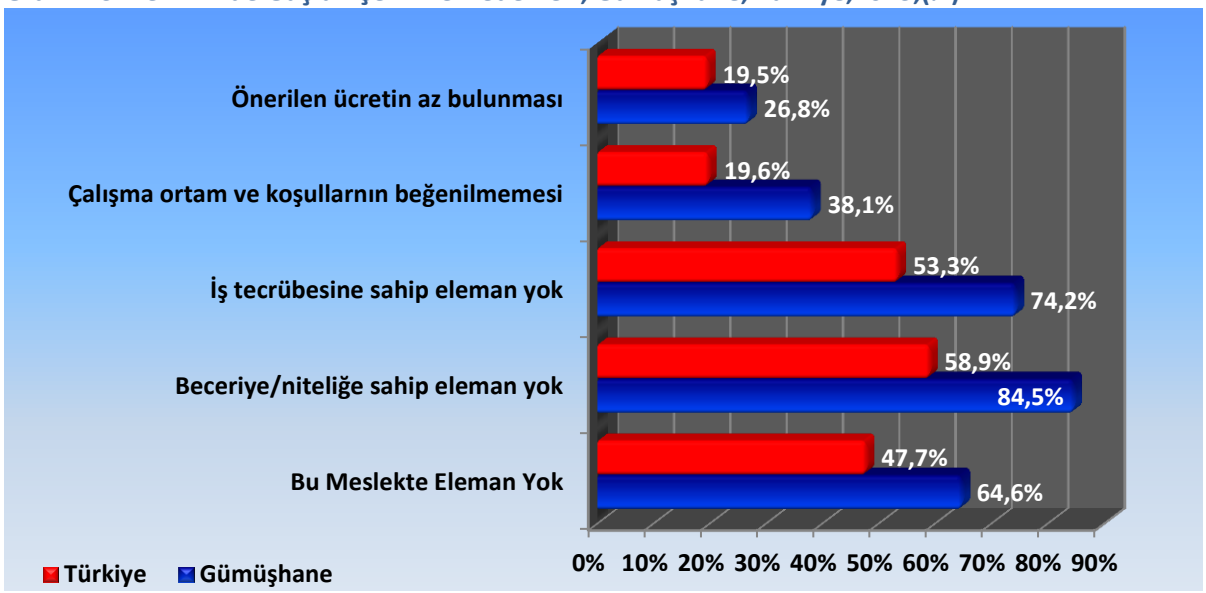

Kaynak: İŞKUR İL İPA VERİLERİ

Temininde güçlük çekilme nedenleri incelendiğinde ise Gümüşhane ve Türkiye verileri benzerlik göstermektedir. İlk sırada Yeterli beceri ve niteliğe sahip olmama nedeni yer alırken son sırada Önerilen ücretlerin az bulunması nedeni yer almaktadır.

2.5) GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Bu kapsamda yapılan araştırmalar; sektörler ve meslek türlerinde gelecek dönemlere ait istihdam artışı ve azalışı konusunda ön bilgiler vermektedir. Bu ön bilgiler gelecek dönemlere ait ne kadar işgücü ihtiyacının doğacağı veya ne kadar işgücü fazlasının olacağı konusunda bilgiler vererek gerekli önlemlerin alınması ve gerekli eğitim planlamalarının yapılmasına imkan sağlayacaktır.

Tablo 34: Sektörlere Göre Beklenen Net İstihdam Değişim Oranları, Gümüşhane, 2013-2014,(%)

Sektörler	Net İstihdam Değişim Oranı 31 Aralık 2013	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran 2014
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	1,1	8,7
İMALAT	3,5	5,9
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖNETİMİ VE İYİLEŞTİRME FAALİYETLERİ	0,0	0,0
İNŞAAT	-30,0	1,5
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET	0,9	2,1
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	-0,3	1,0
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	-5,4	3,6
BİLGİ VE İLETİŞİM	2,4	0,0
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	0,0	5,4
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	0,0	0,0
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	-14,2	19,3
EĞİTİM	0,0	5,0
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	4,1	10,2
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	0,0	0,0
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	25,0	25,0
Genel Toplam:	-8,2	5,4

Kaynak: İŞKUR İL İPA VERİLERİ

İlde 31 Aralık 2013 ve 30 Haziran 2014 tarihleri itibariyle net istihdam değişim oranları incelendiğinde en yüksek değişim oranlarının İnşaat ve İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörlerine ait olduğu görülmektedir. Bu iki sektörde de değişim oranlarını etkileyen en önemli etkenler; ilin bulunduğu coğrafi konum dolayısı ile mevsimsel şartlar ve belirli süreli işlerde çalışanlarda işin süresinin bitmesi gibi etkenlerdir.

Tablo 35: Meslek Gruplarına Göre Beklenen Net İstihdam Değişimi Oranları,2013-2014(%)

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişim Oranı 31 Aralık 2013	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran 2014
Yöneticiler	1,0%	1,2%
Profesyonel Meslek Mensupları	-0,6%	5,5%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	-6,6%	0,3%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	-1,8%	-2,5%
Hizmet Ve Satış Elemanları	-6,5%	8,5%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%	0,0%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	-14,1%	2,1%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	-8,9%	1,5%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	-10,3%	12,8%
Genel Toplam:	-8,2%	5,4%

Kaynak: İŞKUR İL İPA VERİLERİ

Meslek gruplarına göre beklenen net istihdam değişimi oranları incelendiğinde beklenen en yüksek net istihdam değişimi Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar(% -14,1) ile Nitelik gerektirmeyen mesleklerin olduğu görülmektedir.

Gümüşhane ilinde yapılan İPTA sonuçlarına göre 31 Aralık 2013 tarihi itibari ile % -8.2'lik bir oran ile net istihdam azalışı beklentisi oluşmuştur. 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle ise beklenen net istihdam değişiminde %5,4'lük bir artış beklenmektedir.

2.5.1) İstihdam Artışı Beklenen Meslekler

Tablo 36: İstihdam Artışı Beklenen Meslekler, Gümüşhane

ARTIŞ	
31 Aralık 2013	30 Haziran 2014
Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi	Temizlik Görevlisi
Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Elle)	Beden İşçisi (İnşaat)
Tarım İşçisi (Tarla Ürünleri)	Beden İşçisi (Genel)
Taş Ocakçı (Genel)	Aşçı
Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	Satış Elemanı (Perakende)
Elektrikçi (Genel)	Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Elle)
Kepçe Operatörü	Tarım İşçisi (Tarla Ürünleri)
Beko Loder (Kazıcı - Yükleyici) Operatörü	Aşçı Yardımcısı
Diğer Fırıncılar, Pastacılar Ve Şekerleme İmalat	Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)
Bilet Satış Elemanı (Gişe/banko)	Elektrikçi (Genel)
Gişe Memuru-PTT	Diğer Sıhhi Tesisat İşçileri Ve Boru Tesisatçıları
Pasta Ustası	Diğer Öğretmenler
Pazarlamacı	Kepçe Operatörü
Muhasebeci	Direksiyon Eğitmeni
Garson (Servis Elemanı)	Garson (Servis Elemanı)
Ekmek Satış Elemanı	Beko Loder (Kazıcı - Yükleyici) Operatörü
Maden Mühendisi	Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim
Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	Maden Mühendisi
Müşteri Temsilcisi	Vinç Operatörü
Maden Sondörü	Diğer Fırıncılar, Pastacılar Ve Şekerleme İmalat

Kaynak: İŞKUR İL İPA VERİLERİ

Gümüşhane'de istihdam artışı beklenen ilk 20 mesleğin çoktan aza doğru sıralamasında 31 Aralık 2013 tarihine kadarki dönemde en yüksek istihdam artışı Fayans, seramik ve karo döşemecisi mesleğinde beklenmektedir. Fayans, seramik ve karo döşemecisi mesleğini Diğer imalat ve ilgili işler(Elle) mesleği ve Tarım işçisi(Tarla ürünleri) mesleği takip etmektedir. 30 Haziran 2014 tarihine kadarki dönemde ise beklenen en yüksek istihdam artışı ise Temizlik görevlisi mesleğindedir. Temizlik görevlisi mesleğini Beden işçisi(inşaat) mesleği ve Beden işçisi(Genel) mesleği takip etmektedir.

2.5.2) İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler

Tablo 37: İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler, Gümüşhane

AZALIŞ	
31 Aralık 2013	**30 Haziran 2014**
Temizlik Görevlisi	Kalıpçı-Pres
Ağır Kamyon Şoförü	Danışma Memuru
Beden İşçisi (İnşaat)	Dağıtıcı (Posta Dağıtım Hizmetleri)
Beden İşçisi (Genel)	Çaycı
İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)	Ağır Kamyon Şoförü
Tünel Kalıpçı-İnşaat	Taş Ocakçı (Genel)
Sıhhi Tesisatçı	Gişe Memuru-PTT
Sıvacı	Bankacılık Meslek Elemanı
İş Makineleri Operatörü	Şoför-Yük Taşıma
Aşçı	Eğitim Yöneticisi
Elektrik Tesisatçısı-Bina	İlk Yardım Eğitmeni (Sürücü Kursu)
Şoför-Yük Taşıma	Trafik Ve Çevre Bilgisi Öğreticisi (sürücü Kursu)
Aşçı Yardımcısı	Motor Ve Araç Tekniği Bilgisi Öğreticisi (Sürücü
Seramik İşçisi	Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller
Soğuk Demirci	Pazarlamacı
Ekskavatör (Kazıcı) Operatörü	Kasiyer
Bina Tecritçisi (Makine İle)	Okul Öncesi Öğretmeni
Satış Elemanı (Perakende)	Banka Gişe Yetkilisi
Duvarcı	Mekaniker-Maden Ocağı Makineleri
Büro Memuru (Genel)	Maden Sondörü
Kapıcı-Kaloriferci	Uzman Yardımcısı (Genel)

Kaynak: İŞKUR İL İPA VERİLERİ

Gümüşhane'de istihdam azalışı beklenen ilk 20 mesleğin çoktan aza doğru sıralamasında 31 Aralık 2013 tarihine kadarki dönemde en yüksek istihdam azalışı Temizlik görevlisi mesleğinde beklenmektedir. Temizlik görevlisi mesleğini Ağır kamyon şoförü mesleği Beden işçisi(İnşaat) mesleği takip etmektedir. 30 Haziran 2014 tarihine kadarki dönemde ise beklenen en yüksek net istihdam azalışı Kalıpçı-pres mesleğindedir. Kalıpçı-pres Danışma memuru mesleği ve Dağıtıcı(Posta dağıtım hizmetleri) mesleği takip etmektedir.

SONUÇ

Gümüşhane ili İşgücü Piyasası Analizi raporunun, Talep Araştırması çerçevesinde en önemli amacı; işgücü piyasasının arz ve talebi arasındaki uyumsuzluğun giderilmesi için ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerini tespit etmek, istihdamın artırılmasına yönelik Aktif İşgücü Programlarına veri sağlamaktır.

İşgücü piyasası arz yapısı ve arzı etkileyen faktörler mevcut veriler kullanılarak analiz edilmiştir. Bu verilerin bir kısmı il bazında iken (nüfus, eğitim) bir kısmı da Gümüşhane ilininde içinde bulunduğu İBBS (İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması) düzey 2' ye göre belirlenen TR90 bölgesine aittir. İl bazında işgücünün temel göstergelerine ait veriler 2008-2010 yılları arasında TUİK- Hanehalkı İşgücü anketlerinden türetilmiş olup 2011 verileri TUİK-Nüfus ve Konut Araştırmasından türetilmiştir.

Talep boyutunun tespiti için Türkiye İstatistik Kurumu'ndan (TÜİK) alınan adres listesine göre 10+çalışanı olan işyerlerini kapsayacak şekilde düzenlenmiştir. Araştırmanın yapılacağı işyerlerinde çalışan sayısı 10+ istihdamlı olmasına rağmen, 1-9 çalışanı olan işyerlerine ciddi oranda kayma ile karşılaşılmıştır. Gümüşhane ilinde araştırma kapsamına 178 işyeri alınmış, bu işyerlerinden 160'ı ile bu araştırma çalışması yapılabilmiştir. Bu 160 işyerinde toplam 4.073 çalışan bulunmaktadır.

Çalışabilir nüfusun toplam nüfus içindeki oranı % 67'dir. Çalışma yaşındaki nüfusun(15-64 yaş) % 51,8 'ini erkekler % 48,2'sini kadınlar oluşturmaktadır. İlde (15 yaş+) nüfusun % 63,6'sı lise altı eğitim düzeyindedir. 15+ yaş kadın nüfusunun %72,2'si, erkek nüfusunun ise % 55,1'i lise altı eğitim seviyesine sahiptir. İlde kadınların eğitim seviyeleri erkeklerden daha düşüktür. Bu durum kadınların istihdam oranının erkeklere göre düşük olmasının en önemli nedenidir. Kadın istihdamının arttırılması için kadınların eğitim seviyesinin yükseltilmesi öncelikli durumdur. Kadın istihdamında kadının ailevi nedenler yüzünden fırsat eşitliğine sahip olmaması, ücretsiz aile işçiliğinin yaygın olması da diğer önemli faktörlerdir. Bu anlamda kadınların işgücü piyasası içerisindeki etkinliğinin artırılmasına yönelik önlemler alınmalıdır. Bu amaçla İşgücü Piyasası Araştırması ildeki Türk Kadınlar Birliği ile paylaşılmış olup bu araştırmanın kadın istihdamını artırmaya yönelik projelere katkı sağlaması beklenmektedir.

Gümüşhane ili sosyo-gelişmişlik sıralaması itibariyle 81 il içerisinde 62. sıradadır. Yatırım teşviklerinde sabit yatırıma göre dağılımda 81. sırada, kamu yatırımları açısından 71. sıradadır.

İlin içinde bulunduğu TR90 bölgesinde 2010 yılında iktisadi faaliyetlerden en yüksek payı % 3,7 ile Tarım sektöründen alırken Gayri Safi Katma Değer açısından en yüksek payı % 64,6 ile Hizmetler sektöründen almaktadır. Bölgede sanayi sektöründe çalışabilecek işgücü yetiştirilmesi faaliyetleri artırılmalıdır.

TR90 bölgesinde işgücüne katılım ve istihdam oranı Türkiye ortalamasının üzerinde iken işsizlik oranı Türkiye ortalamasının altındadır. TR90 bölgesinde işgücüne katılım oranı %55,5'dir. İstihdam oranı %52'dir. Bölgede istihdam edilenlerin % 55,2'si tarım sektöründe%31,4'ü hizmeti sektöründe, % 13,4'ü sanayi sektöründe çalışmaktadır.

Bölgede 2012 yılında istihdam edilenlerin % 62,3'ü kayıt dışı çalışmaktadır. Kadınlarda kayıt dışı çalışma %81,9 iken erkeklerde kayıt dışı çalışma %48,4'dür. Bu verilerden anlaşıldığı üzere bölgedeki Sosyal Güvenlik Kurumuna kayıtlılık açısından kayıt dışı çalışma kadınlarda daha yüksektir. Bu durumda, kadınların aile içerisinde ücretsiz aile işçisi olarak çalışmasının büyük etkisi vardır. (Kadınların %46,9'u ücretsiz aile işçisi olarak çalışırken erkeklerin %48,1' i işveren ve kendi hesabına çalışmaktadır.) Ayrıca genel olarak eğitim seviyesi düştükçe kayıt dışı çalışmanın arttığı görülmektedir. Bu konudaki bilincin artırılması önemlidir.

TR90 bölgesinde 2012 yılında işgücüne dahil olmayanların kurumsal olmayan (15+ yaş) toplam nüfus içindeki oranı % 44,6'dır. Bunun nedenleri arasında ev işleri ile meşgul olma %33,9'lük oranla ilk sıradadır.

2012 Gümüşhane Çalışma ve İş Kurumuna kayıtlı işgücü istatistiklerine bakıldığında kuruma başvuranların %60'ının ilköğretim seviyesinde olduğu görülmüştür. Başvuranların meslekleri incelendiğinde Beden işçisi(Genel), Beden işçisi (Temizlik), Büro Memuru(Genel) gibi mesleklerin ilk sıralarda yer aldığı görülmektedir.

İŞKUR verilerine göre 2012 yılında açık işlerin sayısı önceki yıllara göre hızla artarak 3.780'e yükselmiştir. Açık işlerde en büyük paya %21,27'lik bir oran ile Diğer Hizmet faaliyetleri sektörü sahiptir. Toplam başvuruların %49,7'si işe yerleşmiştir. İşe yerleştirmelerin ağırlıklı Nitelik gerektirmeyen meslekler grubunda ve Diğer Hizmetler faaliyetleri sektöründe olduğu görülmektedir.

2013 yılında yapılan Gümüşhane ili İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre araştırma kapsamındaki işyerlerinin yoğunlaştığı sektör %26,9'luk oranla Toptan ve Perakende Ticaret Sektörüdür. Türkiye genelinde yoğunluğun %25,8'lik bir oranla İmalat sektöründe olduğu görülmektedir. Çalışan sayıları açısından bakıldığında ise ilde %24,0'lık oran ile İnşaat sektörü ilk sırada yer almaktır. İnşaat sektörünü %13,0'lık oran ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı Sektörü ve %11,8'lik oran ile Toptan ve Perakende Ticaret Sektörü takip etmektedir

Araştırma sonuçlarına göre İldeki açık iş oranı yüzde 2,1'dir. . İlde Sektörlere göre en yüksek açık iş oranı %9,3'lük oran ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründe bulunmaktadır. İlde açık işlerin mesleklere göre dağılımını incelendiğinde en yüksek açık iş oranının Garson(Servis elemanı) mesleğine ait olduğu görülmektedir. Garson(Servis elemanı) mesleğini Fırıncı ustası-Unlu mamuller, Satış elemanı(Perakende) takip etmektedir. Dolayısıyla ilde düzenlenecek işgücü yetiştirme programlarının bu mesleklere yönelik olması işgücü arzı ve talebi eşleştirmeleri açısından olumlu sonuçlar verebilir.

Açık işler için % 45 oranında Genel Lise, yüzde 11 oranında Lise altı eğitimliler ve yüzde 9 oranında Meslek Yüksek Okulu eğitimliler talep edilmektedir. Açık işlerin büyük çoğunluğunda asgari bir eğitim düzeyi talep edilmesi işverenlerin eğitim düzeyine önem verdiğinin göstergesidir.

Araştırma sonuçlarına göre eleman temininde en fazla güçlük çekilen meslekler; Ağır Kamyon Şoförü, Garson(Servis Elemanı), Beden İşçisi (Genel), Satış Elemanı, Sıvacı(Çimento, Alcı) şeklindedir. İşverenlerin % 84,5' i eleman temininde güçlük çekilme nedeni olarak "Beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasını", % 74,2' si "iş tecrübesine sahip elemanın bulunmaması", % 64,6' si "bu meslekte eleman bulunamamasını", % 38,1'i"çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesini" ve % 26,8'i"önerilen ücretin yeterli bulunamamasını" göstermiştir.

31 Aralık 2013 tarihi itibari ile net istihdam artışı beklenen mesleklere; Fayans, Seramik ve Karo Döşemecisi, Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Elle), Tarım İşçisi (Tarla Ürünleri), Taş Ocakçı (Genel), Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller gibi örnekler verilebilir. 31 Aralık 2013 tarihi itibari ile net istihdam artışı beklenen mesleklere Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (İnşaat), Beden İşçisi (Genel), Aşçı, Satış Elemanı (Perakende) gibi örnekler verilebilir.

Gelecek dönemde istihdam artışı beklenen sektörlere yönelik gerekli işgücünün yetiştirilmesine öncelik verilmelidir. İlin istihdam politikaları belirlenirken, istihdam artışı beklenen sektörlerin oluşturduğu istihdam potansiyeli, istihdam azalışı beklenen sektörlerin oluşturduğu işsiz potansiyelleri göz önünde bulundurulmalıdır.

KAYNAKÇA

DPT, İstatistik Verileri

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları, 2013 İPA Anket Verileri

Kalkınma Bakanlığı, Kamu Yatırımları Veri ve Analizler

MEB, İstatistik Örgün Eğitim

TOBB, İstatistik Verileri

TÜİK, Hane halkı İşgücü Anketleri, Ulusal Hesap Verileri

TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus İstatistikleri

Ekonomi Bakanlığı İstatistikleri

EKLER

Ek 1: İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu

İŞKUR	..... İLİ İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI
	İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücü yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçları belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi verme ve gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, **yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır.** Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.
2- **4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunun 21'inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur.**
3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanununun 136. maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

Bu araştırma, ilinizdeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden tüm işyerlerini kapsamaktadır. İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, müdür bulunan işyerlerinde insan kaynakları, personel, işletme veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. **Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.**

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No	:										
İşyerinin Yasal Ünvanı	:										
İşyerinin Tabela Ünvanı	:										

ADRES BİLGİLERİ

İL	:	.....
İLÇE	:	
KÖY	:	
MAHALLE	:	
CADDE/SOKAK	:	
DIŞ KAPI NO	:	
İÇ KAPI NO	:	
TELEFON/FAKS/e-posta	:	...../...../ .....@.....

Formu Cevaplayan İşyeri Yetkilisinin

Adı ve Soyadı	:	Unvanı	:
Tarih	:	Telefonu	:
E-posta	:	İmza/Kaşesi	:

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı ve Soyadı			
Tarih ve İmza			

BİLGİ İÇİN BAŞVURULABİLECEK ADRES TELEFON VE FAKS NUMARALARI

İL MÜDÜRLÜĞÜ	ADRES	TELEFON	FAKS	E-POSTA
..... Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü	.....	.....	.....	.....

Bölüm I - İŞYERİ FAALİYETİ

S1. İşyerinin ana iktisadi faaliyetini aşağıdaki listeden işaretleyiniz?
(Sadece bir faaliyet kolu işaretlenecektir.)

01		Madencilik ve Taş ocakçılığı
02		İmalat
03		Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
04		Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
05		İnşaat
06		Toptan ve parekende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motorsikletlerin onarımı
07		Ulaştırma ve depolama
08		Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
09		Bilgi ve iletişim
10		Finans ve sigorta faaliyetleri
11		Gayrimenkul faaliyetleri
12		Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
13		İdari ve destek hizmet faaliyetleri
14		Eğitim
15		İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
16		Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
17		Diğer hizmet faaliyetleri

S2. İşyerinin iktisadi faaliyet kodu işyeri listesindeki ile aynı mı, değişmiş mi?
(Bu soru ziyaret edilen işyerinde değil, İŞKUR'un Bürosunda Koordinatör veya görevlendireceği bir kişi tarafından doldurulacaktır.)

Aynı	Değişmiş

Sonraki Sayfaya Geçiniz

Bölüm II - MEVCUT İSTİHDAM

S3: İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

01	02	03	04
Yapılan İş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Erkek Çalışan Sayısı	Kadın Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

Bölüm III -AÇIK İŞLER

S6: İşyerinizde şu an eleman ihtiyacı duyduğunuz meslekleri ve her meslekte ihtiyaç duyulan eleman sayısını belirtiniz?

S5.1: Eleman ihtiyacı duymuyoruz. ☐ ⇒ Soru 6'ya geçiniz.

01	02	03	04									05	06				
Eleman İhtiyacı Duyulan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Genel lise 3. Meslek lisesi 4. Meslek yüksekokulu 5. Lisans 6. Lisans üstü 7. Farketmez	Beceri İhtiyacı (*) 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve Bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (analitik beceri) 4. Mesleğe ilişkin yeterli bilgi 5. Proje tabanlı çalışma 6.Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve bağımsız karar verme becerileri 8. Takım çalışması 9-Yabancı dil 10. İletişim ve ifade yeteneği									İhtiyaç duyduğunuz elemanı şu anda herhangi bir yolla arıyor musunuz? 1-EVET 2- HAYIR	Açık işlerinizi genellikle hangi yolla arıyorsunuz (*) 1. İŞKUR aracılığıyla 2. Gazete-İlan, vb. 3. Akraba-Eş Dost 4. İnternet-Sosyal Medya 5. Özel İstihdam Büroları				
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		1	2	3	4	5
		☐											☐					

BÖLÜM IV. 31 ARALIK 2013 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER		
01	02	03
5.6: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evetse →	6.3'e geçiniz
	Hayırsa →	6.1 veya 6.2 geçiniz
5.6.1: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı olacağını beklemiyorum.	→	7.soruya geçiniz
5.6.2: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır.		
5.6.3: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış	

5.7: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evetse →	7.3'e geçiniz
	Hayırsa →	7.1 veya 7.2 geçiniz
5.7.1: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olacağını beklemiyorum.	→	8.soruya geçiniz
5.7.2: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır.		
5.7.3: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış	

BÖLÜM V. 30 HAZİRAN 2014 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİĞİ OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER		
01	02	03
5.8: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evetse →	8.3'e geçiniz
	Hayırsa →	8.1 veya 8.2 geçiniz
5.8.1: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı olacağını beklemiyorum.	→	9.soruya geçiniz
5.8.2: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır.		
5.8.3: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış	

5.9: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evetse →	9.3'e geçiniz
	Hayırsa →	9.1 veya 9.2 geçiniz
5.9.1: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olacağını düşünmüyorum.	→	10.soruya geçiniz
5.9.2: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır.		
5.9.3: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam AZALIŞ olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal Azalış	

BÖLÜM VI. ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER							
10: 2013 yılı içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu meslekleri temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?							
10.1: Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ → Görüşme Bitmiştir. TEŞEKKÜRLER.							
01	02	03	04				
Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde güçlük çekilen eleman sayısı	Temininde Güçlük çektiğiniz mesleği şu an karşılayabiliyor mu? 1-EVET 2-HAYIR 3-KISMEN	Temininde Güçlük Çeklime Nedeni (*) 1. Bu meslekte eleman bulunamaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması				
			1	2	3	4	5
		☐					

Ek 2- A : Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi

İl İşgücü Piyasası Talep Araştırmasında tam sayım yapılan iller dışında tabakalı rassal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. İşgücü Piyasası Araştırmasında amaç, kapsam dâhilindeki sektör bazında İl ve Türkiye tahmini vermektir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak ve % 25 cevapsızlık oranı ilave edilerek 74 ilde tamsayım 7 ilde örnekleme şeklinde belirlenmiştir.

Örnek hacminin dağıtımı, sektör düzeyinde uzlaşık dağıtım yöntemi ile yapılmıştır.

nh = ñ [K2 + (1- K2) Mh 2] ½

ñ = Göze düşen ortalama örnek hacmi

Mh =Nh / (N / h) = h.Wh

K = Göreceli önem

h = Tabaka sayısı

nmin = K.ñ en küçük göze düşen örnek hacmi

Bu yöntem birim sayısı çok küçük dahi olsa her tabakada belirli sayıda örnek hacmini garanti etmektir. Dolayısıyla girişim sayısının çok az sayıda olduğu tabakalar yapısal olarak sistem içerisinde belirlenerek tamsayımla ele alınmıştır. Tüm sektörlerde maliyet ve işgücü dikkate alınarak nmin=125 olacak şekilde tabakalara düşen örnek hacmi belirlenmiştir.

Örneklerin seçimi ardışık basit rassal örneklem (ABRÖ) yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Bu yöntemde, birimlere (0,1] aralığında uniform dağılan sürekli rassal sayılar (permanent random number-PRN) atanır. Atanan bu rassal sayılara göre birimler küçükten büyüğe doğru dizilir, tabaka bazında belirlenen $d_h \in [0,1]$ şeklindeki sabit bir başlangıç noktasından sonraki ilk birimden başlamak üzere, tabaka bazında belirlenen örnek hacmi kadar birim örneğe seçilir.

Ek 2- B : Tahmin ve Notasyonlar

Her sektörde girişimler bulundukları tabaka esas olmak üzere ABRÖ yöntemi ile örneğe seçilmişlerdir. Her tabakadan örneğe seçilen toplam n_h tane birimin π_h olarak tanımlanan bir seçim olasılığı vardır. Herhangi bir tabakadaki örnek birimin seçim olasılığı aşağıdaki gibi yazılır:

$$\pi_h = \frac{n_h}{N_h}$$

h = ele alınan ekonomik faaliyet ve büyüklük grubundaki tabaka indisi

n_h = h. tabakadaki örnek birim sayısı

N_h = h. tabakadaki toplam birim sayısı

Herhangi bir karakteristiğin (y) toplam tahmini ($\hat{Y}$), seçilen birimlerin seçim olasılıklarının tersi ile çarpımının toplamından elde edilir.

$$\hat{Y}_h = \sum_i \left(y_i / \pi_h \right) = \sum_i \frac{N_h}{n_h} y_i$$

($\hat{Y}$) toplam tahminine ilişkin h. tabakadaki varyans formulu aşağıda verilmiştir:

$$v(\hat{Y}_h) = N_h^2 v(\bar{y}_h) = N_h^2 \left[\sum (y_i - \bar{y}_h)^2 / (n_h - 1) \right]$$ dır.

Tabaka bazında gerçekleştirilen bu tahminlerden Türkiye toplamına tabakalı örneklemin genel kuralları kullanılarak ulaşılır. Herhangi bir karakteristiğin genel toplam tahmini

$$\hat{Y} = \sum_h \hat{Y}_h$$ şeklinde bulunur.

Toplam tahmine ilişkin varyans ise

$$v\left(\hat{Y}\right) = \sum_h v\left(\hat{Y}_h\right)$$ olarak elde edilir.

Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiş, birimin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması, el değiştirmesi gibi cevapsızlık durumunun oluşması halinde cevapsızlık düzeltmesi yapılmıştır. Bu yolla değişkenler bazında elde edilen sonuçların cevapsızlık nedeniyle ortaya çıkacak yanlılık etkileri giderilmiştir. Cevapsızlık düzeltmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

R®= cevapsızlık düzeltmesi
R®=seçilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

Ek 2- C : Tamsayım ve Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2012)

Tamsayım Yapılan İllerin Adı	10+ İşyeri Sayısı	Örnekleme Yapılan İllerin Adı	10+ Örneklem İşyeri Sayısı
Balıkesir	1.585	Adana	1.677
Manisa	1.582	Ankara	1.982
Tekirdağ	1.545	Antalya	1.745
Hatay	1.416	Bursa	1.838
Aydın	1.370	Denizli	1.507
Şanlıurfa	1.342	Diyarbakır	1.422
Kahramanmaraş	1.327	Gaziantep	1.472
Eskişehir	1.282	İstanbul	2.132
Sakarya	1.250	İzmir	1.881
Malatya	1.070	Kayseri	1.440
Afyonkarahisar	995	Kocaeli	1.737
Elazığ	974	Konya	1.658
Ordu	962	Mersin	1.572
Kütahya	890	Muğla	1.478
Erzurum	856	Trabzon	1.393
Van	850	**ÖrneklemToplam**	**24.934**
Zonguldak	832		
Sivas	804	Tokat (Pilot İl)	704
Çorum	802	Samsun (Pilot İl)	1387
Çanakkale	753		
Düzce	736	**Araştırmada Seçilen Toplam İşyeri**	**65.723**
Uşak	691		
Giresun	687		
Mardin	677		
Osmaniye	671		
Adıyaman	644		
Batman	641		
Rize	607		
Aksaray	602		
Nevşehir	559		
Edirne	517		
Isparta	505		
Kırklareli	485		
Kastamonu	481		
Yozgat	475		
Amasya	445		
Niğde	423		
Bolu	406		
Karaman	393		
Yalova	386		
Burdur	364		
Şırnak	345		
Bartın	303		
Karabük	299		
Bilecik	291		
Bingöl	281		
Sinop	280		
Erzincan	278		
Kırşehir	260		
Artvin	244		
Kırıkkale	240		
Siirt	233		
Bitlis	216		
Ağrı	213		
Çankırı	212		
Muş	192		
Kars	177		
Iğdır	162		
Gümüşhane	**127**		
Kilis	119		
Hakkari	117		
Tunceli	93		
Bayburt	77		
Ardahan	57		
Tamsayım toplamı	**38.698**		

Ek 2- D : Tamsayım ve Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2013)

TAM SAYIM YAPILAN İLLER	İŞYERİ SAYISI	CEVAP VEREN İŞYERİ SAYISI	TAM SAYIM YAPILAN İLLER	İŞYERİ SAYISI	CEVAP VEREN İŞYERİ SAYISI	ÖRNEKLEM YAPAN İLLER	İŞYERİ SAYISI	CEVAP VEREN İŞYERİ SAYISI
Adana	3.803	3.326	Kars	296	261	Antalya	1686	1397
Adıyaman	855	733	Kastamonu	713	561	Bursa	1.802	1.555
A.Karahisar	1.327	1.131	Kayseri	2.897	2.710	Denizli	1286	1149
Ağrı	445	382	Kırıkkale	308	275	İstanbul	5.985	5.104
Aksaray	813	722	Kırklareli	601	506	İzmir	3020	2526
Amasya	625	578	Kırşehir	364	311	Kocaeli	1.783	1.521
Ardahan	77	74	Kilis	157	136	Ankara	4.026	3.086
Artvin	318	286	Konya	3.921	3.533	**Örneklem Toplam**	**19.588**	**16.338**
Aydın	1.786	1.414	Kütahya	1.111	924	GENEL TOPLAM	100.857	87.719
Balıkesir	2.050	1.802	Malatya	1.527	1.368			
Bartın	361	328	Manisa	2.104	1.881			
Batman	1.158	932	Mardin	1.399	1.194			
Bayburt	98	80	Mersin	3.144	2.713			
Bilecik	370	309	Muğla	2.326	2.049			
Bingöl	524	461	Muş	407	352			
Bitlis	375	347	Nevşehir	759	670			
Bolu	533	477	Niğde	581	471			
Burdur	461	394	Ordu	1.297	1.189			
Çanakkale	937	845	Osmaniye	948	847			
Çankırı	253	219	Rize	795	724			
Çorum	1.017	920	Sakarya	1.760	1.607			
Diyarbakır	2.749	2.468	Samsun	2.007	1.593			
Düzce	970	867	Siirt	366	347			
Edirne	639	560	Sinop	343	305			
Elazığ	1.314	1.095	Sivas	1.109	987			
Erzincan	380	347	Şanlıurfa	2.463	2.163			
Erzurum	1.197	1.046	Şırnak	660	576			
Eskişehir	1.735	1.579	Tekirdağ	2.141	1.849			
Gaziantep	2.935	2.662	Tokat	920	846			
Giresun	889	798	Trabzon	2.324	1.990			
Gümüşhane	**178**	**152**	Tunceli	163	151			
Hakkari	200	187	Uşak	910	828			
Hatay	2.024	1.788	Van	1.203	1.061			
Iğdır	277	246	Yalova	520	469			
Isparta	615	556	Yozgat	634	548			
K.Maraş	1.892	1.626	Zonguldak	983	842			
Karabük	413	365	Tamsayım Toplam	81.264	71.381			
Karaman	510	442						

Ek 3 –A: Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

***İşgücü Piyasası Analizi*: Belirli** bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır**.**

İşgücü Talep Araştırması: İŞKUR tarafından 15 Mayıs-30 Haziran 2013 tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

***İşgücü Talep Araştırması Çerçevesi*:** Maliye Bakanlığı kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan **"**Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2012 yılı kayıtlarıdır. Talep araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için **"**işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır.

Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus: Okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, hastahane, hapishane, kışla ya da orduevinde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Genç nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\textbf{İKO} = \frac{\text{İşgücü } Arzı\ (\text{İ}stihdam+\text{İş}siz)}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İş başında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

İstihdam Oranı = $\frac{Toplam\ istihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus}$ x 100

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

İktisadi faaliyetlere göre istihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve parekende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motordikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış
U	Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) İSCO-08 ile uyumlu daha

ayrıntılı bir sözlüktür. İSCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

Kayıtdışı istihdam Oranı = $\frac{Kayıtdışı\ istihdam}{Toplam\ istihdam}$ x 100

Eksik istihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer İşinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Yetersiz istihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son üç ay içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine ençok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

İşsizlik Oranı = $\frac{İşsiz}{İşgücü\ arzı\ (istihdam+işiz)}$ x 100

Genç işsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç işsizlik oranı : Genç işsizliğini ayrıntılı olarak tanımlayabilmek için dört ölçüt önemlidir.

- 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.
- İçinde genç işsizlerin oranını gösteren genç işsizlik oranı
- Yetişkin işsizlik oranı içinde genç işsizlik oranının yüzdesi
- Genç işsizlik indeksi olarak tanımlan toplam işsizlik içinde gençlerin oranı
- Genç nüfus içinde genç işsizlerin oranı

Uzun süreli işsizlik: Kısa süreli işsizlik; işsizlik ödenekleri, daha önce yapılan tasarruflar veya aile üyelerinin desteği ile yönetilebilir. İşsizliği süresi uzadıkça ekonomik yıkıma yol açar. Bir yıldan fazla süreli işsizlik olarak tanımlanan uzun süreli işsizliğin değerlendirilmesinde iki ölçüt önemlidir.

- Toplam işgücü içinde uzun süreli işsizlerin oranı

- Uzun dönemli işsizlik indeksi olarak tanımlanan bir yıldan fazla süredir işsiz olanların toplam işsizlik içindeki oranı

İşgücüne dahil olmayan (İnaktif) nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş bulma ümidi olmayanlar: Daha önce ii aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma,öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu

belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. *Eğitim/Öğretime devam ediyor:* Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus Oranı = $\frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus-(İstihdam+İşsiz)}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus}$ x 100

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupla aşağıdadır

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır (İŞKUR)

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı işgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Aktif kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 2 yıl sure ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Talep araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesidir.

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. *Beceri*, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş bağımlılık oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

Yaş Bağımlılık Oranı = $\frac{(0-14 \text{ yaş nüfus} + 65 \text{ yaş nüfus})}{15-64 \text{ yaş nüfus}}$ x 100

Bölgesel Gayri Safi Katma Değer (GSKD): Bir bölgede yerleşik ekonomik birimlerin belli bir dönemde bu bölgedeki ekonomik faaliyetleri sonucunda ürettikleri mal ve hizmetlerin (çıktı) değerinden, bu üretimde bulunabilmek için kullandıkları mal ve hizmetler (ara tüketim) değerinin çıkarılması sonucu elde edilen değerdir.

Kişi Başı Bölgesel Gayri Safi Katma Değer: Cari fiyatlarla bölgesel gayri safi katma değerin yıl ortası bölge nüfus tahminine bölünmesi ile TL cinsinden kişi başı bölgesel gayri safi katma değer elde edilir. Hesaplanan bu değerin ithalat ağırlıklı ortalama dolar kuruna bölünmesi ile, dolar değeriyle kişi başı bölgesel gayri safi katma değere ulaşılmaktadır.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için

belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Ek 3 –B: Nüfus ve Konut Araştırmasına Göre İl Düzeyinde İşgücü Piyasası Göstergeleri

1- Temel İşgücü Göstergeleri

İl	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşsizlik oranı (%)
Toplam	**55 639**	**26 420**	**24 320**	**2 100**	**29 219**	**47,5**	**43,7**	**7,9**
Adana	1 536	671	595	77	864	43,7	38,7	11,4
Adıyaman	408	211	187	23	197	51,7	46,0	11,1
Afyonkarahisar	530	250	237	13	281	47,1	44,7	5,1
Ağrı	333	163	151	12	170	49,0	45,5	7,2
Amasya	255	124	116	7	131	48,5	45,6	6,0
Ankara	3 794	1 691	1 570	121	2 103	44,6	41,4	7,1
Antalya	1 559	835	790	45	723	53,6	50,7	5,4
Artvin	134	78	73	5	56	58,3	54,7	6,0
Aydın	794	391	359	33	403	49,2	45,1	8,3
Balıkesir	942	459	426	33	483	48,7	45,2	7,2
Bilecik	163	76	72	4	87	46,7	44,2	5,3
Bingöl	182	86	78	8	95	47,5	43,1	9,3
Bitlis	208	103	91	11	106	49,2	43,7	11,1
Bolu	223	105	99	6	118	47,1	44,4	5,7
Burdur	201	103	97	6	98	51,3	48,2	5,9
Bursa	2 045	985	916	69	1 060	48,2	44,8	7,0
Çanakkale	408	204	195	8	204	49,9	47,8	4,2
Çankırı	140	69	65	3	71	49,0	46,6	5,0
Çorum	415	193	183	10	221	46,6	44,1	5,3
Denizli	733	384	360	23	350	52,3	49,1	6,1
Diyarbakır	995	402	347	55	592	40,4	34,9	13,8
Edirne	335	188	177	11	147	56,2	52,9	5,9
Elazığ	418	178	159	19	241	42,5	38,0	10,6
Erzincan	167	79	74	5	88	47,4	44,4	6,4
Erzurum	549	259	242	17	290	47,2	44,1	6,6
Eskişehir	634	265	247	18	369	41,8	39,0	6,6
Gaziantep	1 134	497	460	38	637	43,9	40,5	7,6
Giresun	336	166	153	14	169	49,6	45,4	8,3
Gümüşhane	**100**	**45**	**41**	**4**	**55**	**45,0**	**41,2**	**8,5**
Hakkari	174	72	62	9	102	41,2	35,8	13,0
Hatay	1 035	474	423	51	560	45,8	40,9	10,8
Isparta	327	163	152	12	164	50,0	46,4	7,1
Mersin	1 241	570	517	54	671	46,0	41,6	9,4
İstanbul	10 368	4 983	4 565	418	5 384	48,1	44,0	8,4
İzmir	3 173	1 477	1 330	147	1 696	46,6	41,9	9,9
Kars	211	108	102	6	102	51,4	48,3	6,0
Kastamonu	292	161	156	6	131	55,2	53,3	3,5
Kayseri	917	396	368	28	522	43,1	40,1	7,0
Kırklareli	284	153	140	13	131	54,0	49,4	8,4
Kırşehir	173	80	75	6	93	46,5	43,1	7,3
Kocaeli	1 208	555	502	53	653	45,9	41,5	9,5
Konya	1 493	683	649	33	811	45,7	43,5	4,9
Kütahya	453	207	195	12	246	45,6	43,0	5,9

Malatya	556	251	230	21	305	45,2	41,4	8,4
Manisa	1 048	546	520	26	502	52,1	49,6	4,8
Kahramanmaraş	726	335	307	28	391	46,1	42,2	8,4
Mardin	471	198	177	20	274	41,9	37,6	10,3
Muğla	669	365	343	22	303	54,6	51,3	6,1
Muş	248	125	115	10	123	50,3	46,3	8,1
Nevşehir	215	115	110	5	100	53,4	51,1	4,3
Niğde	244	129	122	7	115	52,9	49,8	5,8
Ordu	551	299	282	16	252	54,2	51,3	5,4
Rize	253	120	108	13	132	47,6	42,6	10,5
Sakarya	678	309	281	27	370	45,5	41,5	8,8
Samsun	960	472	434	38	488	49,2	45,2	8,0
Siirt	185	79	73	7	106	42,9	39,2	8,6
Sinop	164	81	77	4	83	49,6	47,1	4,9
Sivas	474	209	194	15	265	44,1	40,9	7,4
Tekirdağ	647	341	317	24	306	52,7	49,0	6,9
Tokat	453	218	207	11	235	48,1	45,6	5,2
Trabzon	592	305	281	24	288	51,4	47,4	7,8
Tunceli	72	40	35	5	32	55,1	48,2	12,5
Şanlıurfa	988	447	400	46	542	45,2	40,5	10,4
Uşak	269	144	132	12	125	53,6	49,1	8,4
Van	638	276	249	27	362	43,2	39,0	9,8
Yozgat	347	171	159	12	176	49,4	45,9	7,0
Zonguldak	488	238	220	17	251	48,7	45,1	7,3
Aksaray	273	147	139	8	126	53,8	51,0	5,3
Bayburt	58	33	32	2	25	57,4	54,5	4,9
Karaman	176	88	81	6	88	49,9	46,4	7,1
Kırıkkale	216	84	75	9	132	38,8	34,8	10,3
Batman	314	128	112	16	186	40,8	35,7	12,6
Şırnak	260	109	93	17	150	42,1	35,7	15,3
Bartın	150	74	69	5	77	49,0	45,7	6,9
Ardahan	80	50	47	3	31	61,7	58,2	5,7
Iğdır	125	71	66	5	54	56,8	52,6	7,3
Yalova	163	76	69	8	87	46,8	42,0	10,2
Karabük	178	73	67	6	105	40,9	37,4	8,6
Kilis	85	43	41	2	42	50,7	47,9	5,5
Osmaniye	343	148	132	16	194	43,3	38,6	10,9
Düzce	262	141	130	11	121	53,6	49,4	7,8

Kaynak: TÜİK, Nüfus ve Konut Araştırması, 2 Ekim 2011

2- İstihdamın Sektörel Dağılımı

İl	İstihdam (000)	Tarım (000)	Sanayi (000)	Hizmet (000)	Tarım (%)	Sanayi (%)	Hizmet (%)
Toplam	**24 320**	**5 531**	**6 605**	**12 184**	**22,7**	**27,2**	**50,1**
Adana	595	113	170	312	19,0	28,6	52,4
Adıyaman	187	95	34	58	50,8	18,4	30,8
Afyonkarahisar	237	96	53	88	40,4	22,5	37,1
Ağrı	151	54	42	55	35,8	28,0	36,1
Amasya	116	54	17	45	46,3	14,9	38,8
Ankara	1 570	75	349	1 146	4,8	22,2	73,0
Antalya	790	214	108	468	27,1	13,6	59,3
Artvin	73	29	11	33	40,1	14,7	45,2
Aydın	359	118	77	164	32,8	21,4	45,8
Balıkesir	426	169	81	176	39,7	19,0	41,3
Bilecik	72	15	27	30	21,3	37,1	41,7
Bingöl	78	27	16	35	35,0	20,7	44,3
Bitlis	91	40	13	39	43,6	13,7	42,7
Bolu	99	30	22	47	29,8	22,7	47,5
Burdur	97	45	17	35	46,3	17,8	35,8
Bursa	916	132	390	394	14,4	42,6	43,0
Çanakkale	195	76	34	85	38,8	17,5	43,8
Çankırı	65	29	11	25	45,1	16,3	38,5
Çorum	183	69	49	65	37,4	27,0	35,6
Denizli	360	106	116	138	29,3	32,3	38,4
Diyarbakır	347	82	87	178	23,6	25,2	51,3
Edirne	177	63	28	86	35,6	16,0	48,4
Elazığ	159	45	32	82	28,5	20,1	51,4
Erzincan	74	29	9	36	38,6	12,5	48,8
Erzurum	242	110	32	100	45,3	13,3	41,4
Eskişehir	247	38	80	129	15,5	32,4	52,1
Gaziantep	460	75	172	213	16,3	37,5	46,2
Giresun	153	70	26	56	46,1	17,0	37,0
Gümüşhane	**41**	**16**	**7**	**18**	**38,2**	**17,5**	**44,3**
Hakkari	62	12	6	44	19,5	9,7	70,8
Hatay	423	107	103	213	25,3	24,3	50,3
Isparta	152	62	22	68	40,8	14,7	44,5
Mersin	517	166	101	250	32,0	19,6	48,4
İstanbul	4 565	31	1 677	2 857	0,7	36,7	62,6
İzmir	1 330	156	404	770	11,8	30,3	57,9
Kars	102	49	16	37	48,3	15,4	36,3
Kastamonu	156	82	20	54	52,8	12,7	34,5
Kayseri	368	54	135	179	14,6	36,7	48,7
Kırklareli	140	35	43	62	25,0	31,0	44,0
Kırşehir	75	29	15	31	38,6	19,9	41,5
Kocaeli	502	22	221	258	4,4	44,1	51,5
Konya	649	205	155	289	31,6	23,8	44,5
Kütahya	195	76	50	69	39,0	25,7	35,3
Malatya	230	78	47	105	34,0	20,2	45,7
Manisa	520	212	131	178	40,7	25,1	34,2
Kahramanmaraş	307	97	97	112	31,8	31,7	36,5

Mardin	177	58	31	88	32,8	17,4	49,8
Muğla	343	107	50	186	31,1	14,7	54,2
Muş	115	65	17	34	56,2	14,4	29,4
Nevşehir	110	47	16	47	42,6	14,2	43,2
Niğde	122	58	22	42	47,5	18,4	34,1
Ordu	282	138	57	88	48,8	20,1	31,1
Rize	108	39	26	43	36,3	23,8	39,9
Sakarya	281	71	89	121	25,2	31,7	43,2
Samsun	434	169	90	175	38,9	20,8	40,3
Siirt	73	23	12	38	31,7	16,3	52,0
Sinop	77	27	20	30	35,2	26,0	38,8
Sivas	194	73	42	78	37,8	21,8	40,3
Tekirdağ	317	49	148	121	15,4	46,6	38,1
Tokat	207	102	34	71	49,1	16,3	34,6
Trabzon	281	103	55	123	36,7	19,5	43,8
Tunceli	35	8	3	25	21,6	7,8	70,6
Şanlıurfa	400	191	58	151	47,6	14,5	37,8
Uşak	132	52	35	45	39,5	26,4	34,1
Van	249	65	83	101	26,1	33,4	40,5
Yozgat	159	78	29	52	48,8	18,4	32,9
Zonguldak	220	58	67	96	26,2	30,4	43,5
Aksaray	139	59	31	50	42,2	22,0	35,8
Bayburt	32	16	5	11	50,0	14,4	35,6
Karaman	81	32	20	29	39,7	25,1	35,2
Kırıkkale	75	16	16	43	21,2	21,5	57,3
Batman	112	30	26	56	26,5	23,5	50,0
Şırnak	93	15	13	65	15,7	14,5	69,8
Bartın	69	25	18	26	36,3	26,5	37,2
Ardahan	47	31	2	14	66,2	3,8	30,0
Iğdır	66	32	8	25	49,0	12,3	38,7
Yalova	69	8	20	41	11,7	29,0	59,2
Karabük	67	10	18	39	15,0	26,8	58,2
Kilis	41	18	7	17	42,9	16,5	40,6
Osmaniye	132	34	39	59	25,8	29,6	44,5
Düzce	130	42	43	45	32,1	33,3	34,6

Kaynak: TÜİK, Nüfus ve Konut Araştırması, 2 Ekim 2011

Ek 4- Diğer Tablolar

Ek 4-A: Türkiye Geneli İPTA Alan Uygulama Sonuçları

Sektörlere Göre İPTA Sonuçları-2013/1. Dönem									
Sektörler	**İşyeri Sayısı**	**Çalışan Sayısı**	**Açık İş Sayısı**	**Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı**	**31 Aralık 2013 İçin Belirtilen Net İstihdam**	**30 Aralık 2014 İçin Belirtilen Net İstihdam**	**Açık İş Oranı**	**Net İstihdam Değişim Oranı 31 Aralık**	**Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran**
Madencilik ve taş ocakçılığı	1.590	78.462	2.398	2.814	1.492	2.248	3,0	1,9	2,9
İmalat	47.378	1.991.454	113.084	134.403	101.196	79.726	5,4	5,1	4,0
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	590	37.568	494	510	534	538	1,3	1,4	1,4
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	389	28.801	532	559	219	524	1,8	0,8	1,8
İnşaat	29.776	653.825	22.728	45.631	36.993	35.600	3,4	5,7	5,4
Toptan ve perakende ticaret	45.281	925.382	44.837	61.834	48.878	46.739	4,6	5,3	5,1
Ulaştırma ve depolama	10.977	289.106	8.628	13.091	6.680	10.241	2,9	2,3	3,5
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	11.428	282.720	16.875	22.200	1.700	15.535	5,6	0,6	5,5
Bilgi ve iletişim	2.325	71.742	2.814	2.764	4.272	3.881	3,8	6,0	5,4
Finans ve sigorta faaliyetleri	3.382	97.973	2.064	2.340	3.754	3.874	2,1	3,8	4,0
Gayrimenkul faaliyetleri	1.487	32.464	1.370	1.891	2.058	2.669	4,1	6,3	8,2
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	8.034	182.122	7.261	10.595	8.681	14.246	3,8	4,8	7,8
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	6.690	490.060	17.891	19.887	34.422	35.670	3,5	7,0	7,3
Kamu yönetimi ve savunma zorunlu sosyal güvenlik	2	27	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Eğitim	5.319	153.509	3.861	5.693	3.671	2.659	2,5	2,4	1,7
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4.111	165.943	7.017	9.896	5.126	4.929	4,1	3,1	3,0
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor	766	19.251	623	852	-12	546	3,1	-0,1	2,8
Diğer hizmet faaliyetleri	4.142	94.944	5.606	5.988	4.243	8.707	5,6	4,5	9,2
GENEL TOPLAM	183.667	5.595.354	258.082	340.950	263.906	268.334	4,4	4,7	4,8

Ek 4-B: İl Geneli İPTA Alan Uygulama Sonuçları GÜMÜŞHANE

Sektörlere Göre İPTA Sonuçları-2013/1. Dönem									
Sektörler	**İşyeri Sayısı**	**Çalışan Sayısı**	**Açık İş Sayısı**	**Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı**	**31 Aralık 2013 İçin Belirtilen Net İstihdam**	**30 Aralık 2014 İçin Belirtilen Net İstihdam**	**Açık İş Oranı**	**Net İstihdam Değişim Oranı 31 Aralık**	**Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran**
Madencilik ve taş ocakçılığı	7	530	21	17	6,0	46,0	3,8	1,1	8,7
İmalat	24	374	14	45	13,0	22,0	3,6	3,5	5,9
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1	22	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	25	976	6	58	-293,2	14,8	0,6	-30,0	1,5
İnşaat	43	479	14	61	4,1	10,2	2,9	0,9	2,1
Toptan ve perakende ticaret	14	471	8	4	-1,2	4,7	1,7	-0,3	1,0
Ulaştırma ve depolama	11	183	19	30	-9,9	6,6	9,3	-5,4	3,6
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	2	82	3	3	2,0	0,0	3,5	2,4	0,0
Bilgi ve iletişim	5	74	0	10	0,0	4,0	0,0	0,0	5,4
Finans ve sigorta faaliyetleri	5	95	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gayrimenkul faaliyetleri	5	450	0	0	-64,0	87,0	0,0	-14,2	19,3
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	9	221	1	13	0,0	11,0	0,5	0,0	5,0
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	3	49	1	5	2,0	5,0	2,0	4,1	10,2
Kamu yönetimi ve savunma zorunlu sosyal güvenlik	1	31	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Eğitim	5	36	0	3	9,0	9,0	0,0	25,0	25,0
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	160	4073	87	249	-332,2	220,3	2,1	-8,2	5,4
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor	1	22	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Diğer hizmet faaliyetleri	25	976	6	58	-293,2	14,8	0,6	-30,0	1,5
GENEL TOPLAM	43	479	14	61	4,1	10,2	2,9	0,9	2,1

Ek 4-C :İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması (Sege-2011)

Kodu	İller	SEGE 2011 Sırası	İl Kodu	İller	SEGE 2011 Sırası
TR100	İstanbul	**1**	TRB11	Malatya	**42**
TR510	Ankara	**2**	TR332	Afyon	**43**
TR310	İzmir	**3**	TR905	Artvin	**44**
TR421	Kocaeli	**4**	TRA12	Erzincan	**45**
TR611	Antalya	**5**	TR631	Hatay	**46**
TR411	Bursa	**6**	TR821	Kastamonu	**47**
TR412	Eskişehir	**7**	TR813	Bartın	**48**
TR323	Muğla	**8**	TR722	Sivas	**49**
TR211	Tekirdağ	**9**	TR833	Çorum	**50**
TR322	Denizli	**10**	TR823	Sinop	**51**
TR424	Bolu	**11**	TR903	Giresun	**52**
TR212	Edirne	**12**	TR633	Osmaniye	**53**
TR425	Yalova	**13**	TR822	Çankırı	**54**
TR222	Çanakkale	**14**	TR712	Aksaray	**55**
TR213	Kırklareli	**15**	TR713	Niğde	**56**
TR621	Adana	**16**	TR832	Tokat	**57**
TR721	Kayseri	**17**	TRB14	Tunceli	**58**
TR422	Sakarya	**18**	TRA11	Erzurum	**59**
TR321	Aydın	**19**	TR632	Kahramanmaraş	**60**
TR521	Konya	**20**	TR902	Ordu	**61**
TR612	Isparta	**21**	TR906	Gümüşhane	**62**
TR221	Balıkesir	**22**	TRC13	Kilis	**63**
TR331	Manisa	**23**	TRA13	Bayburt	**64**
TR622	Mersin	**24**	TR723	Yozgat	**65**
TR334	Uşak	**25**	TRC12	Adıyaman	**66**
TR613	Burdur	**26**	TRC22	Diyarbakır	**67**
TR413	Bilecik	**27**	TRA22	Kars	**68**
TR812	Karabük	**28**	TRA23	Iğdır	**69**
TR811	Zonguldak	**29**	TRC32	Batman	**70**
TRC11	Gaziantep	**30**	TRA24	Ardahan	**71**
TR901	Trabzon	**31**	TRB13	Bingöl	**72**
TR522	Karaman	**32**	TRC21	Şanlıurfa	**73**
TR831	Samsun	**33**	TRC31	Mardin	**74**
TR904	Rize	**34**	TRB21	Van	**75**
TR423	Düzce	**35**	TRB23	Bitlis	**76**
TR714	Nevşehir	**36**	TRC34	Siirt	**77**
TR834	Amasya	**37**	TRC33	Şırnak	**78**
TR333	Kütahya	**38**	TRA21	Ağrı	**79**
TRB12	Elazığ	**39**	TRB24	Hakkari	**80**
TR715	Kırşehir	**40**	TRB22	Muş	**81**

SEGE-2011 Göstergeleri

Demografik Göstergeler
1. Nüfus Yoğunluğu
2. Yaşa Özel Doğurganlık Oranı (15-49 yaş)
3. Genç Bağımlı Nüfus Oranı (0-14 yaş)
4. Net Göç Hızı
5. Şehirleşme Oranı
Eğitim Göstergeleri
1. Okuryazar Nüfus Oranı
2. Okuryazar Kadın Nüfusunun Toplam Kadın Nüfusuna Oranı
3. Genel Ortaöğretim Net Okullaşma Oranı
4. Mesleki ve Teknik Liseler Okullaşma Oranı
5. İlin YGS Ortalama Başarı Puanı
6. Yüksek Okul veya Fakülte Mezunu Nüfusun 22+ Yaş Nüfusa Oranı
Sağlık Göstergeleri
1. Yüz Bin Kişiye Düşen Hastane Yatak Sayısı
2. On Bin Kişiye Düşen Hekim Sayısı
3. On Bin Kişiye Düşen Diş Hekimi Sayısı
4. On Bin Kişiye Düşen Eczane Sayısı
5. Yeşil Kart Sahibi Nüfusun İl Nüfusuna Oranı
İstihdam Göstergeleri
1. İşsizlik Oranı
2. İşgücüne Katılma Oranı
3. Çalışma Çağındaki Nüfusun (15 - 64 yaş arası) Toplam Nüfus İçerisindeki Oranı
4. İmalat Sanayi İstihdamının Sigortalı İstihdam İçindeki Oranı
5. Sosyal Güvenlik Kapsamındaki Aktif Çalışanların Toplam Nüfusa Oranı
6. Ortalama Günlük Kazanç
7. Ortalama Günlük Kazanç - Kadın
8. İstihdam Oranı
Rekabetçi ve Yenilikçi Kapasite Göstergeleri
1. İl İhracatının Türkiye İçindeki Payı
2. Kişi Başına Düşen İhracat Tutarı
3. İmalat Sanayi İşyerlerinin Türkiye İçindeki Payı
4. İmalat Sanayi Kayıtlı İşyeri Oranı
5. Kişi Başı İmalat Sanayi Elektrik Tüketimi
6. Organize Sanayi Bölgesinde Üretim Yapılan Parsellerin Türkiye İçindeki Payı
7. Küçük Sanayi Sitesi İşyeri Sayısının Türkiye İçindeki Payı
8. Yeni Kurulan Şirketlerin Toplam Sermayesinin Türkiye İçindeki Payı
9. On Bin Kişiye Düşen Yabancı Sermayeli Şirket Sayısı
10. Yüz Bin Kişiye Düşen Marka Başvuru Sayısı
11. Yüz Bin Kişiye Düşen Patent Başvuru Sayısı
12. Yüksek Lisans ve Doktora Sahibi Nüfusun 30+ Yaş Nüfusa Oranı
13. Kırsal Nüfus Başına Düşen Tarımsal Üretim Değeri
14. Turizm Yatırım-İşletme ve Belediye Belgeli Yatak Sayısının Türkiye İçindeki Payı
15. Teşvik Belgeli Yatırım Tutarının Türkiye İçerisindeki Payı
Mali Kapasite Göstergeleri

1.	İldeki Banka Kredilerinin Türkiye İçindeki Payı
2.	İldeki Tasarruf Mevduatının Türkiye İçindeki Payı
3.	Kişi Başına Düşen Banka Mevduatı Tutarı
4.	Bin Kişiye Düşen İnternet Bankacılığında Aktif Bireysel Müşteri Sayısı
5.	Bin Kişiye Düşen İnternet Bankacılığında Aktif Kurumsal Müşteri Sayısı
6.	Kişi Başına Düşen Bütçe Gelirleri
7.	İl Vergi Gelirinin Türkiye İçindeki Payı
Erişilebilirlik Göstergeleri	
1.	Kırsal Kesim Asfalt-Beton Köy Yolu Oranı
2.	İlin En Yakın Havaalanına Uzaklığı
3.	Hane Başına Genişbant Abone Sayısı
4.	Kişi Başına Düşen GSM Abone Sayısı
5.	İlin Otoyol ve Devlet Yollarına Göre yük-km Değerleri
6.	Toplam Demiryolu Hattının Yüzölçüme Oranı
Yaşam Kalitesi Göstergeleri	
1.	Bin Kişiye Düşen AVM Brüt Kiralanabilir Alan Oranı
2.	Kanalizasyon Şebekesi ile Hizmet Verilen Belediye Nüfusunun Toplam Belediye Nüfusuna Oranı
3.	Kişi Başı Mesken Elektrik Tüketimi
4.	On Bin Kişiye Düşen Özel Otomobil Sayısı
5.	Kükürtdioksit (SO2) Ortalama Değeri
6.	Partiküler Madde (Duman) Ortalama Değeri
7.	Sosyal Güvenlik Kapsamı Dışında Kalan Nüfusun Toplam Nüfusa Oranı
8.	Yüz Bin Kişiye Düşen Ceza İnfaz Kurumuna Giren Hükümlü Sayısı
9.	Yüz Bin Kişiye Düşen İntihar Vakası Sayısı
Değişken sayısı 61	

Ek 4-D: Yatırım Teşvikleri 2012

SIRA	İLLER	BELGE ADEDİ	SABİT YATIRIM (Milyon TL)	İSTİHDAM	SIRA	İLLER	BELGE ADEDİ	SABİT YATIRIM (Milyon TL)	İSTİHDAM
Genel Toplam		4.329	57.691	147.258	41	Trabzon	40	318	933
					42	Kastamonu	29	313	821
					43	Van	68	301	1.377
1	İzmir	210	8.910	7.367	44	Erzincan	17	292	255
2	İstanbul	573	4.993	18.245	45	Giresun	21	251	413
3	Adana	89	2.837	2.017	46	Kars	14	235	557
4	Kocaeli	164	2.783	5.835	47	Karaman	18	233	717
5	Bursa	215	2.572	6.744	48	Çanakkale	16	217	433
6	Hatay	67	2.278	2.088	49	Niğde	22	213	795
7	Gaziantep	227	1.865	4.515	50	Batman	38	172	3.731
8	Antalya	115	1.813	6.952	51	Sivas	39	164	902
9	Ankara	178	1.714	8.323	52	Kırıkkale	16	163	338
10	Manisa	102	1.479	2.979	53	Erzurum	18	156	301
11	Kahramanmaraş	74	1.428	2.092	54	Yozgat	28	143	809
12	Muhtelif İller	10	1.235	164	55	Elazığ	31	125	567
13	Mardin	48	1.193	2.865	56	Zonguldak	25	124	609
14	Tekirdağ	121	1.177	3.736	57	Siirt	7	123	731
15	Eskişehir	52	1.117	3.058	58	Tokat	28	119	1.036
16	Mersin	95	1.110	2.282	59	Burdur	30	115	542
17	Muş	19	1.042	432	60	Bitlis	28	115	954
18	Balıkesir	68	952	1.915	61	Rize	14	106	407
19	Aydın	51	912	2.262	62	Çorum	22	102	641
20	Konya	199	860	3.926	63	Ordu	24	100	1.268
21	Yalova	24	718	1.651	64	Isparta	17	96	293
22	Aksaray	24	697	1.801	65	Sinop	13	84	416
23	Afyonkarahisar	59	670	1.449	66	Nevşehir	30	78	552
24	Bilecik	19	641	1.132	67	Ağrı	17	78	1.704
25	Adıyaman	29	622	1.264	68	Edirne	17	78	422
26	Şanlıurfa	99	601	5.624	69	Bingöl	14	76	540
27	Muğla	57	597	2.024	70	Amasya	21	73	770
28	Sakarya	45	568	2.409	71	Bartın	7	53	224
29	Bolu	14	537	658	72	Kilis	8	48	244
30	Kayseri	66	522	1.816	73	Karabük	3	46	155
31	Kırşehir	11	501	188	74	Artvin	12	45	205
32	Düzce	48	499	3.495	75	Şırnak	12	33	338
33	Malatya	45	487	2.425	76	Bayburt	5	33	99
34	Kırklareli	25	450	634	77	Iğdır	10	28	406
35	Denizli	71	408	1.364	78	Hakkari	7	23	103
36	Samsun	45	396	840	79	Çankırı	9	23	99
37	Diyarbakır	68	352	2.614	80	Tunceli	4	17	86
38	Uşak	31	350	489	81	Gümüşhane	5	14	79
39	Kütahya	36	342	1.151	82	Ardahan	3	8	26
40	Osmaniye	27	326	505	83	Gökçeada	2	4	30

Ek 4-E: Kamu yatırımları 2013, (Bin TL)

SIRA	İLLER	TOPLAM	SIRA	İLLER	TOPLAM
	TÜRKİYE	52.881.620	42	AYDIN	189.958
1	ANKARA	3.664.716	43	KARS	181.580
2	İSTANBUL	2.246.210	44	ERZİNCAN	177.671
3	MARDİN	1.458.881	45	MUŞ	172.211
4	İZMİR	1.209.754	46	SİNOP	167.435
5	DİYARBAKIR	914.826	47	KARAMAN	165.826
6	ŞANLIURFA	789.586	48	YOZGAT	155.578
7	MUHTELİF	776.601	49	AMASYA	155.451
8	HATAY	633.627	50	HAKKARİ	155.301
9	KONYA	623.754	51	EDİRNE	152.577
10	ANTALYA	615.317	52	GİRESUN	143.184
11	KAHRAMANMARAŞ	515.399	53	KIRKLARELİ	137.825
12	MERSİN	511.121	54	TOKAT	136.822
13	ESKİŞEHİR	503.956	55	KIRIKKALE	135.817
14	ARTVİN	433.038	56	ÇORUM	135.317
15	GAZİANTEP	420.830	57	ŞIRNAK	133.779
16	SAKARYA	417.976	58	ZONGULDAK	133.600
17	BURSA	415.292	59	ÇANKIRI	121.262
18	KAYSERİ	407.837	60	BURDUR	113.738
19	VAN	402.240	61	KASTAMONU	113.658
20	BİNGÖL	398.614	62	RİZE	110.518
21	KOCAELİ	395.514	63	ISPARTA	105.473
22	ADANA	361.099	64	DÜZCE	97.131
23	ERZURUM	360.246	65	NİĞDE	96.880
24	KÜTAHYA	354.552	66	BİTLİS	92.930
25	SAMSUN	320.009	67	IĞDIR	89.539
26	AKSARAY	316.415	68	KARABÜK	86.325
27	SİVAS	309.393	69	KIRŞEHİR	85.216
28	ORDU	299.817	70	UŞAK	83.137
29	ADIYAMAN	293.934	**71**	**GÜMÜŞHANE**	**82.040**
30	BALIKESİR	280.964	72	BARTIN	80.699
31	AĞRI	276.913	73	OSMANİYE	79.592
32	ELAZIĞ	252.827	74	BOLU	77.253
33	AFYONKARAHİSAR	249.388	75	SİİRT	72.682
34	TEKİRDAĞ	247.046	76	NEVŞEHİR	68.580
35	MANİSA	246.529	77	BİLECİK	67.639
36	BATMAN	244.590	78	YALOVA	63.516
37	ÇANAKKALE	243.332	79	TUNCELİ	62.163
38	TRABZON	223.509	80	KİLİS	60.120
39	MALATYA	209.553	81	ARDAHAN	50.621
40	MUĞLA	204.638	82	BAYBURT	46.929
41	DENİZLİ	194.204			

TÜRKİYE İŞ KURUMU
GÜMÜŞHANE ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ
Adres: İnönü Mahallesi İnönü Caddesi No:29 GÜMÜŞHANE
Tel: 0 456 213 1136
www.iskur.gov.tr